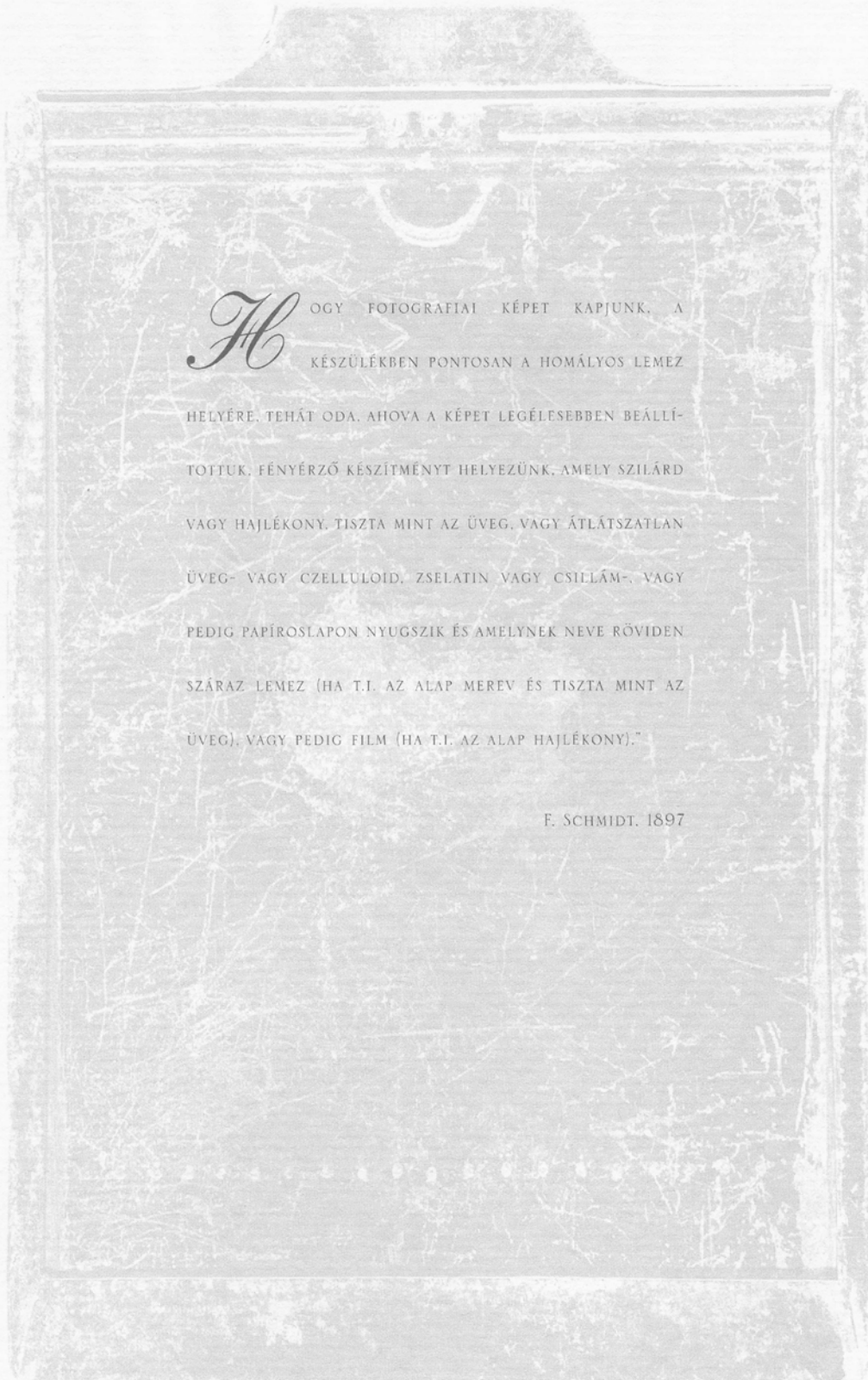

BALASSA BÁLINT MŰZEUM, ESZTERGOM
BUDAPEST KIÁLLÍTÓTEREM, BUDAPEST GALÉRIA

*M*OGY FOTOGRAFIAI KÉPET KAPJUNK, A
KÉSZÜLÉKBEN PONTOSAN A HOMÁLYOS LEMEZ
HELYÉRE, TEHÁT ODA, AHOVA A KÉPET LEGÉLESEBBEN BEÁLLÍ-
TOTTUK, FÉNYÉRZŐ KÉSZÍTMÉNYT HELYEZÜNK, AMELY SZILÁRD
VAGY HAJLÉKONY, TISZTA MINT AZ ÜVEG, VAGY ÁTLÁTSZATLAN
ÜVEG- VAGY CZELLULOID, ZSELATIN VAGY CSILLÁM-, VAGY
PEDIG PAPIROSLAPON NYUGSZIK ÉS AMELYNEK NEVE RÖVIDEN
SZÁRAZ LEMEZ (HA T.I. AZ ALAP MEREV ÉS TISZTA MINT AZ
ÜVEG), VAGY PEDIG FILM (HA T.I. AZ ALAP HAJLÉKONY)."

F. SCHMIDT. 1897

X

E F B

1 • 9 • 9 • 6

s í k f i l m

A NAGYFILMRŐL

A FOTÓTÖRTÉNET LEGJOBBAN ELIGAZÍTÓ FEJEZETEIBEN FELTÜNTETETT ALKOTÁSOKAT, A FOTÓESZTÉTIKAI VIZSGÁLATOK INDUKCIÓS ALAPJÁT KÉPEZŐ TÁRGYEGYÜTTESEKET, A FOTÓMŰVÉSZET NAPJAINKIG MEGHATÁROZÓ TELJESÍTMÉNYEIT NAGYFILMRE FÉNYKÉPEZTÉK. NEM KIVÉTEL NÉLKÜL, DE JOBBÁRA, AZ INFORMÁCIÓS SZÜKSÉGLETEK, A SEBESSÉG ÉS GARANTÁLT ESZTÉTIKAI HATÁS IGÉNYE KIFEJLESZTETTE COMPACT ELJÁRÁSOK LÁTHATÓAN ÉRINTETLENÜL HAGYTAK EGY TERÜLETET. AZT, AHOVA AZ EMLÍTETT DIMENZIÓBÓL JÓLESETT VISSZAÉRKEZNI: A NAGYFILMES FÉNYKÉPEZÉSÉT. A NEM VÉLETLEN ÚJRAGONDOLÁSOK MEGKERÜLHETETLEN KÉNYSZERÉTŐL VEZETVE A MAGA LÉTALAPJÁT ÉS LÉTOKÁT FIRTATÓ FOTÓGRÁFIA IS VISSZA KELLETT, HOGY NÉZZEN A MÚLTJÁRA. MINT A KULTÚRA MÁS TERÜLETEIN. ITT, A FOTÓGRÁFIÁBAN SEM JÁRT HÁTRÁNYOS KÖVETKEZMÉNYEKSEL A TÖRTÉNELEM ELÁGAZÓ FOLYAMATAINAK ÉS ABBAN AZ ALKOTÓK VÁLASZTÁSAINAK REKONSTRUKCIÓJA. A NAGYFILM-SÍKFILM-KISFILM PROBLEMATIKA AZ EGYIK LEGÉRDEKESEBB ÚJKORI SZEGMENSE ENNEK A FOLYAMATNAK.

1861. JANUÁR 5-ÉN FRANK LESLIE *ILLUSTRATED NEWSPAPERJÉBEN* JELENT MEG AZ AZ ACÉLMETSZET, AMI M.B. BRADY NEW YORKBAN NYITOTT ÚJ FOTÓGRÁFIAI GALÉRIÁJÁT MUTATTA BE A BROADWAY ÉS A TIZEDIK UTCA SARKÁN. (MATTHEWS BRADY VOLT, AKI 1851-BEN ÚTJÁRA BOCSÁTOTTA A *PHOTOGRAPHIC ART JOURNALT*.) A METSZET SEMMIBEN NEM KÜLÖNBÖZIK ATTÓL A TENGERNYI GALÉRIAKÉPTŐL, MELYEKEN A "GYŰJTŐT ÉS ÖVÉIT", A GYŰJTEMÉNYEKET, MAGUKAT A FESTMÉNYEKET ÉS MÁS MŰTÁRGYAKAT KÖZSZEMLÉRE TESZNEK. TONDÓK, OVÁLIS KÉPEK, NÉZŐKÖZELBEN MINIATŰRÖK ÉS SZÉPEN KERETEZETT PORTRÉK (NEGYVENET SZINTE BEAZONOSÍTHATÓAN MEGSZÁMLÁLHATUNK) BORÍTJÁK A FALAKAT.

MEGTÉVESZTŐ A DOKUMENTUM. BÁR ITT VAN A MŰVÉSZETTÖRTÉNET MEGSZENTELT MÚLTJÁNAK EMLÉKEZETE, MÉG MINDEN ÍZÉBEN SUGÁRZIK, A HELYZETBŐL ÉS A KORABELI RECEPCIÓ FORMÁJÁBÓL AZ, HOGY ITT A HAGYOMÁNY KERETEI KÖZÖTT TÖRTÉNIK VALAMI, A TÖRTÉNÉST ELŐIDÉZŐ TÁRGYAK: FOTÓGRÁFIÁK, NAGYMÉRETŰ, KIFOGÁSTALAN MŰTÁRGYKARAKTERREL RENDELKEZŐ ÁBRÁZOLÁSOK. SZINTE KIZÁRÓLAG PORTRÉK. A FOTÓTÖRTÉNET KUTATÓI ÉS ISMERŐI KÉZENFEKVŐNEK TEKINTIK, DE AZ ÉRDEKLŐDŐK SZÁMÁRA SEM VALÓSZÍNŰTLEN, HOGY A CAMERA OBSCURA VAGY INKÁBB A CAMERA LUCIDA (HYDE WOLLASTON, 1807. PRIZMA ÉS LENCSE SEGÍTSÉGÉVEL RAJZPAPÍRRA VETÍTETT KÉP - SEGÉDESZKÖZ REALISTA ALKATÚ MŰVÉSZEK SZÁMÁRA.) FELFOGHATÓ JELEIT A RAJZPAPÍR, FÉM-, PORCELÁNLAPOCSKÁK, MAJD AZ ÜVEGLEMEZ, ÉS PERSZE A

KÉMIA SEGÍTSÉGÉVEL RÖGZÍTIK. A NAGYFILM KORAI ALTEREGÓI EZEK.

A MŰVELETEK EKKOR A MŰVÉSZMESTERSÉG HAGYOMÁNYOS, SZOKÁSOS ÉS MÁSKÉNT ELKÉPZELHETETLEN LÉPTÉKŰ KÖRNYEZETÉBEN, EGY KICSIT ATTÓL ELTÉRŐ FUNKCIÓJÚ ESZKÖZEIVEL MENNEK VÉGBE. HOGY VÍSZONYLAG GYORSAN ELINTÉZZÜK EZT A GONDOLATMENETET: COMPACT A FOLYAMATBAN CSAK AZ IDEA. CSUPÁN AZÉRT, MERT ANNAK VAN MÓDJA ÉRLELŐDNI, ALAKULNI, KIEGÉSZÍTŐDNI, EGYSÉGESSÉ VÁLNI A TECHNIKA ELŐTT. AMI AZTÁN AZ IDEA UTÁN VAN, VALÓJÁBAN AZ A MAGYARÁZAT TALÁN ARRA, HOGY MIÉRT IS VONZÓDNÁK A MAI FOTÓGRÁFUSOK IS A NAGYFILMHEZ. ÉS ARRA, HOGY EBBEN A VONZÓDÁSBAN A NAGY MŰVÉSZET NEM MINDIG VÁLASZTÉKOS, DE MINDIG HATÉKONY ELŐADÁST KÖVETELŐ, EREDETISÉGET ÉS AKÁR MŰZEUMI BEÉRKEZÉST SEM ELUTASÍTÓ IDEÁLKÉPE MIKÉNT ŐRZŐDÖTT MEG. AZ APRÓLÉKOS, SOK TÉVEDÉSSEL, GYÖNYÖRŰ VÉLETLENEKKEL KÖNNYÍTETT MATATÁSBAN, AMIT A NAGYFILMMEL FÉNYKÉPEZÉS MÉG MA IS JELENT, BŐVEN MARADT ABBÓL, AMI A MÚLTÉ. TAKARÓLAPKA, KENDŐ, ROSSZ FOGÁSÚ FÉMCSAVAROK, MENETES TUBUSOK, VESZEDELMESEN POROSODÓ LENCSEK, TEGELYEK, EZÜSTNITRÁT, EZÜSTKLORID KÜLÖNBÖZŐ FÉMES SÓK, SZÁRÍTÁS, LEMEZ KERETBE CSÚSZTATÁSA, A HELYES MEGVILÁGÍTÁS IDEJÉNEK EZERNYI KÖRÜLMÉNYTŐL BEFOLYÁSOLT MEGVÁLASZTÁSA. POÉTIKAI KÉNYSZER MA MINDEN BIZONNYAL, HOGY AZ IDEA MEGJELENÍTÉSÉNEK IDEÁLIS, TEHÁT EGYETLEN APRÓ ÉS TITKOS MOZZANATOT SEM ELEJTŐ STRATÉGIÁJÁBAN A VÁRATLAN ITT, EBBEN AZ ESETBEN AZ, HOGY A VESZÉLYES INTERVENCIÓIT URALNI LEHESSEN.

MINDEZ NEM MEHET VÉGBE AZ ELŐREGYÁRTÁS, A REJTETT ÉS ZÁRT TÖKÉLETESSÉG EGYETLEN ALKOTÓI GESZTUSRA, AZ EXPONÁLÁSRA TÖRTENŐ KONCENTRÁCIÓJÁNAK MINIATŰRIZÁLT KÖRÜLMÉNYEI KÖZÖTT. JÓ AZ ÁTLAGNAK, JÓ A SEBESSÉGNEK, JÓ A PILLANATNAK, JÓ A MINDENNAPISÁG KIS VÁLASZTÁSAINAK. DE MILYEN MÁS, AMIKOR NAGYFILM HASZNÁLATA (A MELLETE VALÓ DÖNTÉS) ESETÉBEN BIZTOSÍTHATJA A MŰVÉSZ A SAJÁT RECEPT-VÁLTOZATAIT, MENNYIRE A NAGY MŰVÉSZET FORMÁTUMA SZERINT VALÓ, AMIKOR A FÉNYKÉPÉSZ BEÁLLÍT KÜLÖNBÖZŐ VAGY ÉPPE HASONLÓ HATÁSTÖRTÉNÉSEKET, TÁROL SPECIÁLISAN NEKI MEGFELELŐ, BEVÁLT VAGY TOVÁBBI KÍSÉRLETEZÉSRE SZÁNT ANYAGOKAT. A NAGYFILMMEL ELJEGYZŐDÖTT FOTÓGRÁFUS SZÁMOL AVVAL, HOGY NEM LEHET MINDIG OTT, AHOVA A VALÓSÁG "KINTI", TŐLE LEGTÖBBSZÖR EKKOR MÉG FÜGGETLEN NAGY-FONTOS-SZÉP, NAGYNAK-FONTOSNAK-SZÉPNEK MONDOTT, NAGGYÁ-FONTOSSÁ-SZÉPPÉ TETT PILLANATAI CSAK PILLANATOK. SZÁMÁRA A Telt, Tömör PILLANAT MINDIG KÉSŐBB JÖN EL. A FÉNYKÉP KEZDETE AZ Ő ESETÉBEN A MŰALKOTÁS MINDMÁIG ÉRVÉNYESNEK TETSZŐ KÜLDETÉSÉVEL ÖSSZHANGBAN FORMÁLÓDIK. VILÁG ÉS NÉZETEI, TÁRGYAK, KÖRNYEZETEK, A KÜLSŐ-BELSI VALÓSÁG ALKALMASSÁGÁNAK BIZONYOSSÁGA ÉS AZ ESZKÖZÖK HASZNÁL-

HATÓSÁGÁBAN VALÓ HIT EGYÜTTES MEGLÉTE A FORMÁLÓDÁS FELTÉTELE.

A COMPACT FOGALMA MINDETTŐL TÁVOLABB ÉRTELMEZŐDÖHET CSAK. ALIGHA HIHETŐ, HOGY AZONOSAN KELL FELKÉSZÜLNI AZ EGYMÁSTÓL ELTÉRŐ ESZKÖZÖK HASZNÁLATÁRA. A MÚLT SZÁZAD KÖZEPÉNEK FOTÓGRÁFUSA TUDTA AZTÁN IGAZÁN, HOGY AZ "ESZKÖZ IS ÜZENET", Ő AZ, AKI TÚNTETŐEN VÁLLALTA AZ EGYOLDALÚSÁG TÖBBNYIRE TECHNIKÁJA OKÁN HOZZÁ TAPADÓ BÉLYEGÉT. ÉS MŰVELETEI NEM IS PILLANATOK ALATT MENTEK VÉGBE. ANYAGAI ÉS SAJÁT FORMÁTUMA NAGYOBB KÖRÜLTEKINTÉSRE KÉNYSZERÍTHETTE.

NEKI FIGYELNIE KELLETT AZ ELRENDEZÉSRE. ARRA, HOGY A TÉRNEK MELY RÉTEGEIT FOGJA KITÚNTETNI FIGYELMÉVEL. NEKI SZÜKSÉGE VOLT A MINDEN PARÁNYI RÉSZÉBEN ÁTLÁTHATÓ FELÜLETRE. MERT NEMCSAK ÚJ VALÓSÁGOT TEREMTETT, HANEM A VALÓSÁG ÚJDONATÚJ LÁT-SZATAIT IS FEL KÍVÁNTA MUTATNI, AMIKOR VALÓSÁGOSAN KÉZNÉL LÉVŐ MODELLJEIVEL ÉS ANYAGAIVAL, VEGYÜLETEIVEL MŰVELETEKBE KEZDETT. MA IS TÖBB A MŰVELET KOCKÁZATA. MERT A NAGYFILM KÉPE ARRA SZÜLETETT, HOGY NE KÁRTYAMÉRETBEN MUTAKOZZON MEG. CÉLJÁT CSAK HATÁSOSAN TÖLTHETI BE. HATÁSOSNAK KELL LENNIE ÉS ERRE TÖBB ESÉLYE VAN, HA A HATÁSOKAT ÉS SZÁNDÉKOLT JELENTÉST FELVEVŐ FELÜLETET A LEHETŐSÉGEK SZERINT NÖVELNI KEZDI. ÍGY TUDJA ELKERÜLNI AZT, HOGY - HA ÉPPEN NEM EZT KÍVÁNJÁ ELŐIDÉZNI - NE ESSEN SZÉT A FELÜLET MORZSALÉKOS, LÁGY, DENOTATIV FUNKCIÓKAT MÁR NEM HORDOZÓ ALAKZATOKKÁ.

HA A FÉNYKÉPEZÉS KIALAKULÁSÁNAK FOLYAMATÁBAN A NAGYFILM MINDEN MÁST MEGELŐZŐ ANYAGI-TECHNIKAI FELTÉTEL VOLT, AKKOR AZ AUTONÓMIA SZÁMOS - A FOTÓMŰVÉSZELET ÖNÁLLÓSODÁSÁNAK, AZ EBBŐL ADÓDÓ, ÁTALAKULÓ "AURA" KÖVETKEZMÉNYEKÉNT LÉTREJÖVŐ - TELJESÍTMÉNYE MÁR NEM KELL, HOGY SZÁMOT TARTSON AZ INDULÁSSAL KAPCSOLATOS IMPULZUSOKRA. HA MÉGIS ÍGY TESZ, HA GYAKORLATÁT KIEGÉSZÍTI A FELÜLVIZSGÁLAT EREDMÉNYEIVEL. - MÁRPEDIG A NAGYFILMMEL FÉNYKÉPEZŐK TÖBBSÉGE EZT BIZONYÍTTA - AKKOR AZ AUTONÓMIA HIEDELME MINDEN BIZONNYAL FELÜLVIZSGÁLATRA SZORUL. BONYOLULT, IGEN JELENTŐS ELMÉLETI TEHERREL JÁRÓ, DEMISZTIFIKÁLÓ KUTATÓMUNKA LESZ MAJD EZ. NEM GONDOLOM AZONBAN, HOGY EBBŐL A FOTÓGRÁFIAI KÁRA SZÁRMAZNA.

AKNAI TAMÁS

AMIKOR B. A. FELHÍVOTT.

*H*OGY A SÍKFILM-NAGYFILM A TIZEDIK BIENNÁLÉ TÉMÁJA. ÉS ÍRJAK (VALAMI RÖVIDET ÉS SZAKSZERŰT), IGENCSAK IDEGENKEDTEM AZ ÖTLETTŐL. A KÖZHELY - JOACHIM SCHMID UTÁN ELMONDTÁK SOKAN, JÓMAGAM IS -, HOGY A FOTÓ-

MŰVÉSZELET MOST KEZDŐDIK, AHOGYAN A DIGITALIZÁLÁS FŐLÖSLEGESSÉ, S ÍGY NOSZTALGIKUSSÁ TESZI A GUSZTA KIS OPTIKAI-KÉMIAI KÉPRÖGZÍTÉST (A MAGA JUNGI TELEOPTIKÁIVAL ÉS HÍVÓBAN TOCSOGÁSÁVAL). JÓL ALKALMAZHATÓ ESETÜNKRE: A MŰVÉSZETI CÉLÚ FOTÓAPPARÁTUS NÖVEKSZIK, MÍG ÚJRA AKKORÁVÁ NEM VÁLIK, MINT A RÉZKARCNYOMÓGÉP. ÉS A BALLA ÁLTAL KIRÓTT FELADATTAL FÜGG ÖSSZE A MÁSIK ALAP-KÖZHELY IS: A FOTÓGRÁFIKUS KÉPEK KIFEJEZÉSBELI-KOMMUNIKÁCIÓS KIMERÍTHETETLENSÉGE. HAJLÉKONYSÁGA (S ÍGY VALAMI MEGSZAKÍTATLAN PÁRBESZÉDE HITELESSÉG-KÉPZETÜNKEL) AZ ELEKTRONIKA ELŐTTI KORBAN. MÁSERT IS IDEGENKEDTEM A FELADATTÓL: VAGY KÉT ÉVE, MIÓTA KOL-LÉGÁIMMAL ÖSSZEHOZTUK A MISKOLCI FIATAL MAGYAR FOTÓ 1990 UTÁN KIÁLLÍTÁST, A MAGA NAGYON FURCSA TANULSÁGAIVAL (ERRŐL MAJD MÁSHOL, MÁSKOR, AKIT ÉRDEKEL; LÉNYEGE: AZ A FAJTA FOTÓ, AMIT ANNYYIRA FONTOSNAK TARTOTTUNK, AMIÉRT MÉG HARCOLTUNK IS, GYŐZÖTT, SŐT MEGHATÁROZÓVÁ VÁLT - ÉS AKKOR MI VAN!). KERÜLÖM, HOGY A KORTÁRS TÖREKVÉSEKRŐL ÍRJAK - NEM AKARVÁN MÉG JOBBAN MAGAM ELLEN HARAGÍTANI A SZAKMÁT.

KÖZHELYEKET ISMÉTELNI TEHÁT MINEK, TETTEM FÉLRE A FELKÉRŐT. MOST AZONBAN ITT AZ ASZTALOMON A SÜRGETŐ LEVÉL. PÁR NAPOS HATÁRIDŐVEL, S NINCSEN MIT TENNI, MINT ARRÓL BESZÉLNI, AMI ÉPP EZEKBE A NAPOKBAN TÖRTÉNT VELEM. A JÚLIUST MAKÓN TÖLTÖTTEM, KEDVES MEGHÍVÁSNAK ELEGET TÉVE. MAKÓ A LEGIZGALMASABB MAGYAR VÁROS AZOK KÖZÜL, AMELYEKET ISMEREK: HAJDANI PARASZTPOLGÁRI FÉNYKORA, MAJD TÖRTÉNELMI PEREMRESZORULÁSA A MAKÁCS MÉLTÓSÁG ÉS A TÉT NÉLKÜLI DERŰ ÉLHETŐ KEVERCSET ADTA MÁRA - LEGALÁBBIS A VENDÉG NÉZŐPONTJÁBÓL. ITT KUTATJA SZÜCS TIBOR A HOMONNAI-ANYAGOT. INVITÁLÁSÁRA KICSIT BELEKUTATTAM A HAGYATÉKBA.

HUSZONÖTEZER NAGYMÉRETŰ ÜVEGNEGATÍV. VITA NÉLKÜL TÉMÁNKHOZ TARTOZIK. NEMDE?

HOMONNAI NÁNDOR, FELESÉGE, ÉS FIA ZOLTÁN A SZÁZAD ELEJÉTŐL KÖZEPÉIG FOTÓZTA MAKÓ VÁROS KÖZÖNSÉGÉT HIVATÁSOS FOTÓGRÁFUSKÉNT. JÓ KÉPTEREMTŐ ÉRZÉKKEL, KÉZMŰVES ARISZTOKRATIZMUSSEL AVAGY POLGÁROSODÓ ÖNTUDATTAL. HUSZONÖTEZER LEMEZ (BESZÁMOZVA, DE A TELJES BEAZONOSÍTÁS REMÉNYE NÉLKÜL): UTCAKÉPEK ÉS SZOBABELSŐK, HELYI ESEMÉNYEK A KURIÓZUMOK, DE LEGFŐKÉPP - TERMÉSZETESEN - BEÁLLÍTOTT, INSTALLÁLT MŰTERMI PORTRÉK, CSOPORTKÉPEK. ELKÉPESZTŐ INFORMÁCIÓFORRÁS, A RÉSZLETEK MÁMORÍTÓ GAZDAGSÁGA AZ ÜVEGLAPOKON: A FOTÓZÁS TECHNIKÁJA ÉS SZOKÁSAI, FESTETT HÁTTEREK ÉS KIS ZSÁMOLYOK, KÖNYÖKLŐ ÁLLVÁNYOK, SZEMÉLYISÉGRAJZOK, ÖLTÖZET, HAJVISELET, CSIPKÉK, CSIPTETŐK, SVÁJFOLÁSOK, GESZTUSOK, TÁRGYAK, KERESZTÉNYEK, REFORMÁTUSOK, ZSIDÓK, TISZTVISELŐK, ÍRNOKOK, TISZTELETEK, ALÁZATOK, RAGASZKODÁSOK, NAGYASSZONYOK ÉS HAGYMÁS GAZDÁK, FIÚCSKÁK, LEGÉNYEK, KISLÁNYOK, LOKÁLIS TÖRTÉNELEM, MICSODA SZERENCSE, HOGY EGY VÁROSI FOTÓSMŰTEREM NEGA-

TÍVANYAGÁT SZINTE HIÁNYTALANUL MEGŐRIZTE A MÚZEUM. MINDÖSSZE RENDESEN MEG KELL KUTATNI. S KIBOMLIK EGY LOKÁLIS KÖZÖSSÉG HISTÓRIÁJA A MAGA TELJESSÉGÉBEN: MINDENNAPOK ÉS KÜLÖNLEGES ALKALMAK, A NAGY TÖRTÉNELEM HELYI METSZETE ÉS A HITELES APRÓ GESZTUSOK ÖSSZESSÉGE. LEVÉLTÁRI MUNKA. INTERJÚK. MAJD PEDIG KÖNYV. VIDEO. CD-ROM. WWW. ÉS BÁRKI SZÁMÁRA MEGÉLHETŐVÉ VÁLIK EGY HELY. EGY IDŐ CSODÁJA.

IGEN? DE KIT ÉRDEKEL MAKÓ? KIT ÉRDEKELNEK A MAKÓIAK? TALÁN A MAKÓIAKAT SEM.

RÓLAM IS KÉSZÜLT NÉHÁNY FOTÓ IDÉN JÚLIUSBAN. MŰTERMI FELVÉTEL IS (SÍKFILMRE). SNAPSHOT IS. DE KI TUD BÁRMIT IS ERRŐL A JÚLIUSRÓL? EGY SOR A SZAKMAI ÉLETRAJZBAN. PÁR KÉPESLAP. NÉHÁNY MONDAT MÉG A LEVEGŐBEN MARAD. A RÓLAM KÉSZÜLT KÉPEKET MAJD MEGKAPOM. A RÉSZLETEKEN ELCSODÁLKOZOM - MÁR NEKEM IS IDEGEN LESZ. AMI A FOTÓN VAN. KUTATHATATLAN. CSAK A FOTÓ KUTATHATÓ. PONTOSABBAN ÚJRAALKOTHATÓ. SZÜCS TIBOR KEMÉNY MUNKÁVAL LÉTREHOZZA A HOMONNAI ÉLETMŰVET. ÉS EZ JÓ.

BÁN ANDRÁS

FÉNYKÉPVADÁSZ

SONTAG ÓTA MINDENKI TUDJA, HOGY A FÉNYKÉPEZÉS ÉS A VADÁSZAT ANALÓG TEVÉKENYSÉGEK. A LEGNAGYOBB UGYANÚGY ELMEGY VADÁSZNI, A MÁSODIK MEGLÖVI, A HARMADIK HAZAVISZI, A NEGYEDIK ELŐHÍVJA, S EZ AZ INCI-FINCI MIND MEGNÉZI - MIKÉNT A NAGYAMÁK TANÍJTÁK AZ ISMERT MONDÓKÁBAN A VILÁG IGAZSÁGTALAN BERENDEZKEDÉSÉT AZ ALIG CSEPEREDŐKNEK.

TÚL AZON, HOGY A FELHASZNÁLT ESZKÖZÖK MEGLEHETŐSEN HASONLITANAK, A KÉT TEVÉKENYÉG FOLYAMATÁBAN IS SOK AZ AZONOSSÁG A VAD KERESÉSÉTŐL A TÉMA MEGLÁTÁSIG, A CÉLZÁSTÓL AZ EXPONÁLÁSIG, MAJD A KÉSZ TRÓFEÁK KIPREPÁLÁSÁIG, FALRA AKASZTÁSÁIG SOK MINDENBEN, NEM BESZÉLVE ARRÓL, HOGY A FÉNYKÉPEZÉS ÉS A VADÁSZAT IS BIRTOKBAVÉTEL, MÉGHOZZÁ MEGLEHETŐSEN AGRESSZÍV MÓDON TÖRTÉNŐ KISAJÁTÍTÁS. HA PEDIG ELFOGADJUK, HOGY A KÉT FOLYAMAT KÖZÖTT NINCSEK LÉNYEGI KÜLÖNBSÉG, AKKOR FOLYATHATÓ A PÁRHUZAM A VADÁSZAT/FÉNYKÉPEZÉS MINŐSÉGÉBEN, MÓDSZEREIBEN IS. MERT MI A KÜLÖNBSÉG AZ INDIÁNOK ÁLTAL HOSSZÚPUSKÁNAK ELNEVEZETT SÁPADT ARCÚ VADÁSZ ÉS A GYORSTÜZELŐ KARABÉLLYAL, (NETÁN AMD 65 MINTÁJÚ?) FELFEGYVERZETT GYLKOLÓDZÓ KÖZÖTT? TALÁN CSAK A LÉNYEG. MERT A VÁGYOTT VADAT GONDOS CÉLZÁSSAL, EGYETLEN LÖVÉSEL LEITERÍTŐ VADÁSZ ÉS A CÉLZÁS NÉLKÜL, HOSSZÚ

SOROZATTAL KASZÁLÓ FEGYVERES ESETLEG UGYANÚGY AGYONLÖVI A VADAT. ELKÉSZÍTI ÉLETE NAGY KÉPÉT (MONDHATJUK TEHÁT, HOGY EREDMÉNYESSÉGÜK HASONLÓ, VAGY TALÁN AZ UTÓBBIAK JAVÁRA BILLEN). DE MÉGIS MECSODA KÜLÖNBSÉGI!

NEM FOLYTATOM A VADÁSZAT/FÉNYKÉPEZÉS ANALÓGIÁT. A KISFILMES KAMERÁK A RÁSZERELT MOTOROKKAL, AZ AUTOMATA RENDSZEREKKEL ÉS A NEHÉZ, LOMHA, MINDEN MOZZANATÁBAN MANUÁLIS NAGYKAMERÁK KÖZTI KÜLÖNBSÉG ENNÉL JOBBAN NEM ILLUSZTRÁLHATÓ.

CARTIER-BRESSON SZERINT A FÉNYKÉPEZÉS NAPJAINKRA TÚLSÁGOSAN FELGYORSULT. EZ TERMÉSZETES MÓDON ELINDÍTOTT EGY ELLENTÉTES IRÁNYÚ MOZGÁST, MELY CÉLUL TŰZTE KI, HOGY VISSZALÉPJEN A FÉNYKÉPKÉSZÍTÉS ÉS A KÉZMŰVESSÉG MÁR-MÁR TELJESSEN ELFELEJTETT RÉGIÓIBA. EBBEN AZ IDŐSZAKBAN MÉG KITŰNTETETT FIGYELEM ILLETTE AZ EMBERI KÉZ NYOMÁT HORDOZÓ TÁRGYAKAT, ALKOTÁSOKAT, NAGYOBB SZEREP JUTOTT MINDEN MANUÁLIS TEVÉKENYSÉGNEK. AZ ÍGY KÉSZÜLT TÁRGYAKNAK MINDIG IS VOLT VALAMIFÉLE AURÁJUK, SZEMBEN A TÖMEGYÁRTÁS SORÁN LÉTREJÖTTEKÉVEL.

A NAGYMÉRETŰ NEGATÍVOKHOZ VALÓ VISSZATÉRÉS EGYBEN A FOTOGÁFIA MŰLTJÁHOZ, GYÖKEREIHEZ VALÓ VISSZATALÁLÁST IS JELENTI. EGYFAJTA TRADÍCIÓT, MELYET EGYETLEN MŰVÉSZETI ÁG SEM NÉLKÜLÖZHET. EZT KÖVETI MAJD (A KÜLFÖLDHÖZ HASONLÓAN) A TRADICIONÁLIS TECHNIKÁKHOZ VALÓ VISSZATÉRÉS IS. (NEM VÉLETLEN, HOGY ALIG 70-80 ÉVVEL EZELŐTT MÉG EGY FOTOGÁFUS MÁSFÉL TUCAT NAGYON KÜLÖNBÖZŐ FÉNYKÉPÉSZETI ELJÁRÁST ISMERT FELSŐ FOKON). A FOTÓMŰVÉSZ, HA KOMOLYAN VESZI MAGÁT ÉS AZ ÁLTALA MŰVELT MŰVÉSZETI ÁGAT, ÉPPEN ÚGY KELL TUDJON - LEFÉNYKÉPEZENDŐ TÉMÁJÁTÓL FÜGGŐEN - VÁLOGATNI A RENDELKEZÉSÉRE ÁLLÓ FÉNYKÉPEZŐGÉPEK ÉS AZ ELTÉRŐ NEGATÍV/POZITÍV ELJÁRÁSOK KÖZT, MINT BÁRMELYIK KÉPZŐMŰVÉSZ HASONLÓ ESETBEN. EZ EGY FONTOS LÉPÉS A FOTOGÁFIA AUTONÓM MŰVÉSZETTÉ VÁLÁSÁNAK FOLYAMATÁBAN. GYORSUL A DOLOG, EGYRE GYORSUL, S A VÉGSŐ LÖKÉST AKKOR KAPJA MAJD, HA A RIPORTFÉNYKÉPEZÉSBEN, AZ ALKALMAZOTT FOTOGÁFIA KÜLÖNBÖZŐ ÁGAIBAN, A TUDOMÁNYOS FÉNYKÉPEZÉSÉBEN, A SZOLGÁLTATÓ IPARBAN, A CSALÁDI KÉPEK GYÁRTÁSÁBAN ÁTVESZI A HAGYOMÁNYOS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK SZEREPÉT A DIGITÁLIS KÉPRÖGZÍTÉS, MEGSZŰNIK A BONYOLULT ELŐHÍVÁS, A NEHÉZKES MÁSOLÁS, NAGYÍTÁS, AZONNAL MEGJELENNEK A MEGŐRÖKÍTETT KÉPEK A SZÁMÍTÓGÉP MONITORJÁN, AZ EGÉRKEZELŐ KÉNYÉNEK-KEDVÉNEK KISZOLGÁLTATVA. NE GONDOLJUK, HOGY EZ A FOTOGÁFIÁT BÁRMIVEL IS FENYEGETI. ELLENKEZŐLEG! MEGFOSZTVA AZT MÚSZÁJBÓL VÁLLALT FELADATAINAK JAVA RÉSZÉTŐL, EGYIKE LESZ A VILÁGOT SAJÁTOS ESZKÖZÖKKEL MEGMUTATÓ (TALÁN ALAKÍTÓ?) KREATÍV MŰVÉSZETI ÁGAKNAK, MINT AHOGY A FESTÉSZET ÉS A SOKSZOROSÍTÓ GRAFIKA SEM MŰLT KI 1839-BEN A FÉNYKÉPEZÉS FELTALÁLÁSAKOR, PEDIG MENNYI MINDENRE ALKAL-

MASABB LETT HIRTELENJÉBEN. MINT AMAZOK.

EZZEL A TECHNIKAI VERSENYFUTÁS BIZONYOS ÉRTELEMENBEN VÉGET IS ÉR. A GYORSTÜZELŐ, SZUPER AUTOMATIKÁKKAL FELSZERELT GÉPEK NYOMÁN ELKÉSZÜLNEK A MINDEN EDDIGINÉL TÖKÉLETESEBB DIGITÁLIS KÉPRÖGZÍTŐ RENDSZEREK, S A MARADÉK FÉNYÍRÓKNAK ESZKÖZE ÚJRA A JÓL BEVÁLT CAMERA OBSCURA LESZ. A SÖTÉT DOBOZ, A FÉNYVARSA, MELYBE AZ EGYIK OLDAL NYÍLÁSÁN BEJUTÓ FÉNYT A SZEMKÖZTI OLDAL FÉNYÉRZÉKENY ANYAGA RABUL EJTI, S NEM ENGEDI. LELASSUL ÉS MEG IS VÁLTOZIK A KÉPKÉSZÍTÉS MENETE. ÚJRA JUT IDŐ TUDATOSAN RÉSZT VENNİ A FÉNYRÖGZÍTÉS TELJES FOLYAMATÁBAN, S AZ EDDIG KIALAKULT REFLEXEKKEL, AUTOMATIZMUSOKAT EL LEHET FELEJTENİ, HISZEN A KREATIVITÁS ÉS AZ AUTOMATIZÁLT CSELEKVÉS EGYMÁST NEM JÓL TŰRŐ DOLGOK. A KÉSLELTETETT ÉS MINDEN SZEMPONTBÓL MEGNEHEZÍTETT EXPOZÍCIÓ SZERENCÉS ESETBEN MEGÉRLELI A KÉPET. LELASSÍJTJA, FIGYELŐBBÉ, TUDATOSABBÁ TESZI A FÉNYKÉPÉST. MEGENGEDI NEKI, HOGY ELBOGARÁSSZON AZ APRÓ, ÁM DE JELENTŐS RÉSZLETEKBE. AZ EGYET EXPONÁLNI, DE AKKOR PONTOSAN AZT ÉS ÚGY, AMIT AKAROK LÁTNİ, MAJD A KÉPEN MERŐBEN MÁR ALKOTÓI HOZZÁÁLLÁST, FILOZÓFIÁT FELTÉTELEZ, MINT A BELEDURRANTOK A DOLOGBA, S MAJD CSAK LESZ NÉHÁNY JÓ KÉP MEGLEHETŐSEN ELTERJEDT GYAKORLATA.

FÉLRE NE ÉRTSENEK! AZ, HOGY LÁTHATÓLAG NAGYON KEDVELEM A NAGY NEGATÍVRA VALÓ FÉNYKÉPEZÉST, HOGY NYÍLTAN SZURKOLOK MIELŐBBI VISSZATÉRÉSÉNEK, NEM JELENTI AZT, HOGY KRITIKÁTLANUL MEGÉLJENZEK MINDEN E KÖRBE VÁGÓ PRODUKTUMOT. ATTÓL, HOGY VALAKI MEGFONTOLTAN, NAGY MÉRETRE, KEVESEBT FÉNYKÉPEZ, MÉG ALKOTHAT SZEMETET. A MÉRET UGYANIS ÖNMAGÁBAN NEM ÉRTÉKKÉPZŐ ELEM, DE HOZZÁSEGÍTHET MINDENKIT AZ ELMÉLYÜLTETEBB ALKOTÓI FOLYAMATOK MEGÉLÉSÉHEZ, S AKKOR MÁR CSAK TEHETSÉG KELL.

KINCSES KÁROLY

SÍKFILM

MAGÁTÓL ÉRTETŐDIK, HOGY AMIKOR A FOTOGRAFÁLÁST TECHNIKAILAG KIDOLGOZTÁK - ÉS MOST NE ESSÉK SZÓ AZ ELSŐBBSÉGRŐL -, NEM AZ VOLT A LEGLÉNYEGESEBB, MIKÉNT OLDJÁK MEG A RÖGZÍTŐLEMEZ GYORS CSERÉJÉT, HANEM SOKKAL INKÁBB A KÉP RÖGZÍTÉSE EGYÁLTALÁN, AZ ELŐHÍVÁSA. ELEINTE SZÓ SEM VOLT ARRÓL, HOGY A KÉPET MEG LEHET NAGYÍTANI HAJDANÁBAN A NAGY NEGATÍV MÉRETEK VOLTAK A MEGSZOKOTTAK. 9X12, 8X10,5, 10X15, 12X16,5, 13X18, 18X24 CENTIMÉTERES VAGY MÉG NAGYOBB MÉRETEK. EZEK RÖGZÍTÉSE, MÁSOLÁSA VOLT AZ ORIGINÁLIS MÉRET: EBBEN LEHETETT-KELLETT MEGFOGALMAZNI A KÉPET.

TERMÉSZETESEN JÓVAL NEHÉZKESEBB VOLT A FÉNYKÉPEZÉS TECHNIKÁJA, KIVÁLT A TÜKÖRREFLEX FÖLFEDEZÉSE ELŐTT: A FÉNYKÉPEZNI VALÓT GONDOS BEÁLLÍTÁS UTÁN VISZONYLAG HOSSZADALMAS ELJÁRÁS RÖGZÍTETTE A NEGATÍV LEMEZRE, AMI EGYÜTTAL AZ ISMERT (GYAKRAN AKADÉMIKUSSÁ MEREVEDETT) KÉPZŐMŰVÉSZETI KOMPOZÍCIÓK VONZÁSÁBA VITTE A FÉNYKÉPEZŐKET. MIND A KÉPMÉRET, MIND A KOMPONÁLÁSI ELVEK SZOROSAN KÖTÖTTÉK AZ ÚJ TECHNIKÁT A KÉPZŐMŰVÉSZETHEZ, TEHÁT EGYÁLTALÁN NEM VÉLETLEN, HOGY A FÉNYKÉPEZÉS EGYIK MARKÁNS VONULATA MÁR A KEZDETEKKOR A KÉPZŐMŰVÉSZETHEZ KAPCSOLÓDIK: EGYESEK NEM IS LÁTTAK BENNE MÁST EGY IDŐBEN, MINT ÚJ KÉPZŐMŰVÉSZETI TECHNIKÁT. (MEG KELL JEGYEZNEM, MA IS ELŐSZERETTEL VIZSGÁLJUK A FOTÓ KÉPZŐMŰVÉSZETI HASZNÁLATÁT, AMELY UGYAN ALIGHA DEFINIÁLHATÓ PONTOSAN, VAGY CSUPÁN AZ ALKOTÓK SZEMÉLYE ÁLTAL, ÁM AZÉRT JOBBÁRA TUDJUK, MIT KELL ÉRTENÜNK RAJTA) MÁR ÉS MÁR ESZTÉTIKAI MEGFONTOLÁS HOZZA LÉTRE A FESTŐI, GRAFIKAI KARAKTERŰ FÉNYKÉPET ÉS A DOKUMENTUMOT VAGY A RIPORTOT, HOGY CSUPÁN SZÉLSŐBB ESETEKET HOZZUNK PÉLDÁNAK. SZÁZADUNK AVANTGÁRD MŰVÉSZETI TÖREKVÉSEI TERMÉSZETESEN NEM HAGYTÁK MOZDULATLANUL A FOTOGRAFIÁT SEM, NOHA NEM ÉPPE A FESTŐI MINŐSÉG PREFERÁLÁSÁNAK KEDVEZTEK. MÉGIS, A KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉRTÉKŰ (MINŐSÉGŰ) FOTÓ VALAMIKÉPPEN MINDIG NAPIRENDEN LÉVŐ IGÉNY MARADHATOTT.

HA A SÍKFILMMEL SZEMBEN A TEKERCSFILM (ROLL-FILM) ÁLL, AKKOR ATTÓL MÉG SÍKFILMNEK TEKINTHETJÜK A NEGATÍVOT, HA AZ CSOMAGBAN VÁN. EZ AZ ÉSZREVÉTEL AMIATT LEHET FONTOS, MERT AZ ELMŰLT FÉLSZÁZAD ALATT A SÍKFILMES FÉNYKÉPEZÉSNEK EGY ÚJABB, SPECIÁLIS ESETE VÁLT LEHETŐVÉ ÉS VALÓSULT MEG: A POLAROID FÉNYKÉPEZÉS. EZEK A POLAROID GÉPEK KÉTSÉSGKÍVÜL JÓL AUTORIZÁLHATÓ (EZ IS EGYIK ÖRÖK GONDJA A FÉNYKÉPEZŐMŰVÉSZETNEK) KÉPEKET HOZNAK LÉTRE, - MÉGPEDIG AZONNAL, MINDENMŰ TECHNIKAI BONYODALMAK NÉLKÜL. LEGALÁBB IS A KOMMERZS KAMERÁK ESETÉBEN. ÉS HÁT MÁRA MÁR EGÉSZEN NAGYMÉRETŰ NEGATÍVOK - POZITÍVOK (EBBEN AZ ESETBEN CSÍNJÁN KELL BÁNNI A MEGFOGALMAZÁSSAL, MIVEL A TECHNIKA LÉNYEGÉBŐL KIFOLYÓLAG A KETTŐ EGYBECSÚSZIK) IS HASZNÁLATOSAK, AMELYEK NYOMBAN A KÉSZ KÉPPEL SZOLGÁLNAK. ENNEK JELENTŐSÉGÉT ELSŐDLEGESEN A REKLÁMFÉNYKÉPEZÉS ISMERTE FÖL: A LENYŰGÖZŐ MÉRETEK OTT KOMOLY LÉLEKTANI JELENTŐSÉGE VAN - MÁR A MEGRENDELÉS ELNYERÉSÉBEN. POLAROID - MINT FILM, FESTŐISÉG, MINDEN BIZONNYAL CSÁBÍTANI FOGJA, MIKÉNT CSÁBÍJTJA IS NÉMELY SZERENCSESEBB HELYZETBEN LÉVŐ ORSZÁGOKBAN AZOKAT AZ ALKOTÓKAT, AKIK NEM ÉRZIK IGAZÁN RESPEKTÁLANDÓKNAK A HATÁROKAT AZ EGYES MŰVÉSZETEK KÖZÖTT, ÉS EGYÁLTALÁN NEM RIADOZNAK A FESTŐISÉG GONDOLATÁNAK FÖLLEVENÍTÉSÉTŐL. ANNÁL INKÁBB SEM, HOGY A VIHAROS MOZGÁSOK UTÁN SZÁZADUNK MŰVÉSZETE CSITULNI LÁTSZIK, ÉS SEMMIKÉPPEN NEM OKOZ

MEGLEPETÉST, HA EBBEN A LEHIGGADÁSBAN BIZONYOS FAJTA KLASSZICIZÁLÓDÁSI HAJLANDÓSÁG IS TÉRT NYERNE. MÁR-CSAK AMIATT SEM, MERT A RETRO GONDOLATA IGEN-CSAK MUNKÁL AZ IZGATOTT KERESGÉLESEK UTÁN. AZT GONDOLOM, NINCS ABBAN SEMMI KIVETNI VALÓ, HOGY A FÉNYKÉPEZÉSNEK NOSZTALGIÁI VANNAK SAJÁT HŐSKORA IRÁNT.

MÉGIS, ÉN ÚGY VÉLEM, KORÁNTSEM CSUPÁN A POLAROID REJTI MAGÁBAN A SÍKFILM ÉS A NAGYFILM TOVÁBBI SORSÁT A FÉNYKÉPEZŐMŰVÉSZETBEN. LECSÖNDESÜLT. KLASSZICIZÁLÁSRA HAJLAMOS KORBAN. AMIKOR MÁR EGYESEK SZERINT A MŰVÉSZET TÖRTÉNETE IS LEZÁRULT. NEMCSAK AZ EMBERISÉG EGYETEMES TÖRTÉNETE, ALIGHANEM EL LEHET TÖPRENGENI AZ ÚJ ESZTÉTIKAI VAGY ÉPPEEN - ÉS EZT SEM MONDANÁM VAGY GONDOLNÁM FÖLTÉTLENÜL PEJORATIVE - ESZTÉTIZÁLÓ LEHETŐSÉGEIRŐL.

SŐT, EGY KIS FANTÁZIÁVAL, ALKOTÓI INVENCIÓVAL (MERT UGYAN MIFÉLE ELKÉPZELÉSEKHEZ NEM SZÜKSÉGTETNEK EZEK A FÖLTÉTELEK?) - AKÁR AZ EREDMÉNY IS KECSEGTETŐ LEHET...

FÁBIÁN LÁSZLÓ

SÍKFILM

*N*OHA A LEMEZFILM - A SÍKFILM - TECHNIKAI KIFEJEZÉS. A SZÓ TÖBBET JELENT A FÉNYKÉPÉSZETI ANYAGNÁL. A KATALÓGUSOKBAN "LARGE FORMAT"-NAK, "NAGYALAKÚ"-NAK NEVEZIK, AMIVEL A FILM MÉRETÉT HANGSÚLYOZZÁK. A NEGATÍV FORMÁTUMÁNAK VISZONT HATÁROZOTT ESZTÉTIKAI JELENTŐSÉGE IS VAN: A FOTÓNEGATÍV ÁLTAL MEGADOTT RÉSZLETEK MENYNYISÉGE KÖZVETLENÜL ÖSSZEFÜGG A MÉRETTTEL...

A FESTÉSHEZ ÉS A RAJZOLÁSHOZ KÉPEST A FÉNYKÉPEZÉS A KÉPKÉSZÍTÉS FORRADALMI MÓDSZERE VOLT. MIVEL EZ UTÓBBI ELJÁRÁS AZ ÉRZÉKENY ANYAGOT KÖZVETLENÜL A TÁRGY ÁLTAL VISSZAVERT FÉNY TEVÉKENYSÉGÉVEL KÓDOLJA: A RAJZ VAGY A FESTMÉNY ESETÉBEN A MŰVÉSZ AGYA SZOLGÁL A TÁRGY ÉS A KÉP KÖZÖTTI KÖZVETÍTŐKÉNT. A MÉRETÉTŐL FÜGGETLENÜL, MINDEGYIK FÉNYKÉPÉSZETI NEGATÍV HŰSÉGESEN RÖGZÍT, DE UGYANAZT AZ ASPEKTUST A NAGYOBB NEGATÍVON TÖBB EZÜSTKRISTÁLY RÉSZLETEZI, MINT A KISEBB MÉRETŰN. A SÍKFILMMEL KÉSZÍTETT KÉP ÉLESEBB LESZ, FOLYAMATOSABB ÉS KEVÉSBÉ SZEMCSÉS. EGY NAGYOBB NEGATÍV KONTAKTJA PONTOS ÉS GAZDAG TÓNUSÚ, S INKÁBB HANGSÚLYOZZA A TÁRGYAK FELÜLETÉT, MINTSEM A SZEMCSÉK EGYENETLENÉGÉT.

A NAGYOBB NEGATÍVOK ÉLESSÉGE FELKELTETTE AZ ELSŐ FÉNYKÉPÉSZEK ÉRDEKLŐDÉSÉT. AZ 1850-ES ÉVEKBEN A NEDVES LAP VOLT AZ ELSŐ SZÁMÚ ELJÁRÁS. EZ AZ ANYAG, JÖLLEHET NEM TÚL ÉRZÉKENY A MAI MÉRTÉKEK SZERINT, HIHETETLENÜL ÉLES RAJZÚ NEGATÍVOKAT EREDMÉNYEZETT, AMELYEKRŐL A NEGATÍVOKKAL MEGEGYEZŐ

MÉRETŰ KONTAKT MÁSOLATOKAT KÉSZÍTETEK. A MÁSOLATOK ÉLESEK, RÉSZLETDÚSÁK ÉS GAZDAG TÓNUSÚAK VOLTAK. EZ AZ ELJÁRÁS URALKODOTT A SZÁZADFORDULÓIG. A FÉNYKÉPÉSZEK AKKOR KEZDTÉK KINAGYÍTANI A NEGATÍVJAIKAT. A VÁLTOZÁSNAK KÖSZÖNHETŐEN KISMÉRETŰ NEGATÍVOKRÓL IS LEHETŐVÉ VÁLT A NAGYOBB MÁSOLATOK KÉSZÍTÉSE. BÁR EZEK ÉLESSÉGE ÉS TÓNUSGAZDAGSÁGA ELMARADT A KONTAKTMÁSOLATOK MÖGÖTT - A FÉNYKÉPÉSZ DÖNTHETTE EL, MIT TART FONTOSABBNAK.

A HÚSZAS ÉVEKTŐL, A MODERNIZMUS KIALAKULÁSÁVAL A FÉNYKÉPÉSZEK EGYMÁSTÓL NAGYON KÜLÖNBÖZŐ MÓDOKON HASZNÁLTÁK A GYORSAN FEJLŐDŐ ANYAGOKAT. VOLTAK, AKIK KISMÉRETŰ GÉPEKKEL DOLGOZTAK, HOGY KÖNNYEBBEN MOZOGHASSANAK, SZINTE LÁTHATATLANNÁ VÁLHASSANAK: -EGYIK LEGJOBB PÉLDA ERRE ROBERT CAPA. MÁSKOR, A TÉMA PONTOSABB VISSZAADÁSÁNAK KEDVÉÉRT, VISSZATÉRTEK A KORÁBBI MÓDSZEREKHEZ: EZT A MEGKÖZELÍTÉST AZ AMERIKAI EDWARD WESTON PÉLDÁZZA. Ő EGY 18X24 CM-ES KAMERÁVAL KÉSZÍTETTE FORRADALMI HATÁSÚ ZÖLDSÉG- ÉS KAGYLÓKÉPEIT. AZ OBJEKTÍV REKESZÉT A LEGKISEBB NYÍLÁSRA ÁLLÍTOTTA, GYAKRAN AKÁR F:128-RA IS, HOGY A LEGNAGYOBB ÉLESSÉGGEL A LEHETŐ LEGTÖBB RÉSZLETET RAGADHASSA MEG.

WESTON TECHNIKAI MEGKÖZELÍTÉSE - KIZÁRÓLAG KONTAKTMÁSOLÁSSAL DOLGOZOTT - ALAPVETŐ ESZTÉTIKAI KÖVETKEZMÉNYEKEL JÁRT: FOTÓI KÍSÉRTETIES PONTOSÁGGAL ADTÁK VISSZA A PAPIKÁK, RETKEK, KÁPOSZTAFEJEK, FÉLBEVÁGOTT ARTICSÓKÁK FORMÁIT. UGYANAKKOR E KÉPEK A TÁRGYAKRÓL MINT METAFORÁKRÓL SZÓLTAK. VÉGEREDMÉNYBEN A PÁRHUZAMOS JELENTÉSEKNEK EZ A DINAMIKUS ELLENTÉTE WESTON ÜZENETE. A 35MM-ES FILM, BÁRMILYEN PONTOSAN BÁNJON IS VELE A FOTÓS, SOHA NEM TUDNÁ UGYANEZT LÉTREHOZNI.

MIUTÁN A 20-AS ÉS 30-AS ÉVEKBEN WESTON, JOSEPH SUDEK ÉS MÁSKOR VISSZATÉRTEK A NAGY FORMÁTUMÚ KAMERÁKHOZ, SOKAN KÖVETÉK PÉLDÁJUKAT. A HETVENES ÉVEK KÖZEPÉN A THE GEORGE EASTMAN HOUSE EGY KIÁLLÍTÁST RENDEZETT, AMELY ILLUSZTRÁLTA, HOGY A NEGATÍV MÉRETE TOVÁBBRA IS A FÉNYKÉPÉSZET LÁTÁSMÓDJÁNAK AZ ALAPJA. A THE NEW TOPOGRAPHICS OLYAN MŰVEKET MUTATOTT BE, AMELYEKNEK A CÉLJA A PONTOS ÁBRÁZOLÁS. EZEK KÖZÜL A LEGJELENTŐSEBB MŰVEKET AZ AMERIKAI VÁROSI TÁJAKAT FEKETE-FEHÉR KÉPEKEN, 8X10 INCH-ES GÉPÉVEL MEGŐRÖKÍTŐ NICHOLAS NIXON ÉS A KISVÁROSOK LÁTVÁNYÁT SZÍNES NEGATÍVON RÖGZÍTŐ STEVEN SHORE KÉSZÍTETTÉK.

A NEGATÍV MÉRÉTÉNEK MEGVÁLASZTÁSA NEM TECHNIKAI KÉRDÉS, INKÁBB ESZTÉTIKAI ELHATÁROZÁS. MIVEL MEGHATÁROZZA A FELÜLETET, A PONTOSÁGOT ÉS A KELETKEZŐ KÉP MEGJELENÉSÉT. A KIS GÉPEKKEL KÉSZÜLT FOTÓK AZ AZONNALISÁGOT ÉS A GYORSASÁGOT HANGSÚLYOZZÁK. A NAGY FORMÁTUMÚ KAMERÁKKAL KÉSZÜLT KÉPEK KÜLÖNLEGES SZEMLÉLŐDÉSRŐL TANÚSKODNAK.

SIMON MIHÁLY

ON SHEET FILM BY TAMÁS ARNAL

THE MOST OFTEN LISTED WORKS IN THE HISTORY OF PHOTOGRAPHY, WHICH CONSTITUTE THE BASIS OF PHOTO-AESTHETIC INVESTIGATIONS AND ARE MOST SIGNIFICANT EVEN TODAY, WERE MOSTLY —THOUGH NOT WITHOUT EXCEPTION— TAKEN ON SHEET FILM. THE COMPACT METHODS, DEVELOPED DUE TO THE WANT OF INFORMATION, THE GUARANTEED AESTHETIC EFFECT AND SPEED APPARENTLY LEFT ONE FIELD ALONE, THE ONE WHERE IT HAS BEEN PLEASANT TO ARRIVE BACK: SHEET FILM PHOTOGRAPHY. THE UNAVOIDABLE NEEDS OF NOT ACCIDENTAL RECONSIDERATION LEADS PHOTOGRAPHY THAT TRACES THE REASON FOR ITS EXISTENCE TO LOOK BACK ON ITS PAST. RECONSTRUCTING THE CHOICES OF ARTISTS IN THE HISTORY OF PHOTOGRAPHY, AS IN OTHER SPHERES OF CULTURE, HAS USEFUL CONSEQUENCES. THE QUESTION OF USING NARROW FILM OR SHEET FILM IS ONE OF THE MOST INTERESTING PARTS OF THIS PROCESS.

IT WAS IN 5TH JANUARY 1861 THAT A STEEL ENGRAVING APPEARED IN THE ILLUSTRATED NEWSPAPER EDITED BY FRANK LESLIE, WHICH SHOWED THE GALLERY OF NEW PHOTOGRAPHY, WHICH WAS OPENED BY M.B. BRADY ON THE CORNER OF THE BROADWAY AND THE TENTH AVENUE IN NEW YORK. (IT WAS MATTHEW BRADY WHO EDITED THE PHOTOGRAPHIC JOURNAL IN 1851.) THIS ENGRAVING IS NOT AT ALL DIFFERENT FROM THE VAST NUMBER OF PICTURES THAT DEPICT THE COLLECTOR OF AN ART GALLERY AND HIS COLLECTION — THE PAINTINGS AND OTHER WORKS OF ART DISPLAYED. THE WALLS ARE COVERED WITH ALMOST FORTY OVAL AND CIRCULAR PICTURES, MINIATURES AND ATTRACTIVELY FRAMED PORTRAITS.

THIS DOCUMENT IS MISLEADING. ALTHOUGH THE MEMORY OF THE SACRED PAST OF ART HISTORY IS PRESENT, THE SITUATION AND THE FORM OF THE CONTEMPORARY RECEPTION RADIATE THE FACT THAT THERE IS SOMETHING IMPORTANT TAKING PLACE IN THE FRAME OF TRADITION; AND THE OBJECTS THAT BRING IT ABOUT ARE PHOTOGRAPHS. THEY ARE LARGE SIZE PICTURES WITH THE PERFECT FEATURES OF A WORK OF ART. THEY ARE ALMOST EXCLUSIVELY PORTRAITS.

FOR THE RESEARCHERS OF THE HISTORY OF PHOTOGRAPHY AND THOSE HAVING KNOWLEDGE ABOUT IT IT IS OBVIOUS THAT THE PERCEIVABLE MARKS OF THE "CAMERA OBSCURA" OR RATHER "CAMERA LUCIDA" (HYDE WOLLASTON, 1870—A PICTURE PROJECTED ON A DRAWING PAPER WITH THE HELP OF A PRISM AND A LENS, WHICH CAN BE A DEVICE FOR ARTISTS OF REALISTIC CHARACTER) ARE FIXED IN DRAWING PAPER OR METAL, PORCELAIN, AND LATER ON GLASS PLATES BY MEANS OF CHEMISTRY. THESE ARE THE EARLY COUNTERPARTS OF CUT FILM.

THE OPERATIONS ARE CARRIED OUT IN THE TRADITIONAL ENVIRONMENT OF THIS CRAFT INCONCEIVABLE IN A DIFFERENT FORM BUT THE DEVICES USED HAVE A FUNCTION A LITTLE DIFFERENT FROM THIS TRADITION. TO COME TO THE POINT DIRECTLY: ONLY THE IDEA IS "COMPLEX" IN THIS PROCESS; AND ONLY BECAUSE IT IS THE IDEA THAT CAN MATURE, CHANGE AND GET COMPLETED BEFORE THE TECHNIQUE.

WHAT COMES AFTER THE IDEA MAY BE THE EXPLANATION FOR THE GREAT ATTRACTION OF SHEET FILM FOR THE PHOTOGRAPHERS OF TODAY. IT CAN ALSO EXPLAIN HOW THE IDEALS OF "GRANDE ART" CAN BE PRESERVED, WHICH ARE NOT ALWAYS POLISHED BUT ALWAYS DEMAND EFFECTIVE PERFORMANCE AND ORIGINALITY. THE MINUTE POTTERING COUPLED WITH MANY MISTAKES AND BEAUTIFUL ACCIDENTS, WHICH SHEET FILM PHOTOGRAPHY ENTAILS EVEN TODAY, HAS KEPT A LOT THAT BELONGS TO THE PAST. COVER PLATE, FOCUSING CLOTH, METAL SCREWS NOT EASY TO HOLD, THREADED TUBES, LENSES COLLECTING DUST AWFULLY QUICKLY, SILVER-NITRATE, SILVER-CHLORIDE, DIFFERENT METALLIC SALTS, DRYING, SLIDING THE PLATE INTO A FRAME, THE RIGHT TIME OF EXPOSURE DEPENDING ON MANY CIRCUMSTANCES. IT MUST BE A POETIC COMPELSION TODAY TO GAIN CONTROL OVER THE DANGEROUS INTERVENTIONS IN THE STRATEGY OF THE IDEAL REPRESENTATION OF THE IDEA.

ALL THIS CANNOT TAKE PLACE UNDER THE MINIA-TURISED CONDITIONS OF PREFABRICATION, THE HIDDEN PERFECTION, WHICH FOCUSES ON ONLY ONE CREATIVE ACTION — EXPOSURE. IT IS GOOD FOR THE AVERAGE, GOOD FOR QUICKNESS, GOOD FOR THE LITTLE CHANGES OF ORDINARINESS. WHAT A DIFFERENCE IT IS, HOWEVER, WHEN USING SHEET FILM (I.E. MAKING A DECISION ON IT), THE ARTIST IS ABLE TO ENSURE HIS OWN WAY. IT IS IN ACCORDANCE WITH THE ESSENCE OF "GRANDE ART" WHEN THE PHOTOGRAPHER SETS DIFFERENT OR SIMILAR EFFECTS AND SITUATIONS AND STORES MATERIALS SUITABLE PARTICULARLY FOR HIM WHICH ARE ALREADY WELL-PROVED OR ARE YET TO BE TESTED. THE PHOTOGRAPHER WHO SWEARS BY SHEET FILM COUNTS ON THE FACT THAT HE CANNOT ALWAYS BE WHERE THE "OUTSIDE", INDEPENDENT AND "GREAT-IMPORTANT-BEAUTIFUL" (AND SAID TO BE SUCH) MOMENTS OF REALITY ARE ONLY MOMENTS. FOR HIM, THE FULL AND CONDENSED MOMENT ALWAYS COMES LATER. IN HIS CASE, THE INITIAL STAGE OF A PHOTOGRAPH TAKES SHAPE IN ACCORDANCE WITH THE RELEVANT MISSION OF A WORK OF ART TODAY. THE CONDITIONS OF ITS TAKING PLACE ARE CONFIDENCE OF THE APPROPRIATENESS OF REALITY, THAT OF SOCIETY AND ITS VIEWS, OBJECTS AND SURROUNDINGS AND FAITH IN THE SERVICEABILITY OF OBJECTS TOGETHER.

THE NOTION OF "COMPACT" CAN BE INTERPRETED FAR REMOVED FROM THIS. IT IS HARDLY BELIEVABLE THAT ONE HAS TO MAKE THE SAME PREPARATIONS FOR USING DIFFERENT DEVICES. THE PHOTOGRAPHER OF THE MIDDLE OF THE LAST CENTURY DID REALLY KNOW THAT "THE

DEVICE ALSO HAS A MESSAGE". IT IS HE WHO OSTENTATIVELY ACCEPTED THE STIGMATISATION OF BEING NOT VERSATILE, WHICH WAS MOSTLY DUE TO HIS TECHNIQUE. HIS OPERATIONS TOOK MORE THAN MOMENTS AND HE WAS COMPELLED TO BE RATHER CIRCUMSPECT BY HIS FINANCIAL MEANS AS WELL.

HE HAD TO BE CAREFUL WITH THE LAYOUT AND THOROUGHLY CONSIDER WHICH PART OF THE SPACE TO PAY SPECIAL INTENTION TO SINCE HE CREATED NOT ONLY NEW REALITY BUT ALSO WANTED TO SHOW NEW APPEARANCE OF REALITY USING HIS REAL MODELS, MATERIALS AND COMPOUNDS NEAR AT HAND. EVEN TODAY THE RISK OF THESE OPERATIONS IS HIGHER SINCE CUT FILM PICTURES ARE DESTINED TO BE REALIZED NOT IN CARD-SIZE. IT CAN REACH ITS PURPOSE ONLY IF IT IS IMPRESSIVE. IT HAS TO BE IMPRESSIVE AND IT HAS MORE CHANCE FOR IT IF THE SURFACE, WHICH HOLDS THE EFFECTS AND THE INTENDED MEANING, IS ENLARGED AS FAR AS POSSIBLE. IN THIS WAY THE PHOTOGRAPHER CAN PREVENT THE COMPOSITION FROM DISINTEGRATING INTO SOFT, FRAGMENTED FORMATIONS WITHOUT DENOTATIVE FUNCTIONS.

IF CUT FILM WAS A PRIMARY CONDITION IN THE EVOLUTION OF PHOTOGRAPHY THEN THE RESULTS OF THE AUTONOMY OF PHOTOGRAPHY—ORIGINATING FROM THE FORMING "AURA" OF THE INDEPENDENT PHOTOGRAPHY—SHOULD NOT NEED THE INCENTIVE IT NEEDED AT THE BEGINNING. IF IT DOES AND IT NEEDS TO BE COMPLETED WITH THE RESULTS OF REVISION,—AND THE MAJORITY OF CUT FILM PHOTOGRAPHERS PROVES IT SO—, THEN THE NOTION OF AUTONOMY SHOULD BE REVISED TOO. IT WILL BE A COMPLEX AND DEMYSTIFYING RESEARCH WORK WITH A LOT OF THEORETICAL DIFFICULTIES. PHOTOGRAPHY, HOWEVER, WILL DEFINITELY NOT SUFFER ANY DAMAGE FROM IT.

BY ANDRÁS BÁN

WHEN ANDRÁS BALLA RANG ME UP TO ASK ME TO WRITE SOMETHING SHORT AND PROFESSIONAL ON CUT FILM, WHICH IS THE SUBJECT OF THE ESZTERGOM BIENNIAL PHOTOEXHIBITION, I WAS QUITE RELUCTANT. THE COMMONPLACE QUOTED FREQUENTLY AFTER JOACHIM SMID (EVEN BY MYSELF) HOLDS TRUE FOR THIS CASE TOO: ARTISTIC PHOTOGRAPHY STARTED TO RISE NOW THAT DIGITALISATION HAS MADE THE POSH OLD WAY OF OPTICAL-CHEMICAL PRINTING UNNECESSARY, AND IN CONSEQUENCE NOSTALGIC. THE PHOTO EQUIPMENT USED FOR ARTISTIC PURPOSES IS GROWING UNTIL IT BECOMES AS BIG AS A COPPER-PLATE MACHINE. THERE IS ANOTHER BASIC COMMONPLACE IN CONNECTION WITH THE TASK IMPOSED BY BALLA: THE FLEXIBILITY AND INEXHAUSTIBLNESS OF EXPRESSION AND COM-

MUNICATION (AND ITS CONTINUOUS INTERACTION WITH OUR NOTION OF FIDELITY) IN THE CASE OF PHOTOGRAPHIC PICTURES BEFORE THE AGE OF ELECTRONICS.

I HAD OTHER REASONS FOR BEING RELUCTANT: FOR ABOUT TWO YEARS, SINCE MY FRIENDS AND I ORGANISED THE EXHIBITION OF "YOUNG HUNGARIAN PHOTOGRAPHY AFTER 1990" IN MISKOLC, I HAVE AVOIDED WRITING ABOUT CONTEMPORARY TRENDS SO AS NOT TO EXASPERATE THE PROFESSION...(THE EXHIBITION MENTIONED ABOVE PRESENTED A VERY STRANGE LESSON, WHICH I MAY GIVE ACCOUNT OF TO THOSE INTERESTED SOMEWHERE ELSE, SOME OTHER TIME.) THE MAIN POINT IS THAT THE KIND OF PHOTOGRAPHY WE HAD CONSIDERED SO IMPORTANT AND EVEN FOUGHT FOR TRIUMPHED AND BECAME DETERMINANT. BIG DEAL.

THERE IS NO POINT IN REPEATING COMMON-PLACES SO I PUT ASIDE THIS REQUEST. NOW, HOWEVER, I HAVE AN URGING LETTER IN FRONT OF ME, GIVING A FEW DAY'S DEADLINE. AND I HAVE NOTHING LEFT TO DO BUT TO TALK ABOUT WHAT HAS HAPPENED TO ME RECENTLY. HAVING BEEN KINDLY INVITED BY FRIENDS, I SPENT JULY IN MAKÓ. MAKÓ IS THE MOST EXCITING TOWN OF THOSE I KNOW. ITS SOMETIME PEASANT-BOURGEOIS GOLDEN AGE AND ITS BECOMING PERIPHERAL LATER DURING HISTORY GAVE THE TOWN AN EASY MIXTURE OF STUBBORN DIGNITY AND STAKELESS GAIETY—AT LEAST AS THE VISITOR SEES IT. TIBOR SZÜCS IS CARRYING ON RESEARCH WORK ON THE HOMONNAI-MATERIAL. AS HE INVITED ME I DIPPED INTO THIS LEGACY. IT INCLUDES 25 THOUSAND LARGE-SIZE GLASS NEGATIVES. DOUBTLESS, IT FALLS WITHIN OUR SUBJECT-MATTER, DOESN'T IT? NÁNDOR HOMONNAI, HIS WIFE AND SON, ZOLTÁN, TOOK PHOTOGRAPHS OF THE RESIDENTS OF MAKÓ, AS PROFESSIONAL PHOTOGRAPHERS FROM THE BEGINNING TO THE MIDDLE OF THE CENTURY. THEY HAD A GREAT SENSE OF CREATIVITY, WORKED WITH ARTISAN-ARISTOCRATISM AND CIVIC CONSCIOUSNESS.

25 THOUSAND PLATES (THOUGH THEY ARE NUMBERED, THERE IS NO HOPE FOR IDENTIFICATION) OF STREET AND INTERIOR SCENES, LOCAL EVENTS AND RARITIES, BUT MAINLY SET STUDIO PORTRAITS AND GROUP PHOTOGRAPHS. ON THESE GLASS PLATES THERE IS AN INCREDIBLY RICH SOURCE OF INFORMATION ABOUT THE WAYS AND TECHNIQUES OF PHOTOGRAPHY AT THE TIME. PAINTED BACK-DROPS AND LITTLE STOOLS, RAILS TO REST ONE'S ELBOW ON: DESCRIPTIONS, CLOTHING, HAIR-DO, LACE, PINCE-NEZ, TAPERING; GESTURES, OBJECTS: CHRISTIANS, CALVINISTS, JEWS; CIVIL SERVANTS, CLERKS; REVERENCE, HUMBLNESS, ATTACHMENTS: NOBLE LADIES AND ONION FARMERS; BOYS, LADS, GIRLS—LOCAL HISTORY.

HOW FORTUNATE THAT THE MUSEUM PRESERVED THE NEGATIVE MATERIAL OF THE LOCAL PHOTO STUDIO ALMOST INTACT. IT ONLY HAS TO BE STUDIED THOROUGHLY AND THE HISTORY OF THE LOCAL COMMUNITY WILL BE UNFOLDED IN ITS INTEGRITY. ORDINARY AND SPECIAL EVENTS, THE LOCAL SEGMENT OF HISTORY AND

ALL THE AUTHENTIC LITTLE GESTURES. AFTER COMPLETING ARCHIVAL RESEARCH, INTERVIEWS, A BOOK AND A VIDEO FILM, CD-ROM AND WWW ANYONE CAN EXPERIENCE THE MIRACLE OF A PARTICULAR PLACE AND TIME.

IS IT REALLY SO? BUT WHO IS INTERESTED IN MAKÓ? WHO IS INTERESTED IN THE RESIDENTS OF MAKÓ? EVEN THEY THEMSELVES MIGHT NOT BE...

PHOTOGRAPHS WERE TAKEN OF ME, TOO, THIS JULY. ONE STUDIO PHOTO(ON CUT FILM), AND A SNAPSHOT TOO. BUT WHO KNOWS ANYTHING ABOUT THIS JULY? ONE MORE LINE IN MY PROFESSIONAL CV, A FEW POSTCARDS, A FEW UNSAID SENTENCES. I WILL RECEIVE THOSE PICTURES. I WILL BE SURPRISED AT THE DETAILS—THEY WILL BE STRANGE EVEN FOR ME. WHAT IS IN THE PHOTO CANNOT BE SEARCHED. ONLY THE PHOTO CAN BE SEARCHED, OR MORE EXACTLY, RE-SEARCHED.

TIBOR SZÜCS IS WORKING HARD ON ESTABLISHING THE HOMONAI-OEUVRE. AND THIS IS GREAT.

SHEET-FILM BY LÁSZLÓ FÁBIÁN

IT IS OBVIOUS THAT WHEN THE TECHNICAL ASPECTS OF PHOTOGRAPHY WERE DEVELOPED THE MAIN PROBLEM WAS NOT HOW TO CHANGE THE PLATES QUICKLY BUT HOW TO DEVELOP THE FILM.

IN THE BEGINNING THERE WAS NO QUESTION OF ENLARGING THE IMAGE: NEGATIVES OF LARGE SIZE USED TO BE REGULAR (9x12CM, 8x10.5CM, 10x15CM, 12x16.5CM, 13x18CM, 18x24CM AND EVEN LARGER SIZES). THE PICTURE HAD TO BE COMPOSED, FIXED AND PRINTED IN THE ORIGINAL SIZE OF THE NEGATIVE. THIS WAS THE ONLY POSSIBLE WAY. NATURALLY, THE TECHNICAL PART OF PHOTOGRAPHY USED TO BE RATHER DIFFICULT ESPECIALLY BEFORE THE INVENTION OF THE REFLEX CAMERA. AFTER SETTING THE CAMERA CAREFULLY ON THE SUBJECT, THE NEGATIVE PROCESS WAS QUITE CIRCUMSTANTIAL, WHICH OFTEN LEAD THE PHOTOGRAPHER TO FOLLOW THE WELL-KNOWN FORMAL ACADEMIC STYLE OF COMPOSITION.

BOTH SIZE AND THE METHOD OF COMPOSITION RELATED THE NEW TECHNIQUE TO FINE ARTS THUS IT IS NOT BY ACCIDENT THAT A SIGNIFICANT TREND IN PHOTOGRAPHY WAS LINKED TO FINE ARTS ALREADY AT THE BEGINNING. IT WAS CONSIDERED TO BE NOTHING MORE THAN A NEW TECHNIQUE OF FINE ARTS BY MANY PEOPLE. (I HAVE TO NOTE HERE THAT EVEN TODAY STUDYING THE ARTISTIC APPLICATION OF PHOTOGRAPHY IS GIVEN PREFERENCE, THOUGH IT CAN HARDLY BE DEFINED—ONLY THROUGH THE ARTIST'S PERSONALITY.)

ONE, HOWEVER, USUALLY KNOWS HOW TO APPROACH IT.

DIFFERENT AESTHETIC CONCEPTS RESULTED IN DIFFERENT TYPES OF PHOTOGRAPHS: THOSE OF

GRAPHIC AND PICTORIAL QUALITY OR PRESS AND DOCUMENT PHOTO, TO MENTION ONLY THE EXTREMES. THE AVANT-GARDE TRENDS OF OUR CENTURY DID NOT LEAVE PHOTOGRAPHY UNTOUCHED, THOUGH THEY DID NOT FAVOUR ITS PICTORIAL ASPECTS. STILL, THERE HAS ALWAYS BEEN A GREAT DEMAND FOR ARTISTIC PHOTOGRAPHY.

SUPPOSING THAT SHEET-FILM AND ROLL-FILM ARE IN CONTRAST, THE NEGATIVE MATERIAL THAT IS PACKED CAN BE CONSIDERED SHEET-FILM. THIS IS IMPORTANT FROM THE POINT OF VIEW OF A NEW, SPECIAL KIND OF SHEET-FILM PHOTOGRAPHY, WHICH DEVELOPED DURING THE LAST HALF OF THIS CENTURY—POLAROID PHOTOGRAPHY.

POLAROID CAMERAS PRODUCE PHOTOS THAT CAN BE EASILY AUTHORISED (WHICH IS A LIVING PROBLEM OF PHOTOGRAPHY). IT ALSO PRODUCES PICTURES INSTANTLY WITHOUT ANY TECHNICAL DIFFICULTIES. AT LEAST IN THE CASE OF CAMERAS OF MASS PRODUCTION. TODAY NEGATIVES AND POSITIVES OF VERY LARGE SIZE PRODUCING INSTANT PICTURES ARE ALSO USED. (IN THEIR CASE, HOWEVER, ONE MUST BE CAREFUL WITH THE NOTION OF POSITIVE AND NEGATIVE, SINCE THEY COINCIDE DUE TO THE ESSENCE OF THIS TECHNIQUE.)

COMMERCIAL PHOTOGRAPHY WAS THE FIRST TO REALISE THE SIGNIFICANCE OF IT, WHERE IMPRESSIVE SIZE HAS A GREAT PSYCHOLOGICAL CONSEQUENCE. ALREADY WHEN RECEIVING COMMISSIONS IS AT STAKE. SHEET-FILM WILL DOUBTLESSLY ATTRACT ARTISTS AS IT ALREADY ATTRACTED THOSE LUCKIER ONES IN OTHER COUNTRIES WHO DO NOT CONSIDER THE BORDERS BETWEEN BRANCHES OF ARTS RESPECTABLE AND WHO WERE NOT AFRAID OF REVIVING PICTURESQUENESS. ALL THE MORE SO, SINCE THE STORMY PHASE OF ART IN OUR CENTURY SEEMS TO BE CALMING DOWN AND IT IS NOT SURPRISING THAT A TREND OF NEOCLASSICISM GAINS GROUND. A TENDENCY TOWARDS RETROSPECTION IS ALSO RISING AFTER THE PHASE OF EXCITED SEARCH.

IN MY OPINION, PHOTOGRAPHY'S NOSTALGIA FOR ITS GOLDEN AGE CANNOT BE DISAPPROVED OF.

HOWEVER, IT IS NOT ONLY POLAROID THAT MEANS THE FUTURE OF SHEET FILM AND LARGE FILM IN THE HISTORY OF ARTISTIC PHOTOGRAPHY. IN AN AGE WITH A TENDENCY TOWARDS NEOCLASSICISM, WHEN—ACCORDING TO SOME—NOT ONLY THE HISTORY OF ART BUT THE HISTORY OF HUMANKIND HAS BEEN CLOSED DOWN, ONE HAS THE OPPORTUNITY TO CONTEMPLATE THE NEW AESTHETIC POSSIBILITIES.

WHAT MORE, WITH A LITTLE HELP OF FANTASY AND CREATIVE INVENTION (SINCE THE EXECUTION OF EVERY CONCEPTION NEEDS THESE PRECONDITIONS) THE RESULT CAN BE SPLENDID.

BY KÁROLY KINCSES. PHOTO-HUNTER

IT IS GENERALLY KNOWN SINCE SONTAG THAT PHOTOGRAPHING AND HUNTING ARE ANALOGOUS TO EACH OTHER.

APART FROM THE FACT THAT THE DEVICES USED ARE PRETTY SIMILAR, THERE ARE MANY OTHER SIMILARITIES IN THE PROCESS OF THESE TWO ACTIVITIES: SEARCHING FOR THE GAME AND FOR THE SUBJECT-MATTER, TAKING AIM AND MAKING AN EXPOSURE, MOUNTING THE TROPHY AND HANGING IT ON THE WALL. BESIDES, BOTH PHOTOGRAPHY AND HUNTING MEAN TAKING POSSESSION OF SOMETHING. WHAT MORE, IT IS QUITE AN AGGRESSIVE WAY OF IT. SUPPOSING IT IS ACCEPTED THAT THERE IS NO SIGNIFICANT DIFFERENCE BETWEEN THE TWO PROCESSES, THE PARALLEL CAN BE DRAWN FURTHER CONCERNING THE METHODS AND QUALITY OF BOTH HUNTING AND PHOTOGRAPHY.

WHAT IS THE DIFFERENCE BETWEEN THE WHITE HUNTER CALLED LONG RIFLE BY THE INDIANS AND A MAN ARMED WITH A QUICK-FIRING RIFLE (MAYBE A AMD 65)? MAYBE THEY DIFFER ONLY ESSENTIALLY. SINCE BOTH THE HUNTER, WHO KILLS THE GAME WITH ONE SHOT AFTER CAREFUL AIMING AND THE ARMED MAN, WHO FIRES MANY ROUNDS WITHOUT AIMING, ARE ABLE TO KILL THE GAME — OR MAKE THE PICTURE OF HIS LIFE. THUS THEY BOTH SEEM TO BE EQUALLY SUCCESSFUL (THE LATTER MIGHT SEEM EVEN MORE SUCCESSFUL). STILL, WHAT A DIFFERENCE! I AM NOT GOING TO CONTINUE THIS ANALOGY OF PHOTOGRAPHY AND HUNTING. THE DIFFERENCE BETWEEN SMALL AUTOMATIC CAMERAS WITH MOTORS INSTALLED AND THE HEAVY, SLOW, NON-AUTOMATIC BIG ONES CANNOT BE ILLUSTRATED BETTER.

ACCORDING TO CARTIER-BRESSON, PHOTOGRAPHY HAS BECOME TOO FAST. THIS NATURALLY LAUNCHED A TENDENCY IN THE OPPOSITE DIRECTION. ITS AIM WAS GOING BACK TO PHOTOGRAPHY AS AN ALMOST FORGOTTEN CRAFTSMANSHIP. IN THOSE TIMES OBJECTS AND ITEMS BEARING THE MARK OF HUMAN TOUCH ON THEMSELVES WERE HIGHLY APPRECIATED. MANUAL ACTIVITIES PLAYED A GREATER PART IN LIFE.

HAND-MADE ARTICLES ALWAYS HAD SOME KIND OF AN AURA ABOUT THEMSELVES UNLIKE MASS-PRODUCED GOODS. RETURNING TO LARGE-SIZE NEGATIVES MEANS FINDING THE ROOTS AND ORIGINS OF PHOTOGRAPHY: A KIND OF TRADITION NO BRANCH OF ART CAN DISPENSE WITH. THIS IS FOLLOWED BY RETURNING TO THE TRADITIONAL TECHNIQUES (LIKE ABROAD). IT IS NOT BY CHANCE THAT SOME 70-80 YEARS AGO PHOTOGRAPHERS KNEW HALF A DOZEN DIFFERENT PHOTOGRAPHIC PROCESSES ON A HIGH LEVEL. A PHOTOGRAPHER, LIKE ANY OTHER ARTIST, IF HE TAKES HIMSELF AND THE ART HE PRACTICES SERIOUSLY, HAS TO BE ABLE TO MAKE A GOOD

CHOICE AMONG THE DIFFERENT CAMERAS AND NEGATIVE AND POSITIVE PROCESSES DEPENDING ON WHAT SUBJECT-MATTER HE HAS. IT IS A VERY IMPORTANT STEP IN PHOTOGRAPHY'S BECOMING AN INDEPENDENT ART. THIS PROCESS IS SPEEDING UP QUICKLY AND IT WILL GET THE FINAL IMPULSE WHEN DIGITAL IMAGE-MAKING HAS TAKEN OVER THE ROLE OF TRADITIONAL CAMERAS IN THE SPHERE OF PRÉSS-PHOTOGRAPHY, THE SEVERAL BRANCHES OF APPLIED PHOTOGRAPHY, SCIENTIFIC PHOTOGRAPHY, DIFFERENT SERVICES AND FAMILY PHOTOGRAPHY.

COMPLICATED DEVELOPING, IRKSOME PRINTING AND ENLARGING WILL DISAPPEAR. THE IMAGES WILL APPEAR INSTANTLY ON THE COMPUTER SCREEN AT THE MERCY OF THE MOUSE.

LET US NOT THINK, HOWEVER, THAT IT MEANS ANY DANGER TO PHOTOGRAPHY. QUITE THE CONTRARY. STRIPPED OF THE GREAT PART OF ITS TASK UNDERTAKEN ONLY BY NECESSITY, IT WILL BE ONE OF THOSE BRANCHES OF ART THAT DESCRIBE (AND MAYBE CHANGE?) THE WORLD IN THEIR PECULIAR WAY. NEITHER PAINTING, NOR APPLIED GRAPHICS DISAPPEARED IN 1839 WHEN PHOTOGRAPHY WAS INVENTED, THOUGH IT BECAME A METHOD MORE SUITABLE FOR MANY PURPOSES THEN THE FORMER.

WITH THIS THE TECHNICAL COMPETITION IS OVER IN SOME SENSE. THE QUICK-FIRING CAMERAS EQUIPPED WITH SUPER AUTOMATION WILL LEAD TO THE COMPLETION OF THE PERFECT DIGITAL IMAGE-MAKING SYSTEMS. THE DEVICE OF THE REST OF THE ARTISTS "PAINTING WITH LIGHT" WILL BE THE WELL-PROVED "CAMERA OBSCURA," THE BLACK BOX, THE LIGHT TRAP, WHICH THE LIGHT ENTERS THROUGH A HOLE ON ONE SIDE AND IS CAPTURED BY THE PHOTOSENSITIVE LAYER ON THE OPPOSITE SIDE. THE PROCESS OF PHOTOGRAPHY WILL CHANGE AND SLOW DOWN. ONCE AGAIN, ONE CAN CONSCIOUSLY TAKE PART IN THE WHOLE PROCESS OF TAKING A PICTURE AND HAS TO FORGET THE HABITUAL REFLEXES DEVELOPED BY NOW, SINCE CREATIVITY AND AUTOMATED ACTIVITIES SHARPLY CONTRADICT EACH OTHER. WHEN THE EXPOSURE IS SIGNIFICANTLY DELAYED AND ENCUMBERED, IT CAN RIPEN THE PICTURE, MAKE THE PHOTOGRAPHER MORE CONSCIOUS AND ALERT, ALLOW HIM TO MEDDLE WHILE WORKING ON SMALL BUT IMPORTANT DETAILS.

MAKING ONE SINGLE EXPOSURE PERFECTLY IN ORDER TO SEE IN THE PICTURE JUST WHAT ONE WANTS TO SEE SUGGESTS A VERY DIFFERENT CREATIVE ATTITUDE AND PHILOSOPHY FROM THOSE TYPICAL OF MAKING SNAPSHOTS RANDOMLY, HOPING TO MAKE AT LEAST A FEW GOOD PICTURES.

DO NOT MISUNDERSTAND ME, THOUGH. THAT I AM SEEMINGLY PARTIAL TO PHOTOGRAPHY USING LARGE-SIZE NEGATIVES AND I LOOK FORWARD TO ITS RETURN DOES NOT MEAN THAT I APPLAUD WITHOUT CRITICISM ANY PRODUCT OF THIS METHOD. CAREFULLY TAKING FEW PHOTOS WITH A LARGE NEGATIVE, ONE CAN ALSO CREATE RUBBISH. SIZE IN ITSELF DOES NOT REPRESENT VALUE.

THOUGH IT CAN HELP ANYONE TO EXPERIENCE A MORE ABSORBING KIND OF CREATIVE PROCESS. THE ONLY THING ONE NEEDS BESIDES THIS IS TALENT.

SEET-FILM BY MICHAEL SIMON

ALTHOUGH CUT-FILM IS A TECHNICAL TERM, IT IMPLIES MORE THAN A PHOTOGRAPHIC MATERIAL. CUT FILM IS LARGER THAN ROLL FILM. IN CATALOGUES OF SUPPLY HOUSES IT IS DESCRIBED AS *LARGE FORMAT*, EMPHASIZING THE SIZE OF THE FILM. AND THE NEGATIVE FORMAT HAS DEFINITE AESTHETIC IMPLICATIONS. THE AMOUNT OF DETAIL DESCRIBED BY A PHOTOGRAPHIC NEGATIVE IS A DIRECT FUNCTION OF SIZE...

PHOTOGRAPHY WAS A REVOLUTIONARY IMAGE MAKING METHOD COMPARED TO PAINTING AND DRAWING BECAUSE PHOTOGRAPHIC PROCESS ENCODES THE SENSITIVE MATERIAL DIRECTLY BY THE ACTION OF LIGHT REFLECTING FROM THE SUBJECT AND THE PICTURE. THE PHOTOGRAPHIC NEGATIVE OF ANY SIZE DESCRIBES FAITHFULLY. BUT ON A LARGER NEGATIVE MORE SILVER CRYSTALS DETAIL THE SAME ASPECT OF THE SCENE THAN ON A SMALLER ONE. THE RESULTING IMAGE SHALL BE SHARPER, MORE CONTINUOUS, LESS MARRED BY PHOTOGRAPHIC GRAIN. ON A PHOTOGRAPH MADE BY CONTACT PRINTING FROM A LARGER NEGATIVE, THE RESULTING IMAGE SHALL BE PRECISE AND TONALLY RICH. IT WILL EMPHASIZE THE SUBJECT'S SURFACE RATHER THAN THE UNEVEN SURFACE OF THE GRAIN.

THE SHARPNESS OF THE LARGE NEGATIVE AWAKENED THE INTEREST OF EARLY PHOTOGRAPHERS. BY THE EIGHTEEN- FIFTIES THE WET-PLATE WAS THE PRIMARY PHOTOGRAPHIC PROCESS. THIS MATERIAL, ALTHOUGH INSENSITIVE BY OUR MEASURES, PRODUCED EXTREMELY SHARP NEGATIVES AND THESE NEGATIVES WERE PRINTED, ALMOST EXCLUSIVELY, BY THE CONTACT-PRINTING PROCESS. THIS RESULTED IN PRINTS OF THE SAME SIZE AS THE NEGATIVE. THE PRINTS WERE SHARP AND REPLETE WITH DETAIL AND CONTINUOUS IN TONE. (KÁROLY DIVALD, A PLATE *FROM THE HIGH TATRAS*; OR GYÖRGY KLÖSZ, THE YARD OF THE *ELIZABETH GIRLS' SCHOOL*, c 1890)

CONTACT PRINTING RULED UNTIL AFTER THE TURN OF THE CENTURY. THEN PHOTOGRAPHERS STARTED TO ENLARGE THEIR NEGATIVES. THIS CHANGE HAD SIGNIFICANT CONSEQUENCES. IT ALLOWED FOR LARGE PRINTS MADE FROM SMALL NEGATIVES, AND THE RESULTING PRINTS WERE LESS SHARP AND CONTINUOUS OF TONE THAN THOSE MADE BY CONTACT PRINTING PROCESS. THE CHOICE WAS DICTATED BY THE PHOTOGRAPHER'S INTEREST.

WITH THE RISE OF MODERNISM IN THE NINETEENTWENTIES, PHOTOGRAPHERS USED RAPIDLY IMPROVING MATERIALS IN TWO DISTINCTLY DIFFERENT MANNERS. ONE GROUP, OF WHICH ROBERT CAPA IS AN EXCELLENT EXAMPLE, USED SMALL CAMERAS TO ACCOMMODATE A QUICKLY MOVING, NEARLY INVISIBLE PHOTOGRAPHER. (ROBERT CAPA, NORMANDY BEACH, JUNE 6, 1944, *LIFE MAGAZINE*). THE OTHERS TURNED TO EARLIER METHODS IN THEIR SEARCH FOR THE MOST FAITHFUL DESCRIPTION OF SUBJECT MATTER. THE AMERICAN EDWARD WESTON EXEMPLIFIES HIS APPROACH.

FOR HIS REVOLUTIONARY PHOTOGRAPHS OF VEGETABLES AND SHELLS, EDWARD WESTON USED AN EIGHT-BY-TEN INCH, 18 CENTIMETER BY 24 CENTIMETER, CAMERA. WESTON SET HIS LENS TO THE SMALLEST OPENING, OFTEN AS SMALL AS F:128, TO PRODUCE PHOTOGRAPHS WITH MAXIMUM DETAIL AND SHARPNESS. WESTON MADE PRINTS ONLY BY THE CONTACT-PRINTING PROCESS. THESE DESCRIBED SURFACES WITH HAUNTING FIDELITY. (EDWARD WESTON, *PEPPER #30*, 1929)

WESTON'S TECHNICAL APPROACH HAD FUNDAMENTAL AESTHETIC IMPLICATIONS. HIS PRINTS DESCRIBE THEIR SUBJECTS—PEPPERS, RADISHES, HALVED ARTICHOKEs, AND CABBAGES— WITH GREAT ACCURACY AND, AT THE SAME TIME, SPOKE OF THE OBJECTS AS METAPHORS. THE DYNAMIC CONTRAST OF THESE SIMULTANEOUS MEANINGS IS ULTIMATLY, WESTON'S MESSAGE. HOWEVER WELL HANDLED BY THE PHOTOGRAPHER, THIRTY-FIVE MILLIMETER FILM COULD HAVE NEVER PRODUCED THE SAME.

SINCE EDWARD WESTON, JOSEPH SUDEK, AND OTHER PHOTOGRAPHERS RETURNED TO THE LARGE CAMERA IN THE TWENTIES AND THIRTIES, PHOTOGRAPHERS HAVE FOLLOWED THEIR EXAMPLE. IN THE MID-SEVENTIES, THE GEORGE EASTMAN HOUSE HUNG AN EXHIBITION WHICH ILLUSTRATED THAT THE SIZE OF THE NEGATIVE-MATERIAL CONTINUES TO BE THE BASIS OF A PHOTOGRAPHIC VISION. *THE NEW TOPOGRAPHICS* FEATURED WORK AIMING FOR PRECISE AND CAREFULL DESCRIPTION. OF THESE THE MOST INFLUENTIAL WORKS CAME FROM THE EIGHT-BY-TEN INCH CAMERAS OF NICHOLAS NIXON, WHO DESCRIBED THE AMERICAN URBAN LANDSCAPE USING BLACK AND WHITE FILM, AND STEVEN SHORE, WHO USED COLOR NEGATIVES OF THE SAME SIZE FOR THE DEPICTION OF SMALL TOWN VIEWS FROM AROUND THE UNITED STATES. (NICHOLAS NIXON, *THE MOTHER CHURCH*, 1977; STEVEN SHORE, ?)

THE CHOICE OF THE NEGATIVE'S SIZE IS NOT A TECHNICAL DECISION. IT IS AN AESTHETIC ONE AS IT DETERMINES THE SURFACE, PRECISION, AND APPEARANCE OF THE RESULTING IMAGE. PRINTS MADE BY SMALL CAMERAS EMPHASIZE IMMEDIACY AND QUICKNESS; PRINTS MADE WITH LARGE CAMERAS SPEAK OF CONTEMPLATION IN A SPECIFIC WAY.

FŐDÍJAS:

Bozsó András

PILISSZENTLÉLEK

A KULTURÁLIS MINISZTERIUM DÍJÁT, VALAMINT A TIVI KFT DÍJÁT

Balla András

ESZTERGOM

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK A DÍJÁT

Balla Gergely

ESZTERGOM

ESZTERGOM VÁROS DÍJÁT

Hajdú József

BUDAPEST

AZ EMI MÉRNÖKIRODA KFT DÍJÁT

Herendi Péter

BUDAPEST

AZ "ID. DIVALD KÁROLY DÍJÁT"
(ALAPÍTOTTA A SZERENCSES CBC)

Lengyel András

BUDAPEST

MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE DÍJÁT

Eck Imre Gábor

BUDAPEST

REAFOTO KFT DÍJÁT

Síró Lajos

TISZAÚJVÁROS

MAGYAR FOTÓMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE DÍJÁT ÉS ÉRMÉT

Barta Zsolt Péter

VÁC

A SOÓS KERESKEDÉS DÍJÁT

Rosta József

BUDAPEST

AZ ESZTERGOMI MŰVÉSZEK CÉHE DÍJÁT ÉS A TRIPONT KFT DÍJÁT NYERTE EL.

PRIZE WINNERS AT THE 10TH ESZTERGOM BIENNIAL PHOTOGRAPHIC EXHIBITION

A ZSŰRIZÉSEN 1996. JÚNIUS 19-ÉN A BUDAPEST GALÉRIÁBAN

Attalai Gábor, Baranyay András, Kerekes Gábor, Szegő György,

Szemadám György, Szerencsés János, Török László, Török Tamás

VETT RÉSZT.

A X. ESZTERGOMI FOTOGÁFIAI BIENNÁLÉ FŐ TÁMOGATÓI

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

IPARI- ÉS KERESKEDELMI MINISZTERIUM

ORSZÁGOS IDEGENFORGALMI HIVATAL

TOVÁBBÁ

ESZTERGOM VÁROS ÖNKORMÁNYZATA.
KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE ÖNKORMÁNYZATA.

NOVOPRINT RT., DOROG.

MÚJDRICZA FERENC, ESZTERGOM

CSONTÓ LAJOS, VISEGRÁD

ALABÁRDOS PANZIÓ, ESZTERGOM

SZENT-TAMÁS HEGYI RESTAURANT, ESZTERGOM

MAGYAROVITS JÓZSEFNÉ, ESZTERGOM

X

E F B

1 • 9 • 9 • 6

s í k f i l m

BOZSÓ ANDRÁS

Cím nélküli 1-4. 4x5 inch, direkt pozitív eljárás • Untitled 1-4, 4x5 inch, direct positive process

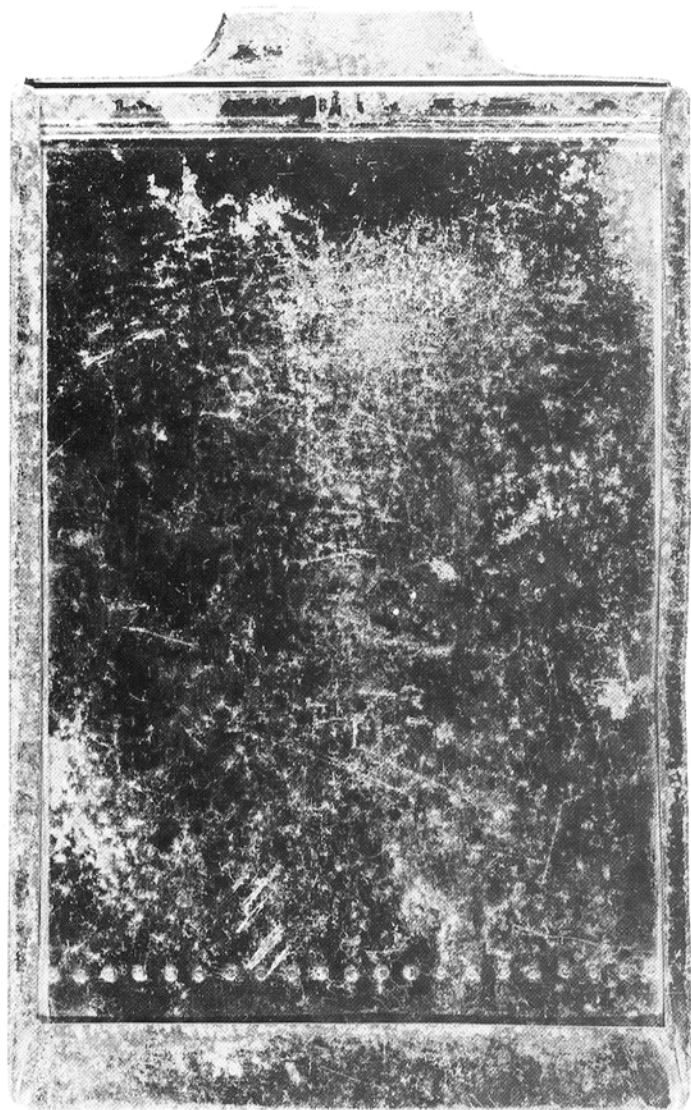
B O Z S Ó A N D R Á S

Cím nélkül 1-4. 4x5 inch, direkt pozitív eljárás • Untitled 1-4, 4x5 inch, direct positive process

B A L L A A N D R Á S

Nagyapám hét kazettája 1-7, 30x40 cm, aranyozott ff • My Grandfather's seven plates 1-7., 30x40 cm, B&W gilded

Nagyapám hét kazettája 1-2, 100x135 cm, színezett ff • My Grandfather's seven plates 1-2, 70x100 cm, coloured B&W

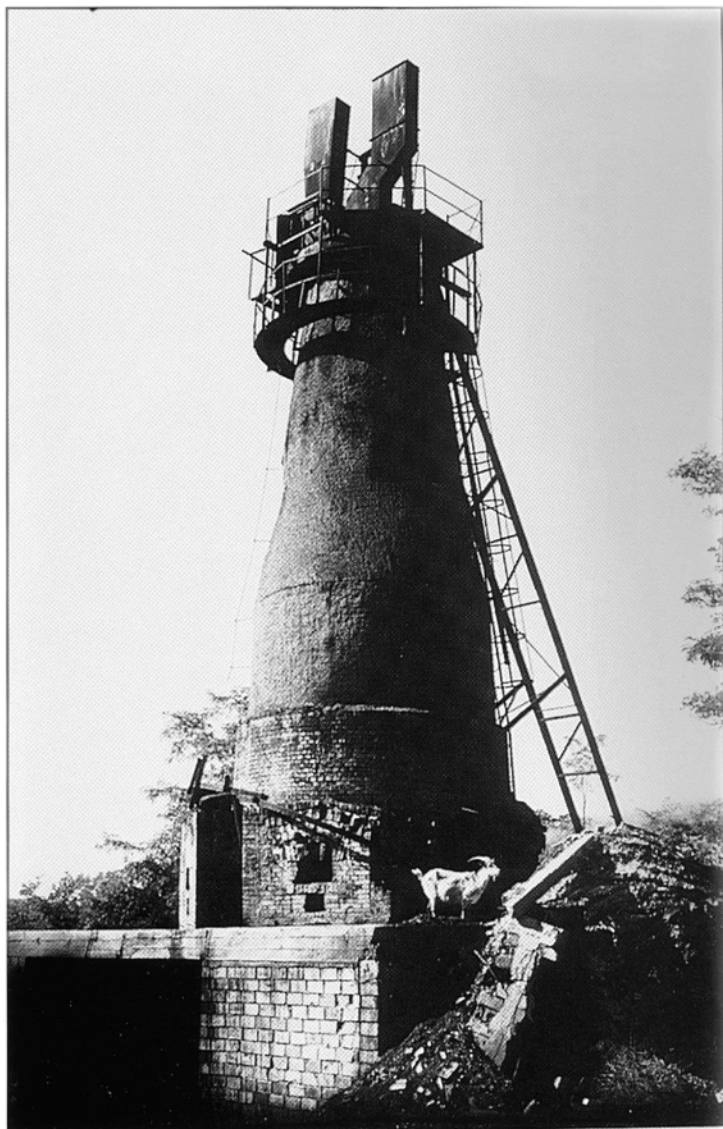
B A L L A A N D R Á S

Nagyapám hét kazettája 1-7, 30x40 cm, aranyozott ff • My Grandfather's seven plates 1-7, 30x40 cm, B&W gilded

Genesis abc 1-3 24x30 cm, aranyozott ff • Genesis ABC 1-3, 24x30 cm, gilded B&W

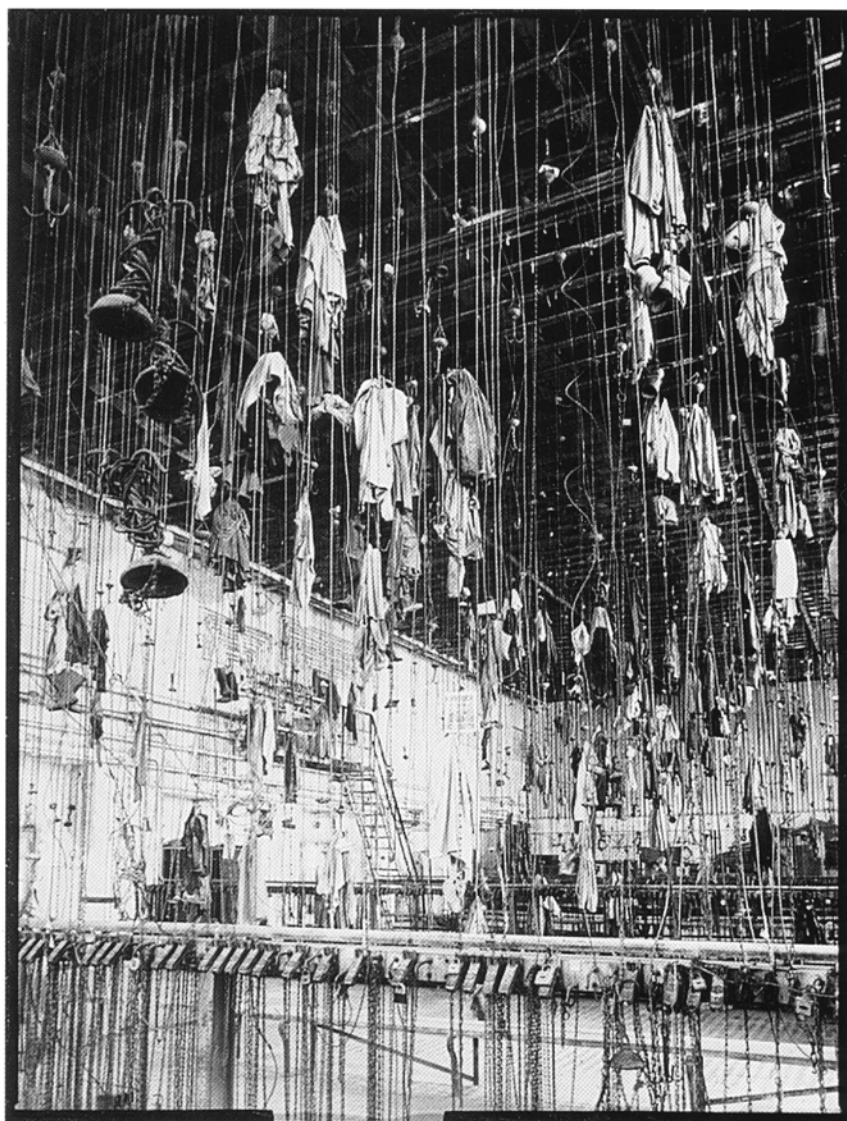
(a képek aranybevonata nem reprodukálható!)

(gold plating cannot be reproduced)

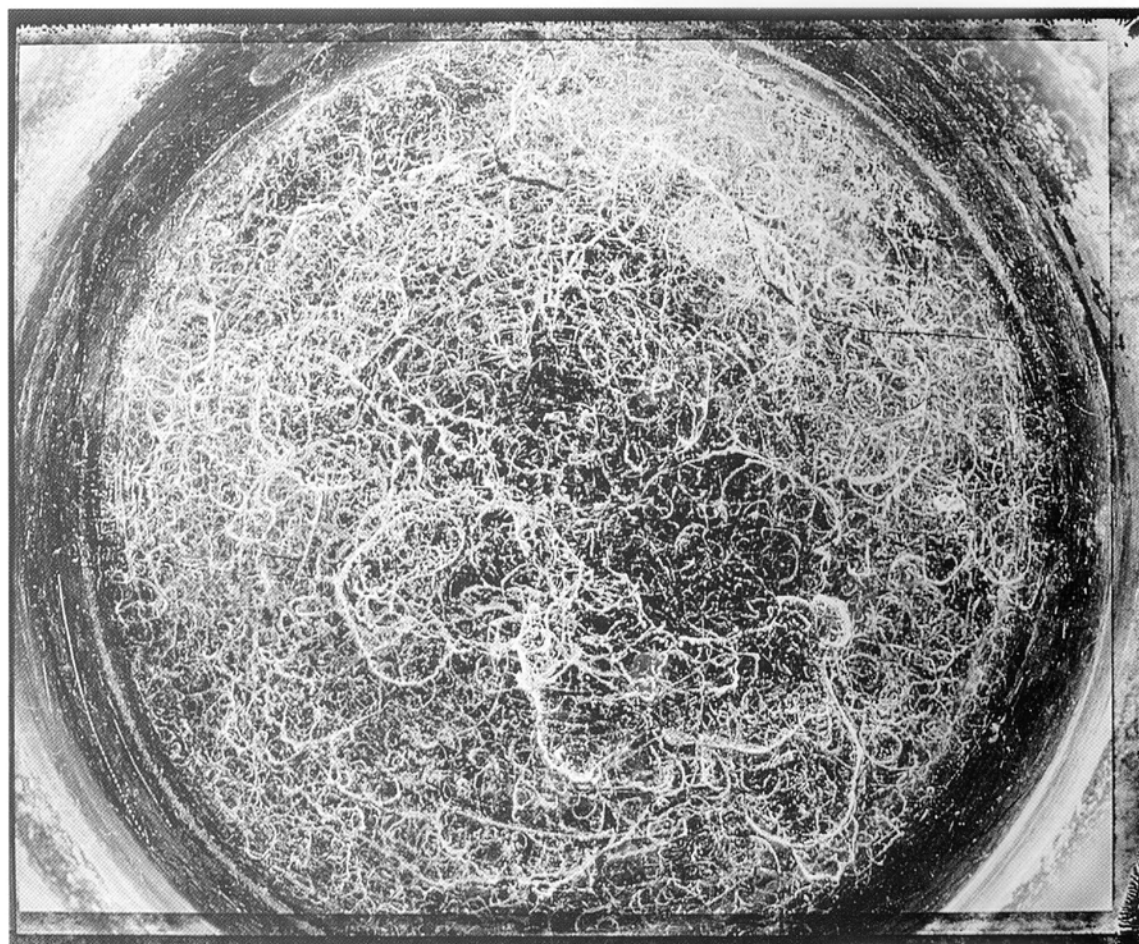
BALLA GERGELY

Pilisi mészégetőkemencék sorozat, 1-6. 50x70 cm, színezett, ff • Lime-kilns in the Pilis mount ains, 1-6. 50x70 cm, coloured BW

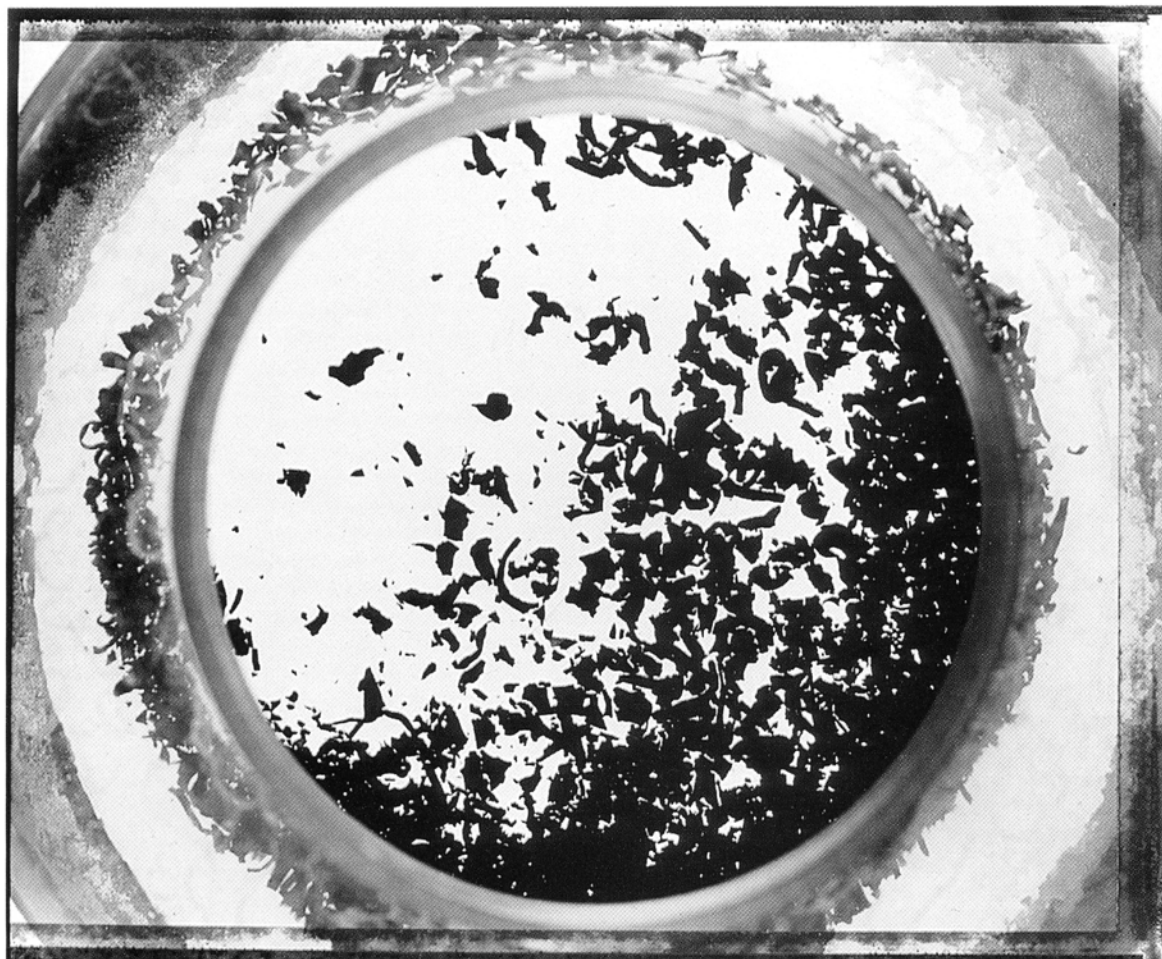
BALLA GERGELY

Dorogi bányászfürdő, 1-10. 50x60 cm, színezett ff • Bath of Miners, Dorog 1-10., 50x60 cm, coloured B&W

H A J D Ú J Ó Z S E F

Teakép 1., 44x54 cm, fff polaroid 55 • Teapicture I., 44x54 cm, Polaroid 55

Teakép 2., 44x54 cm, ff polaroid 55 • Teapicture II., 44x54 cm, Polaroid 55

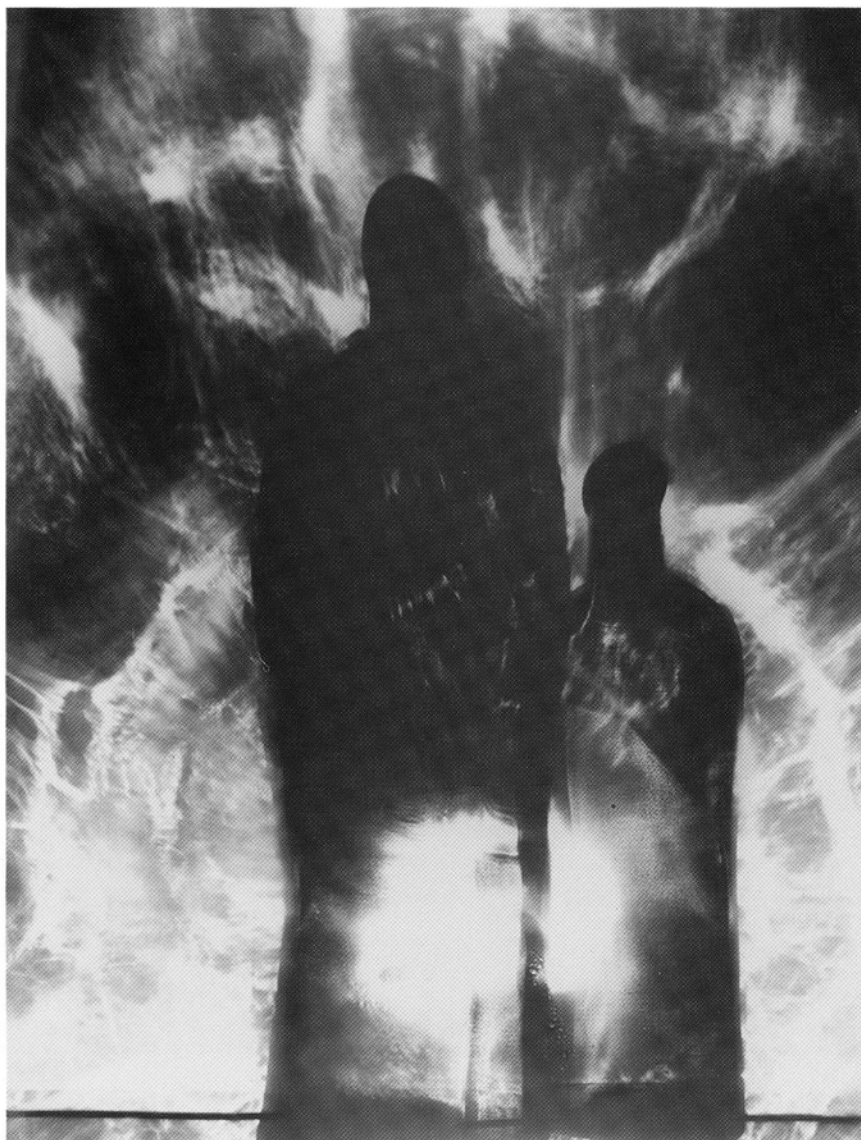
H A J D Ű J Ó Z S E F

Teakép 3., 44x54 cm, ff polaroid 55 • Teapicture III., 44x54 cm, Polaroid 55
Teakép 4., 44x54 cm, ff polaroid 55 • Teapicture IV., 44x54 cm, Polaroid 55

HERENDI PÉTER

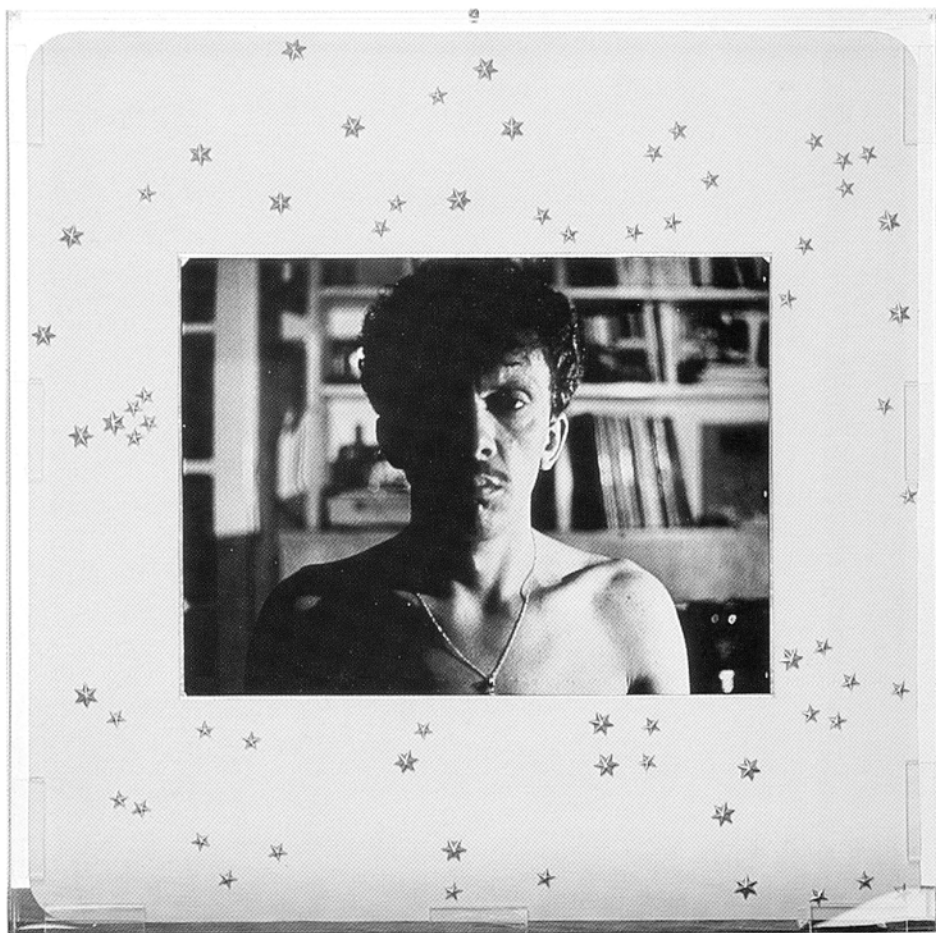
Triptichon I., 50x40 cm, fotogram • Triptichon I., 50x40 cm, photogram

Triptichon II., 50x40 cm, fotogram • Triptichon II., 50x40 cm, photogram

HERENDI PÉTER

Triptichon III., 50x40 cm, fotogram • Triptichon III., 50x40 cm, photogram

L E N G Y E L A N D R Á S

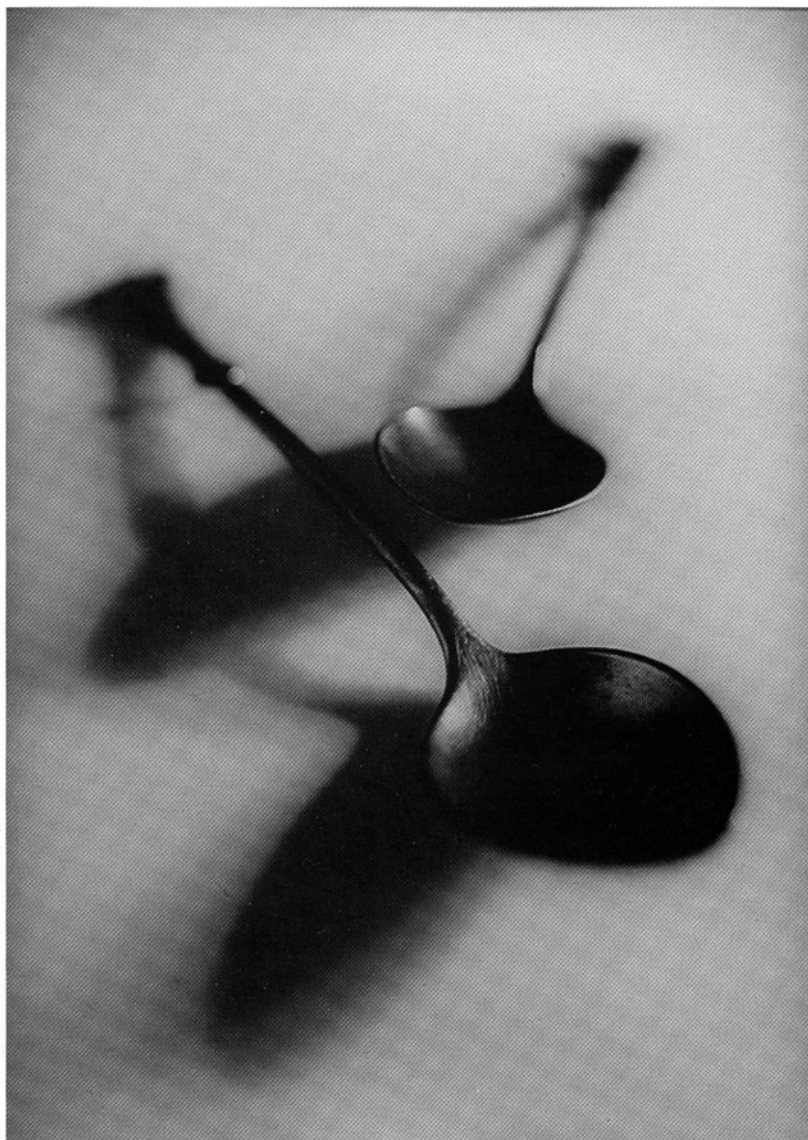
Önarckép, 1978-1996. I. 60x60 cm, vegyes technika • Self-portrait, 1978-1996 I., 60x60 cm, mixed media

Önarckép, 1978-1996. II., 60x60 cm, vegyes technika • Self-portrait, 1978-1996 II., 60x60 cm, mixed media

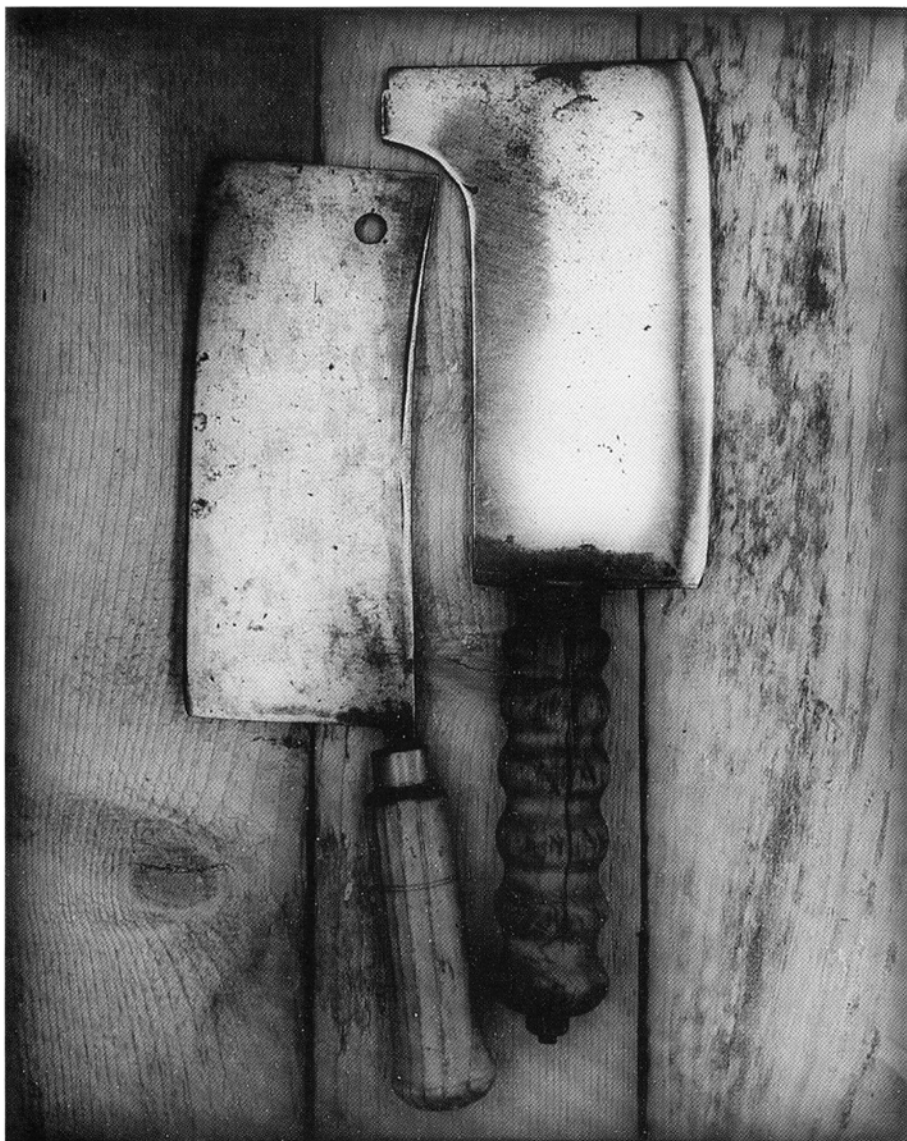
L E N G Y E L A N D R Á S

Önarckép, 1978-1996. III., 60x60 cm, vegyes technika • Self-portrait, 1978-1996 III., 60x60 cm, mixed media

E C K I M R E G Á B O R

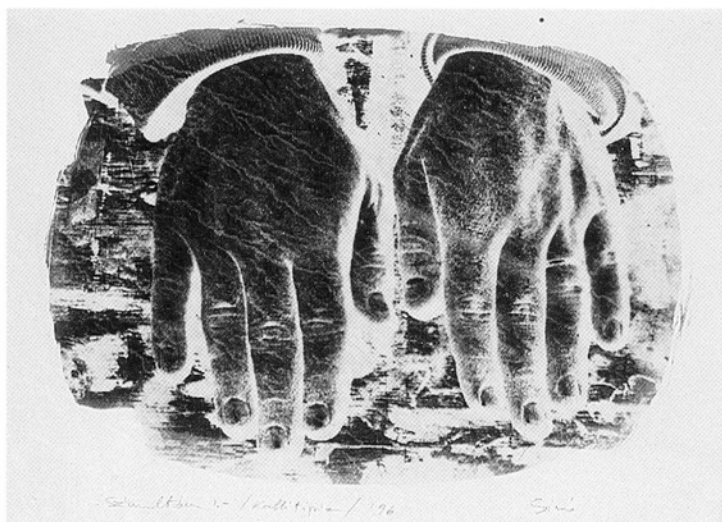
Cím nélkül 1., 50x60 cm, ff • *Untitled*, 1., 50x60 cm, B&W

Cím nélkül 3., 50x60 cm, színes • Untitled 3., 50x60 cm, coloured photo

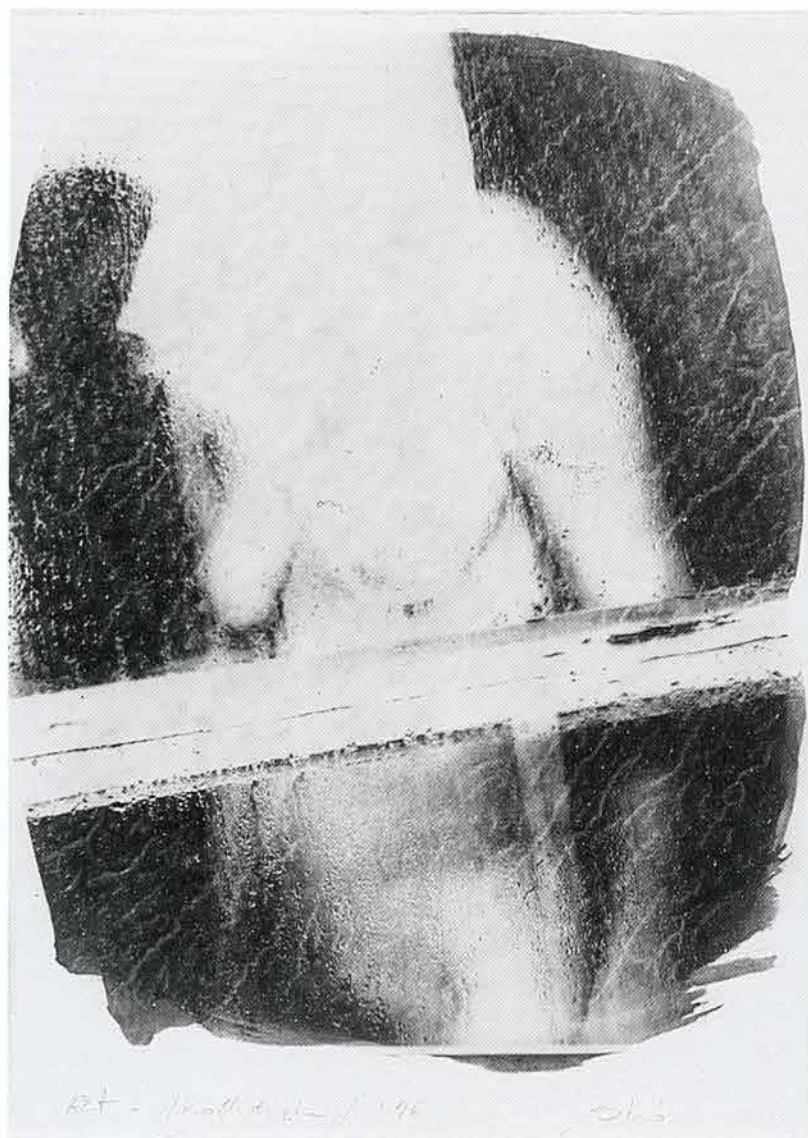
E C K I M R E G Á B O R

Cím nélkül 2., 50x60 cm, színes • Untitled 2., 50x60 cm, coloured photo

SÍRÓ LAJOS

Szimultán I-II, 16x22 cm, kalotípiá • Simultaneous I-II, 16x22 cm, callotype

Szimultán III-IV, 16x22 cm, kalotípiá • Simultaneous III-IV, 16x22 cm, callotype

S Í R Ó L A J O S

Test kép I-II, 21x17 cm kalotípiá • Body-picture I-II, 21x17 cm, callotype

Akt, 21x17 cm kalotípiá • Nude, 21x17 cm, callotype

B A R T A Z S O L T P É T E R

In memoriam Moboly-Nagy László, 78x97 cm, monochrome, színes • In Memoriam László Moboly-Nagy, 78x97 cm, Monochrome, colour photo

R O S T A J Ó Z S E F

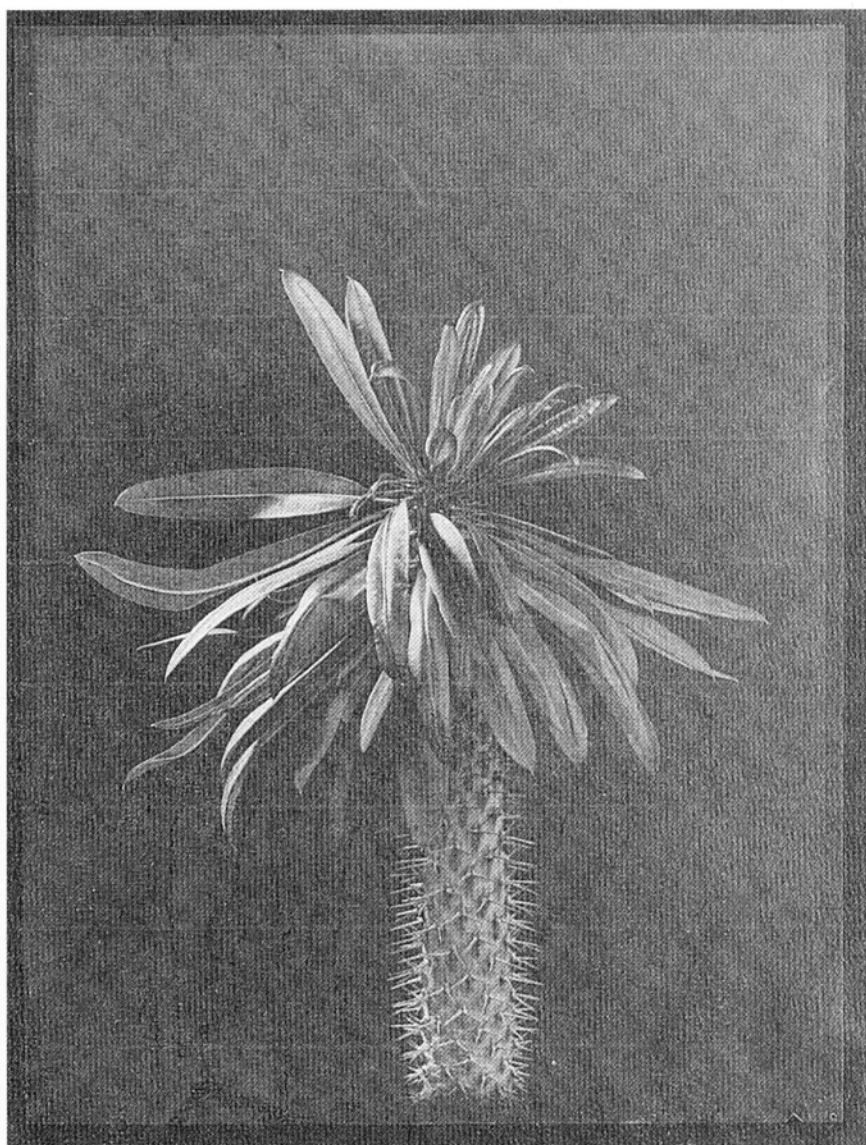
Szarkofág, 30x40 cm, ff • Sarcophagus, 30x40 cm, B&W

Berlin, Pankow, 1994. január, 50x70 cm, síkfilm • Pankow, Berlin, January 1994, 50x70 cm, cut-film

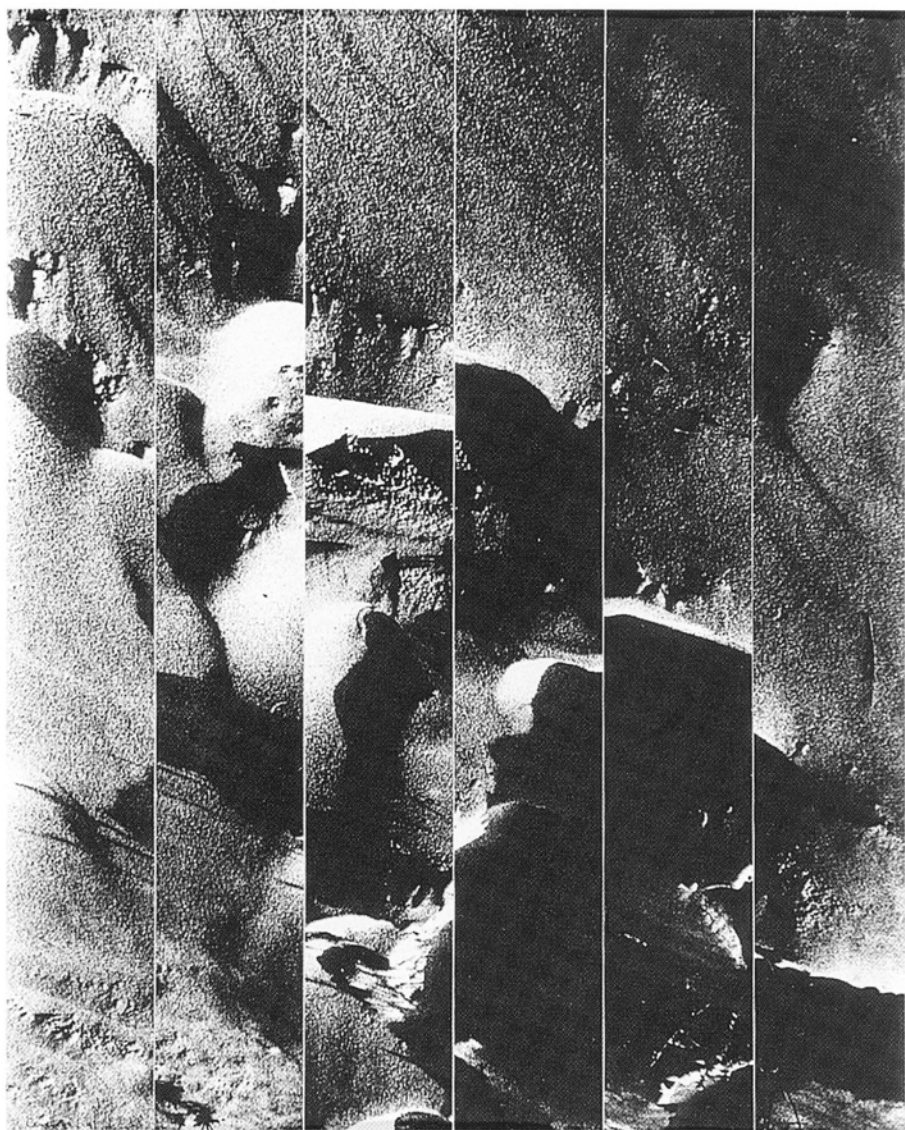
B U D A I E N I K Ő

Berlin, Mitte, 1994. február, 50x70 cm, síkfilm • Mitte, Berlin, February 1994, 50x70 cut-film

B O R O S G Y Ö R G Y

Növényportrék No.1., 30x40 cm, kontakt kalotípiá • Portraits of Plants No.1., 30x40 cm, contact callotype

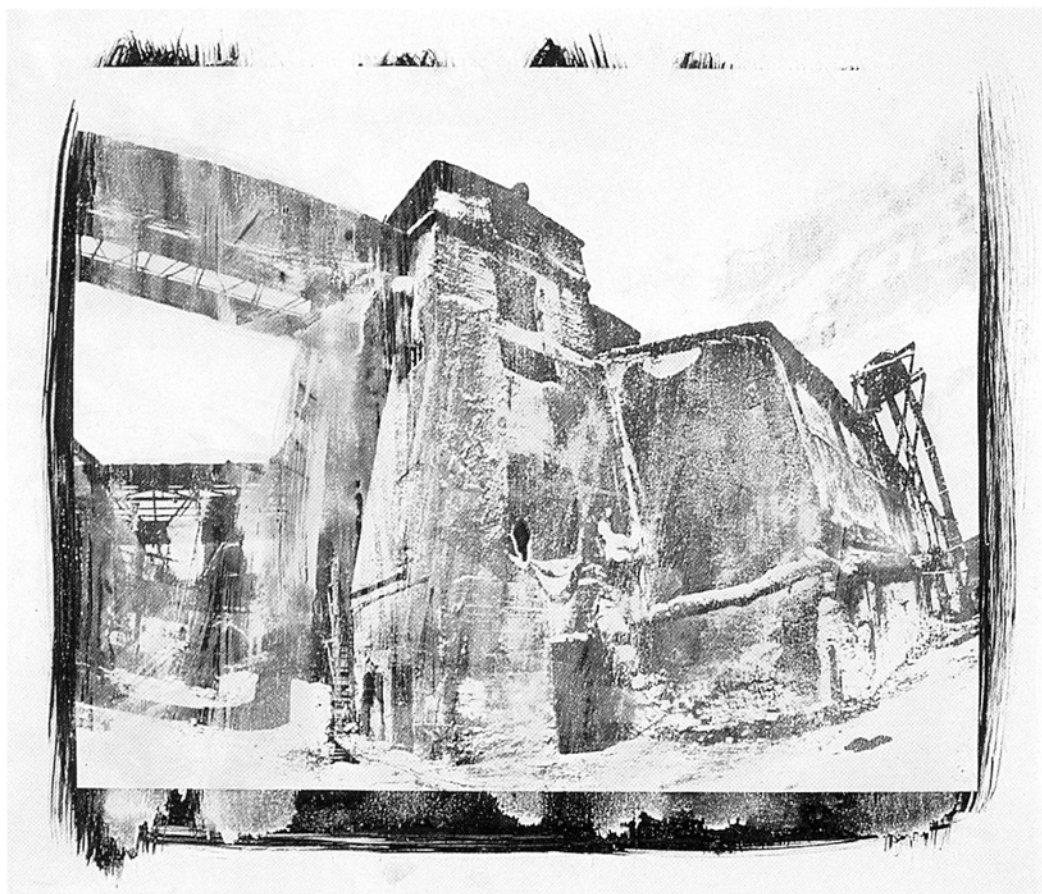

Homok I., 37,2x29,6 cm, vegyes technika • Sand I., 37.2x29.6 cm, mixed media

CONSTANTIN LÁSZLÓ

Homok II., 29,3x38,3 cm, vegyes technika • Sand II., 29.3x38.3 cm, mixed media

Homok III., 26,7x41 cm, vegyes technika • Sand III., 26.7x41 cm, mixed media

Ipari táj I., Cementgyár, 60x40 cm, cianotípiá • Industrial Landscape I., Cement-works, 60x40 cm, cyanotype

D A L L O S I S T V Á N

Ipari táj II., Cementgyár, 60x50 cm, cianotípiá • Industrial Landscape II., Cement-works, 60x50 cm, cyanotype

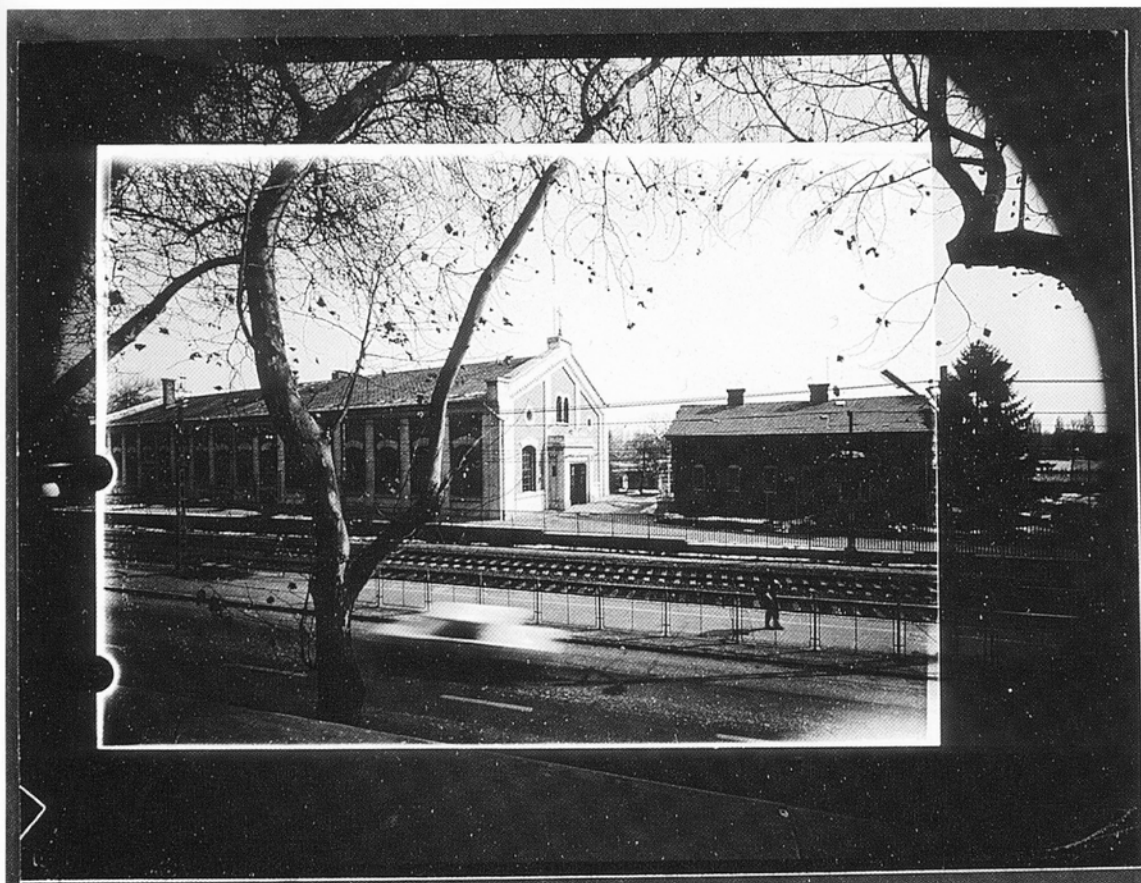
Hommage Á Moboly I., 40x54 cm, színezett fotogram • Hommage á Moboly I., 40x54 cm, coloured photogram

D E I M P É T E R

Hommage Á Moboly II., 40x54 cm, színezett fotogram • Hommage á Moboly II., 40x54 cm, coloured photogram

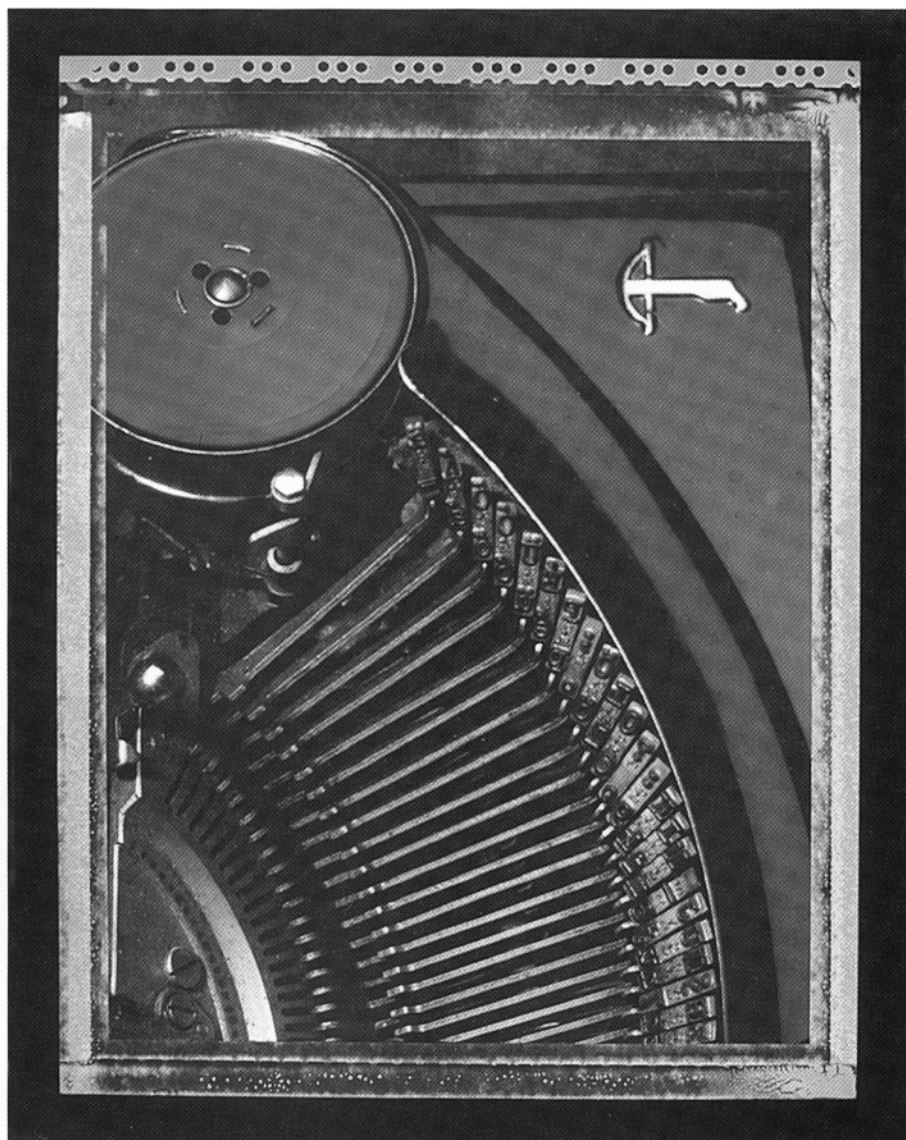
Család I., 40x50 cm, színezett fotogram • Family I., 40x50 cm, coloured photogram

Család II., 40x50 cm, színezett fotogram • Family II., 40x50 cm, coloured photogram

FEJÉR ZOLTÁN

Kétféle formátum, 30x40 cm, ff. • Two Kinds of Format, 30x40 cm, B&W

A Gép N - 788 II., 60x70 cm, polaroid • The Machine N- 788 II., 60x70 cm, Polaroid

F I A L A D E G Á B O R

UFO kompozíció - A III. típusú találkozás, 60x70 cm, színezett ff • UFO- Composition— Encounter of the third kind, 60x70 cm, coloured B&W

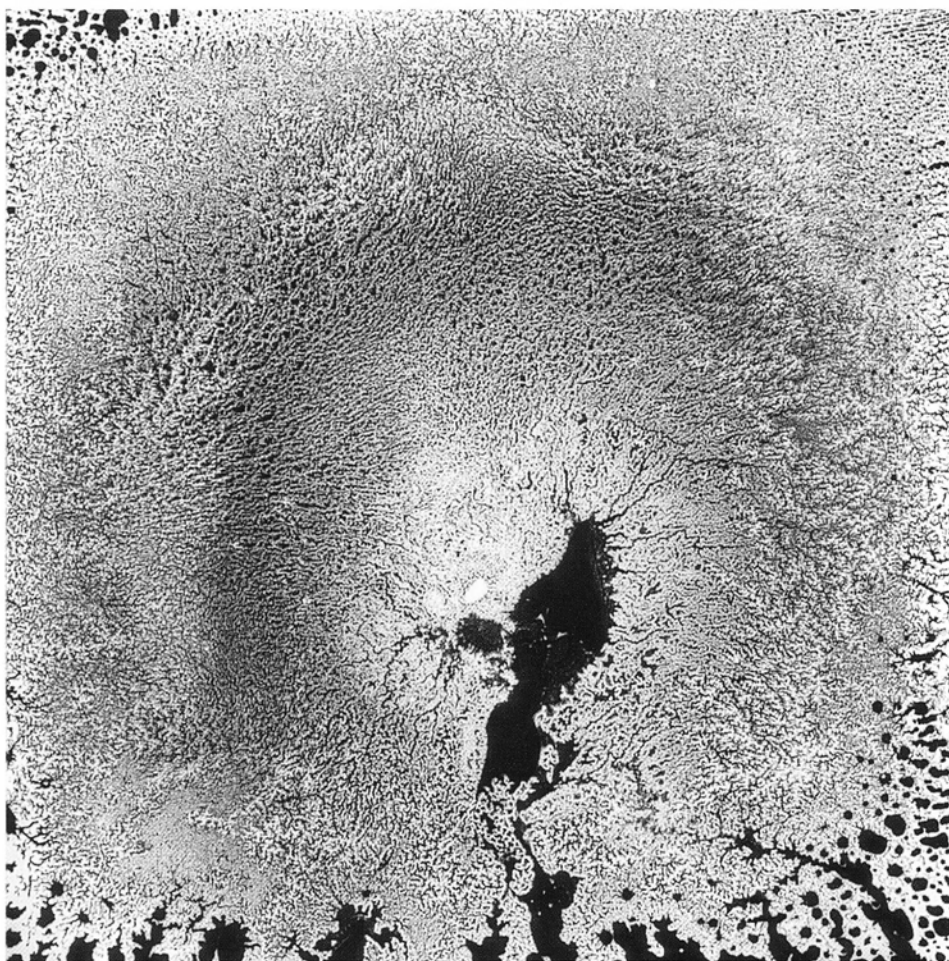
UFO kompozíció - A nagy pillanat, 60x70 cm, színezett ff • UFO Composition- The Great Moment, 60x70 cm, coloured B&W

A Gép N - 788 III., 60x70 cm, polaroid • The Machine N- 788 III., 60x70 cm, Polaroid

GYARMATI ÉVA

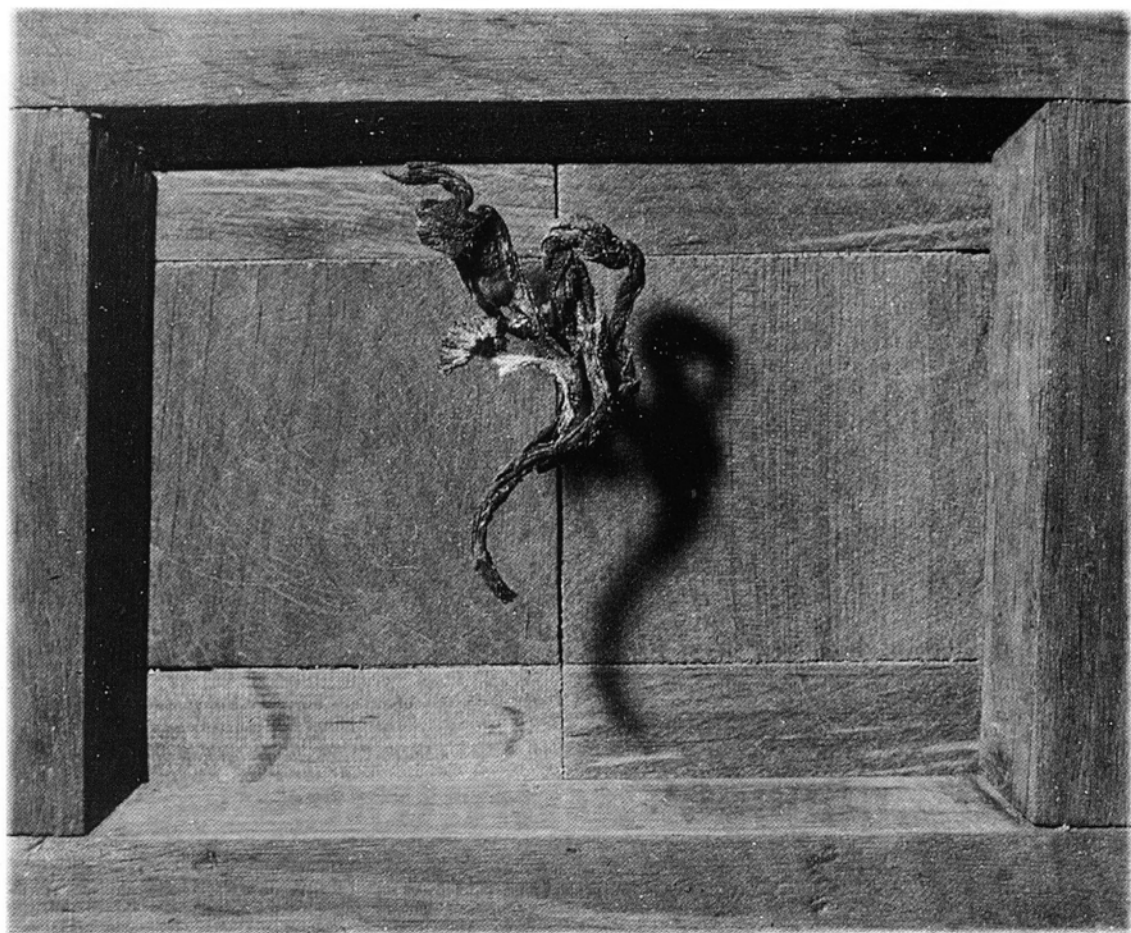
Önarckép, 103x170 cm, camera obscura • Self-portrait, 103x170 cm, camera obscura

Őskép I., 30x30 cm, fotogram • Fossil Picture I., 30x30 cm, photogram

H A G Y M Á S I S T V Á N

Őskép II., 30x30 cm, fotogram • Fossil Picture II., 30x30 cm, photogram
Őskép III., 30x30 cm, fotogram • Fossil Picture III., 30x30 cm, photogram

H A L A S I S T V Á N

Egyre sötétebb háttér 1-3., 40x60 cm, ff kontakt, diazol háttér • Background Getting Darker 1-3., 40x60 cm, B&W contact, diasol background

H A M A R I T S Z S O L T

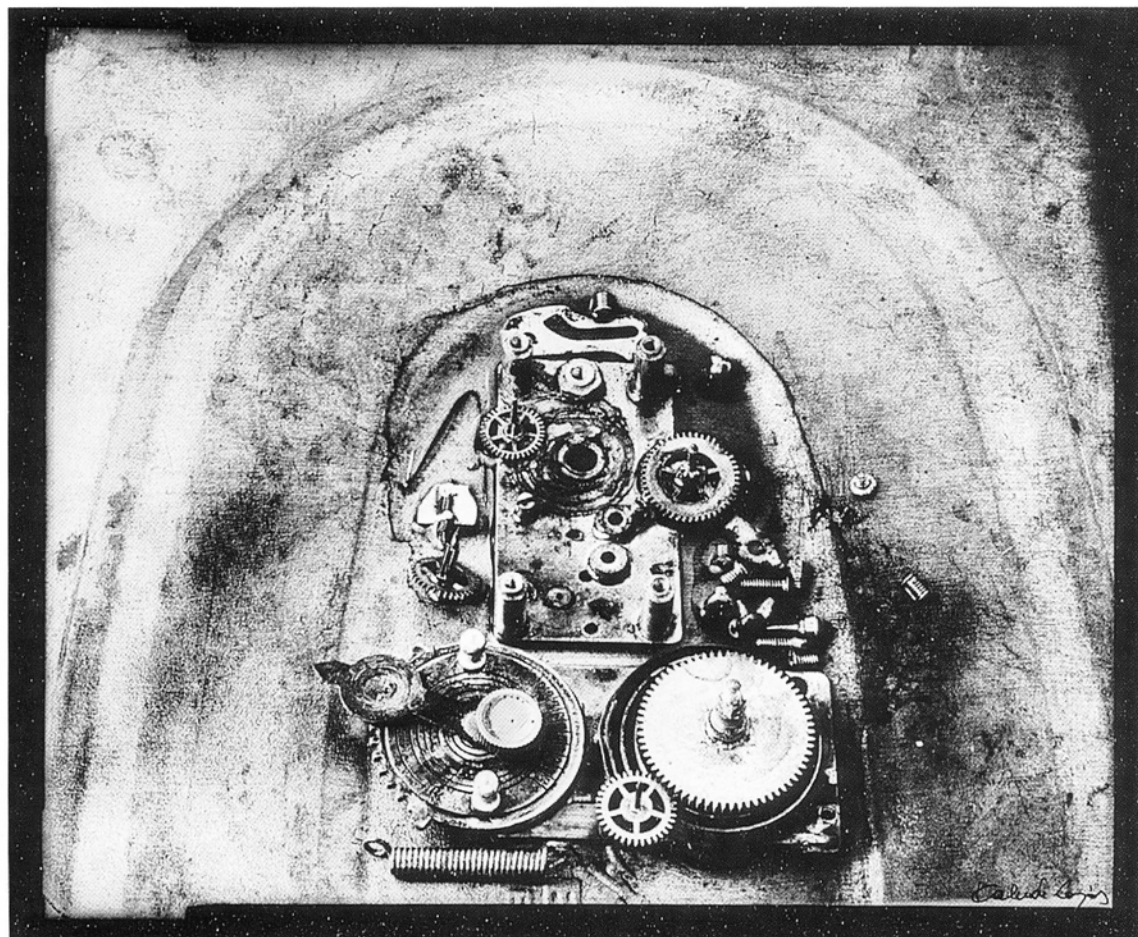
Szerelmi vallomások I-II-III., 10,5x13 cm, üvegnegatív • Declarations of Love I.-III., 10.5x13 cm, glass-negative

No. 19., 33x26 cm, ff • No. 19., 33x26 cm, B&W

H A R N Ó C Z Y Ö R S

No. 20., 34,5x44 cm, ff • No. 20., 34,5x44 cm, B&W

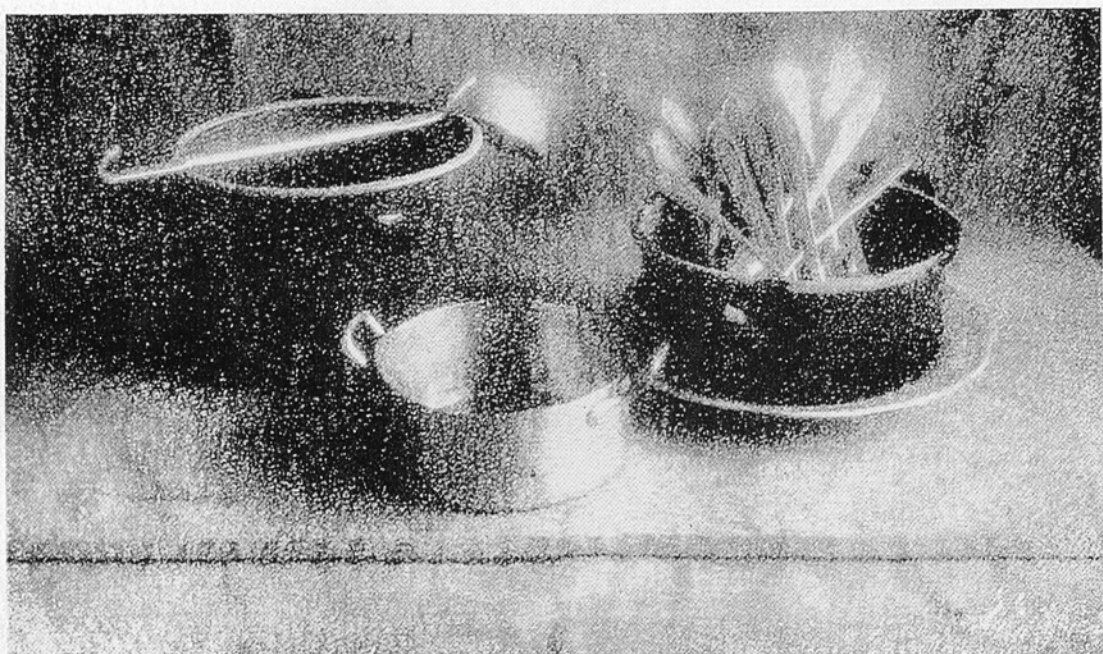
K A L M Á R L A J O S

Időkapu, 30x40 cm, színezett, (melegtónusú) • Time-gate, 30x40 cm, warm toned

K E M E N E S I Z S U Z S A

Vihar I-III., 50x60 cm, színezett fotográfia • Storm I-III., 50x60 cm, coloured photo

Csendélet K.J. edényekkel I-III.

Kocsis Imre 1995-96

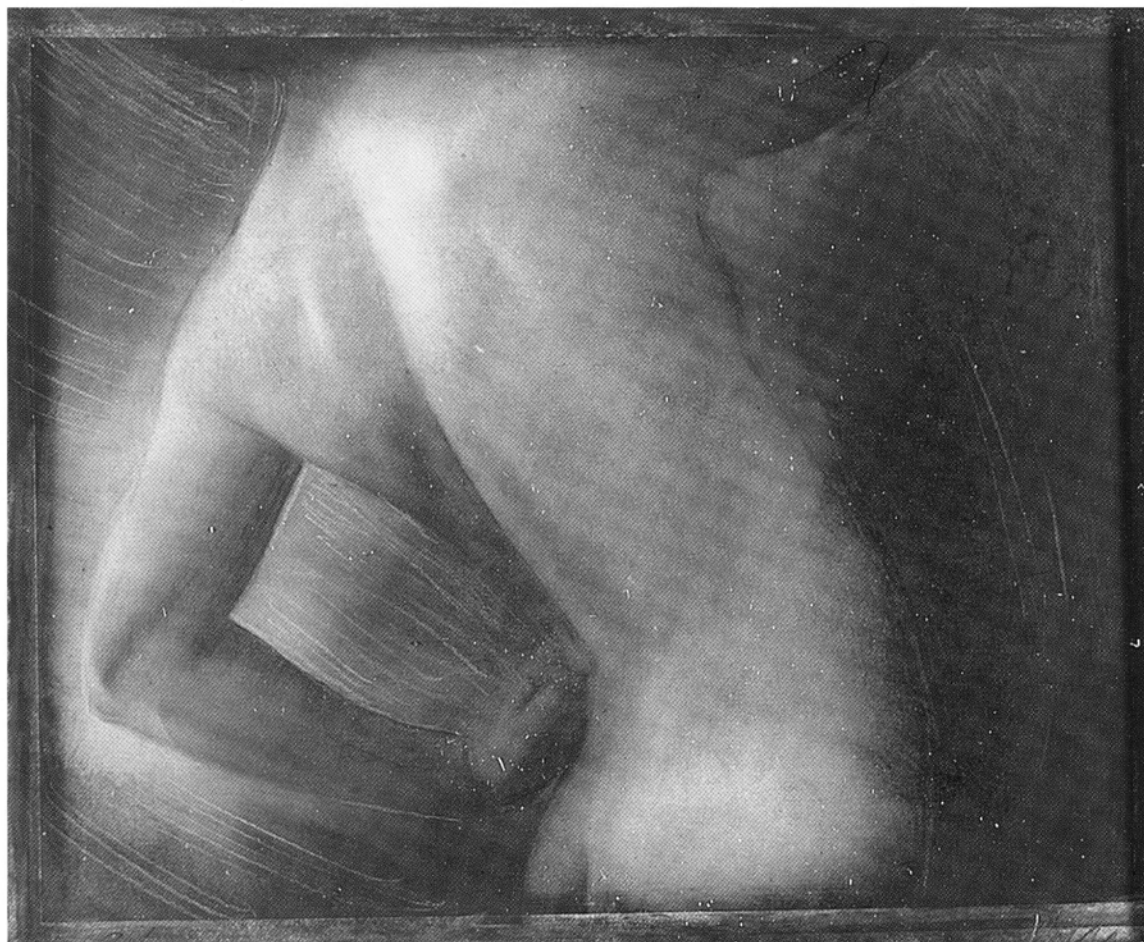
K O C S I S I M R E

Csendélet K.J. edényekkel I-III., 28x49 cm, gumimásolás • Still-life with the pots of K.J. I-III., 28x49 cm, rubber printing

K O L E S Z Á R G Á B O R

Cím nélkül I-V., 102x76 cm, vegyes technika, ff • Untitled I-V., 102x76 cm, mixed media, B&W

Trapéz I-II., 30x30 cm, utólagos színezés • Trapezoid I-II., 30x30 cm, subsequent colouring

KOVÁCS MELINDA

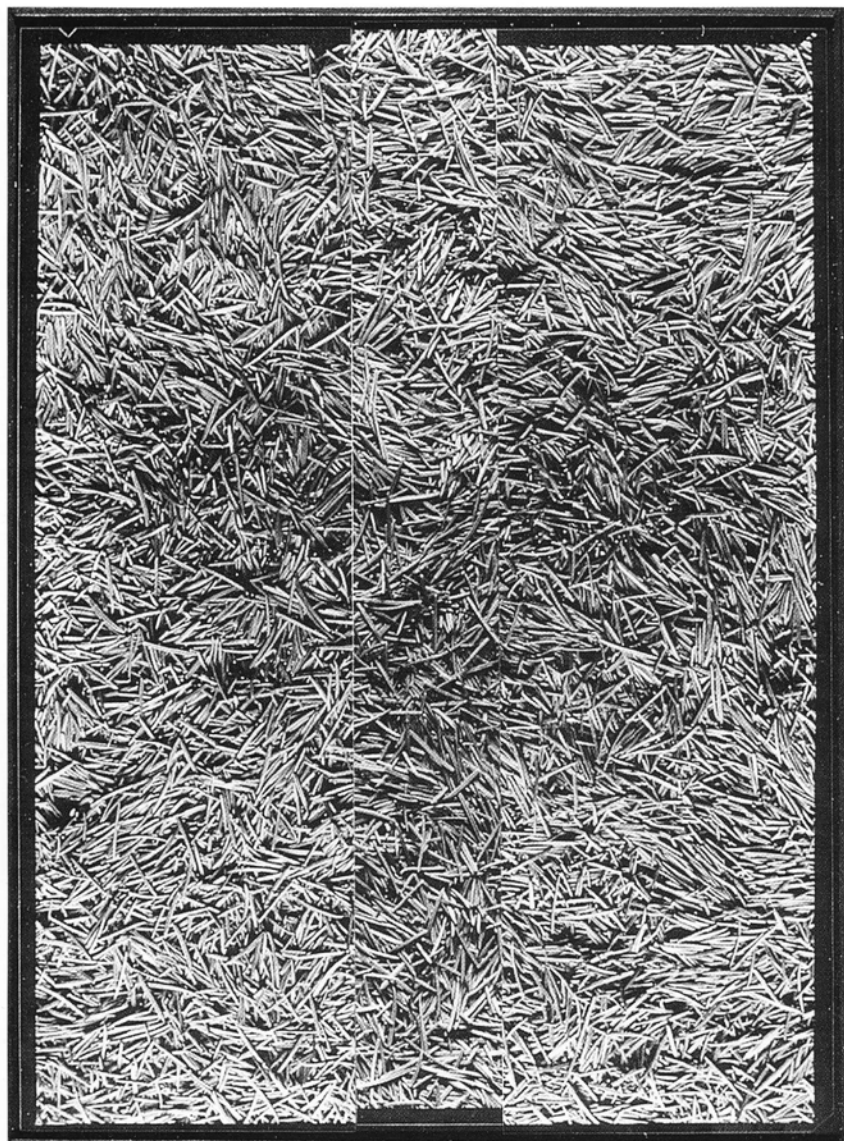
Méreg I-II., 40x40 cm, utólagos színezés • Poison I-II., 40x40 cm, subsequent colouring

Esetleges polaroid, 11x13,8 cm, polaroid • Accidental Polaroid, 11x13,8 cm, polaroid

KÖRTVÉLYESI LÁSZLÓ

Páros kép 2, 10x12,0 cm, polaroid • Paired Picture 2, 10x12,0 cm, polaroid
Körtresz I-IV. 4, 10x12,5 cm, polaroid • Körtresz I-IV. 4, 10x12,5 cm, polaroid

Karácsonyítási kísérlet, 29,5x36 cm, barnított ff kontakt • Christmas Experiment, 29.5x36 cm, B&W contact

N A G Y T A M Á S

Kétszer tizenyolcszor huszonnégy per kettes I-III, 30x23 cm, barnított ff kontakt • Two Times Eighteen Times Twenty-four Divided by Two 1-3., 30x24 cm, chem.brown

Síkfildarabolás, 40x40 cm, barnított ff kontakt • Cutting Cut-film 1-3., 40x40 cm, B&W contact, chem.brown

L E N G Y E L C S A B A

Rekonstrukció, 50x50 cm, üvegnegatív és dia • Reconstruction, 50x50 cm, glass negative and slide

P Á S Z T O R G Á B O R

Kődevők I-II., 32x49 cm, dokura másolt síkfilm, kézzel színezve • Fog-eaters I-II., 39x49 cm, hand coloured cut-film

Portréválasztás, 1/1, 9x12 cm, üvegnegatív • Choice of portrait, 1/1, 9x12 cm, glass negative

Portrécópia, 2/1, 30x40 cm, üvegnegatív • Portrait-copy, 1/2, 30x40 cm, glass negative

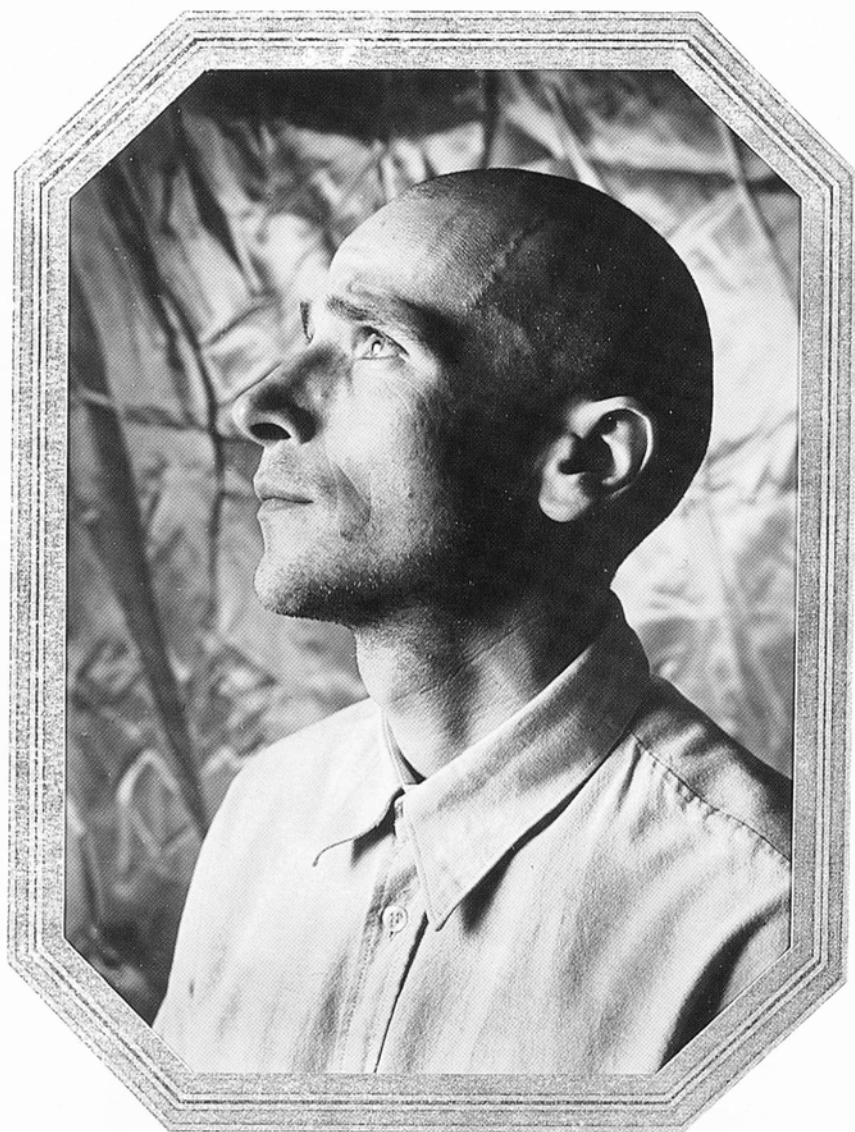
S I P E K I G Y U L A

Portréválasztás, 2/1, 9x12 cm, üvegnegatív • Choice of portrait, 2/1, 9x12 cm, glass negative

Portréválasztás, 3/1, 9x12 cm, üvegnegatív • Choice of portrait, 3/1, 9x12 cm, glass negative

Portrécópia, 2/2, 30x40 cm, üvegnegatív • Portrait-copy, 2/2, 30x40 cm, glass negative

Portrécópia, 2/3, 30x40 cm, üvegnegatív • Portrait-copy, 3/2, 30x40 cm, glass negative

Csaba, 24x30 cm, kontaktmásolás barnítva • Csaba 24x30 cm, chem.brown contact printing

S O L T É S Z I S T V Á N

Zsolt, 24x30 cm kontaktmásolás barnítva • Zsolt, 24x30 cm chem.brown contact printing

Zita és Márk, 24x30 cm kontaktmásolás barnítva • Zita and Márk, 24x30 cm chem.brown contact printing

Fénykép No. 7., 18x24 cm, ff kontakt • Photograph No.7, 18x24 cm, B&W contact

S Z I L Á G Y I L Á S Z L Ó

Fénykép No. 5., 18x24 cm, ff kontakt • Photograph No.5, 18x24 cm, B&W contact

Fénykép No. 1., 49,5x65,5 cm, ff • Photograph No.1 49,5x65.5 cm, B&W

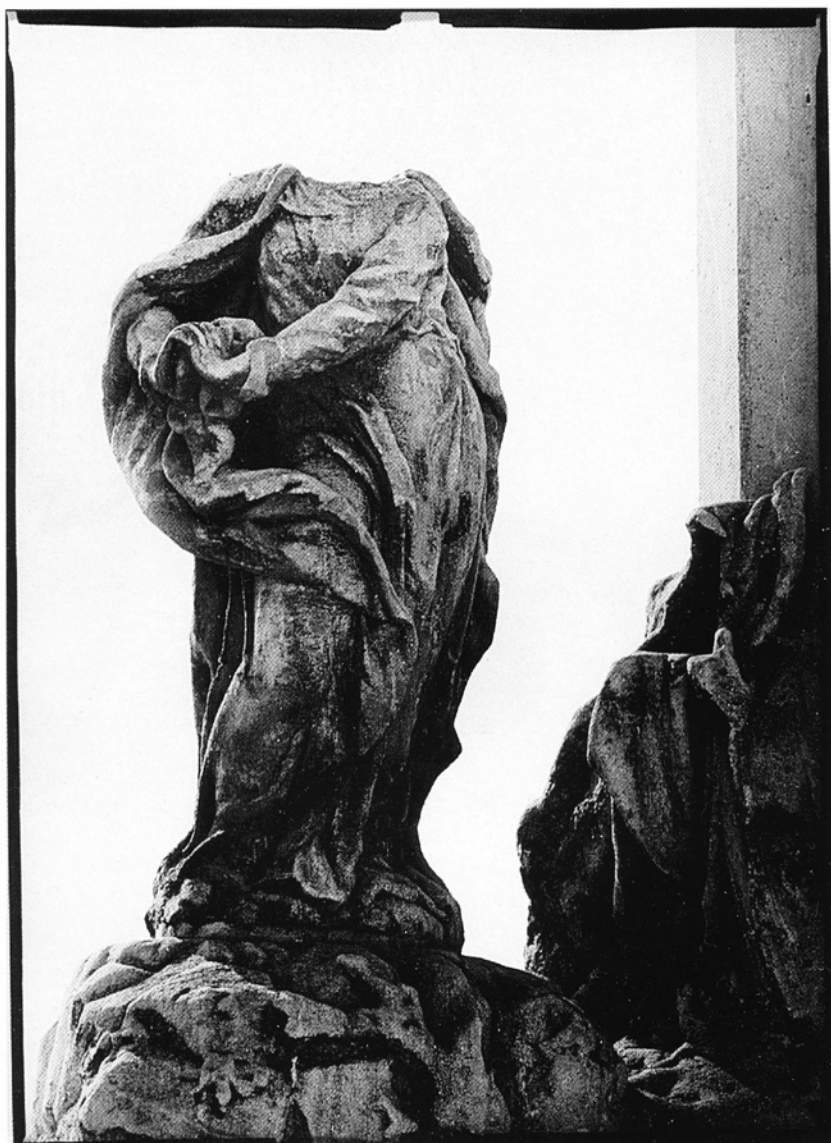

Tatabányai emlék, 80x60 cm, ff. • Reminiscences of Tatabánya XI., 80x60 cm, B&W

T A R J Á N I A N T A L

Csodaszarvas, 80x60 cm, ff. • The Miracle Deer, 80x60 cm, B&W (the mythical stag of Hungarian legendary prehistory)

Ellenfényben, 70x50 cm, ff. • In Backlight, 70x50 cm, B&W

S Z A M Ó D Y Z S O L T

Torzó I-II. Tata Kálvária, 35x48 cm, ff. • Torso I-II. The Stations of the Cross in Tata, 35x48 cm, B&W

Triptichon édesanyám emlékére '96, 42x35 cm, ff. • Triptichon in the Memory of My Mother '96, 42x35 cm, B&W

T Ó T H G Y Ö R G Y

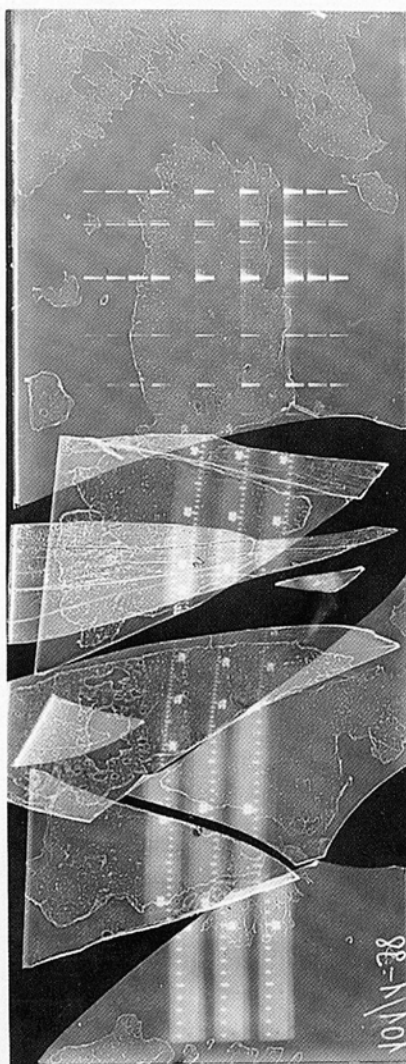
Triptichon, 44,5x37 cm, ff. • Triptichon, 44.5x37 cm, B&W

Kép No.1., 57x45 cm, ff. színezett • Picture No.1, 57x45 cm, coloured B&W

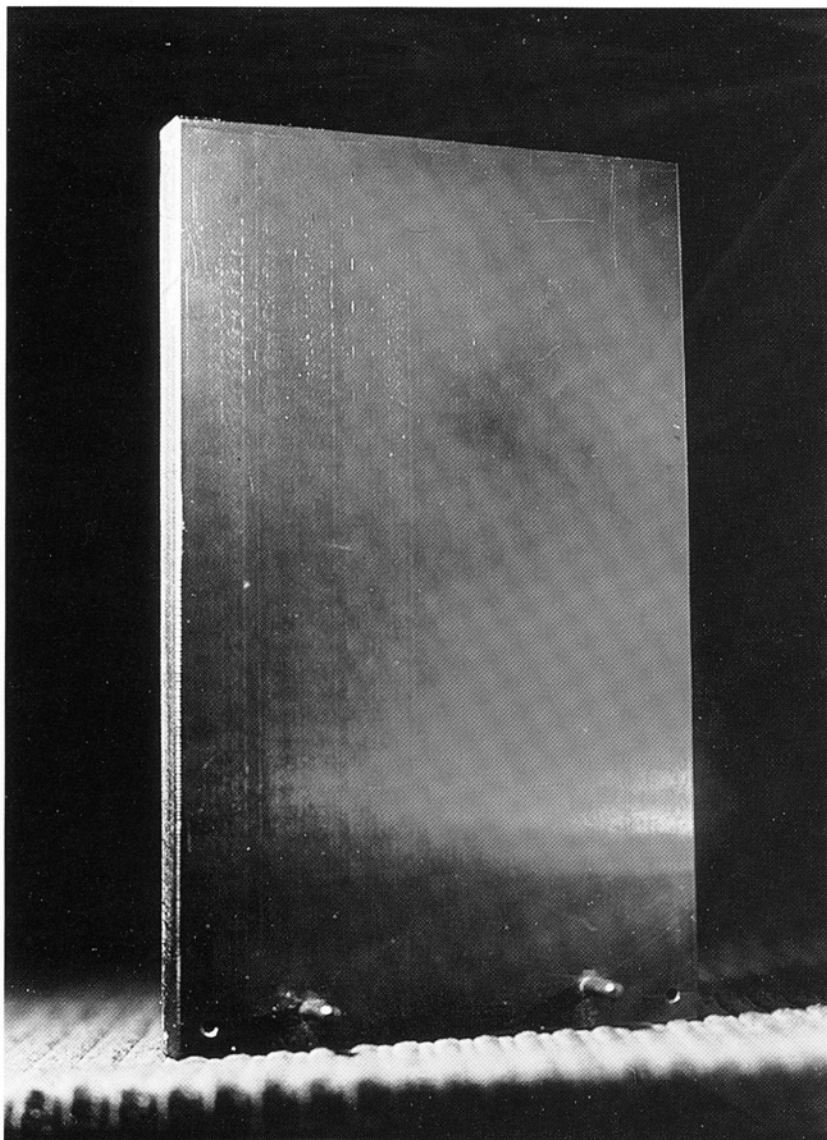
T U M B Á S Z A N D R Á S

Kép No. 2., 57x45 cm, ff. színezett • Picture No.2, 57x45 cm, coloured B&W

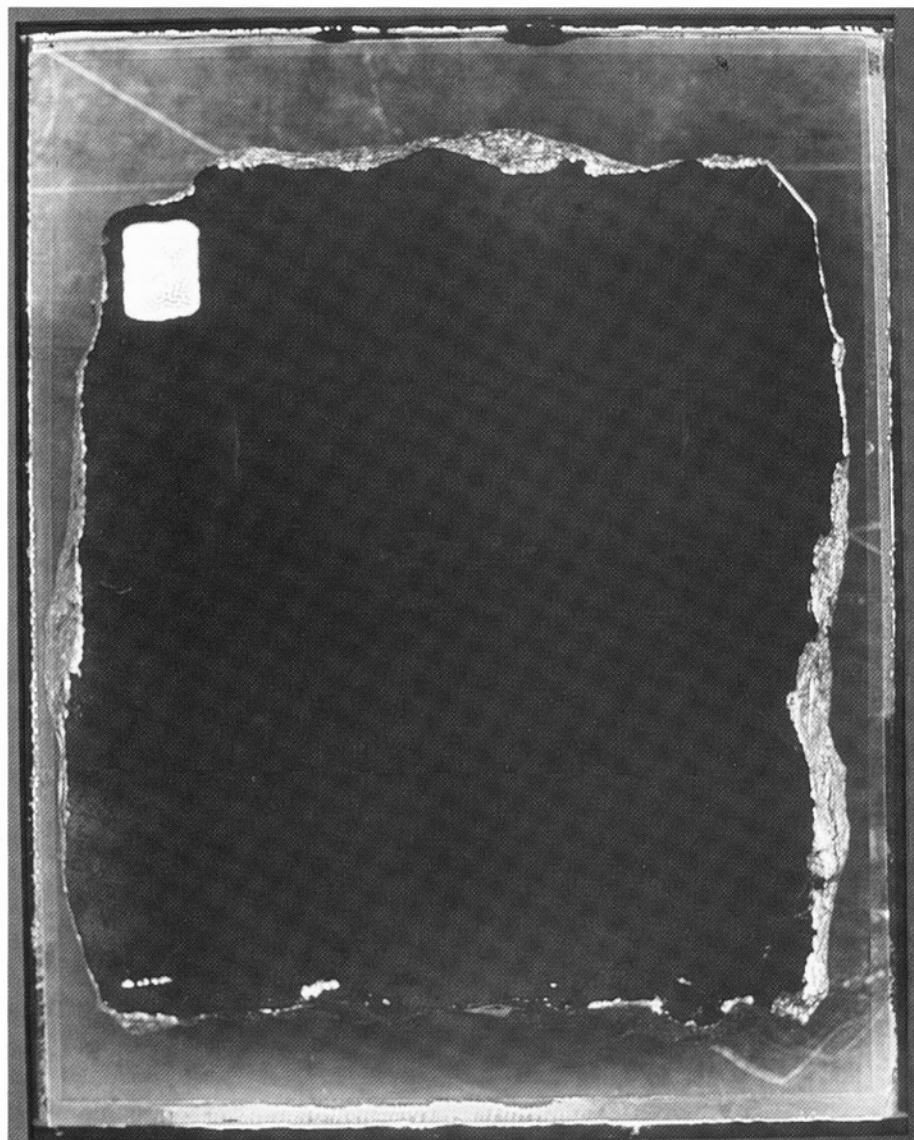
TUNDÓ KLÁRA

Kontakt I-III., 9x24 cm, spektográfrol készített kontakt • Contact I-III., 9x24 cm, contact from spectrograph

V Á Z S O N Y I B É L A

Acéltest kék fényben, 45x60 cm, színes • Steel Object in Blue Light, 45x60 cm, colour photo

K E R E K E S G Á B O R

95.10. Kőcsiszolat, fekete 8,5x10,8 cm, Polaroid 665, baritált színezett fotópapír

95.10 Stone folish, black 8,5x10,8 cm, polaroid 665, coloured photographic paper

(Pályázaton kívül szereplő kép)

(Independent of the competition)

TÖRÖK LÁSZLÓ

Polaroidhamisítvány 1. és 7., 13x18 cm, K.M. és K.L. egymásra másolt képe, 102x130 cm, cibachrome

Counterfeit polaroid, 1., 7., 13x18 cm, The picture of K.M. & K.L. copied on each other

(Pályázaton kívül szereplő kép)

(Independent of the competition)

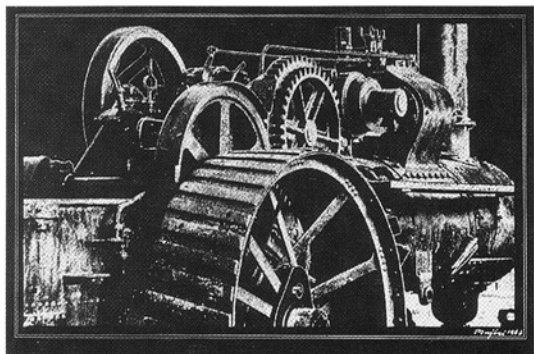
X

E F B

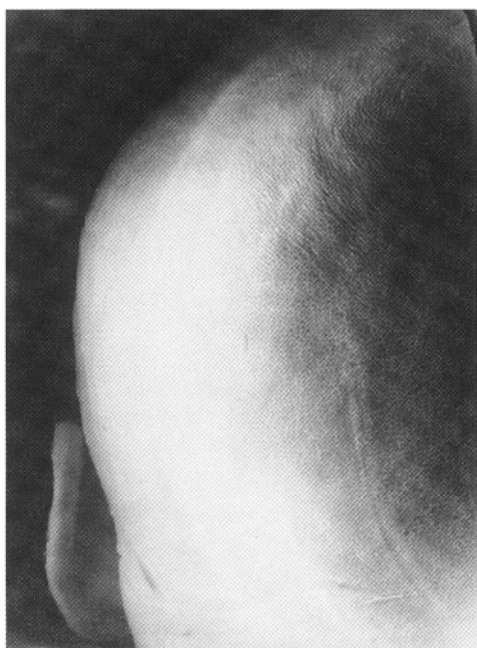
1 • 9 • 9 • 6

jubileum

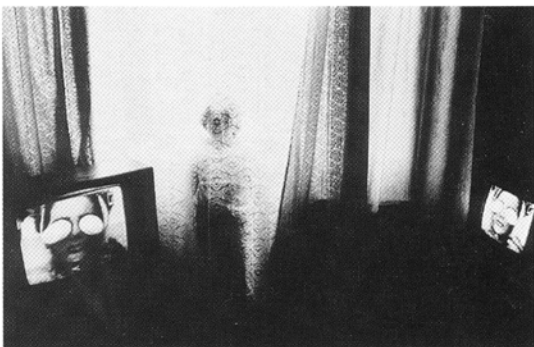

• BAJTAI LAJOS
-Ősgép I. 1982. 19x28 cm, fff kékre színezve

• BARTA ZSOLT PÉTER
-Cím nélkül (Fél koponya) fff 1993. 50x60 cm

• BENKŐ IMRE
-Havannai lakótelep, 1989. fotó 22x33 cm

• BALLA ANDRÁS
-Black Molly, 1990. 50x70 cm

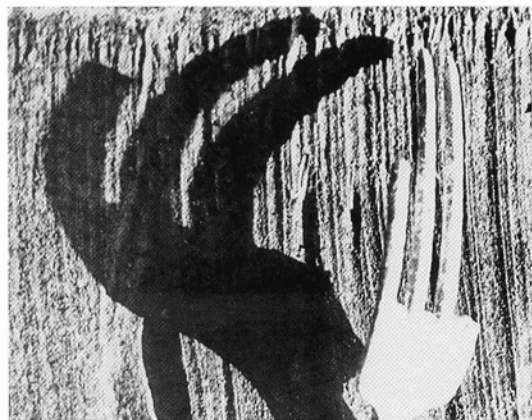
• BARANYAY ANDRÁS
-Önarckép Jane Morris-szal, 1986. "30x27 cm

• BOZSÓ ANDRÁS
-Cím nélkül, ff

• CSONTÓ LAJOS
-X, 1995., ff fotó, 80x80 cm

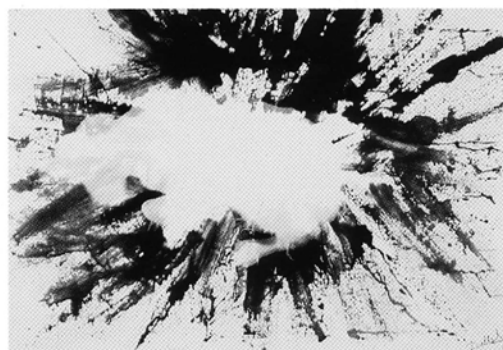
• DEIM PÉTER
-Berda J. emlékére I-II-III., 1996. színezett nagyítás 40x50 cm

• HAGYMÁS ISTVÁN
-Fotogram IV., 1993. 50x60 cm

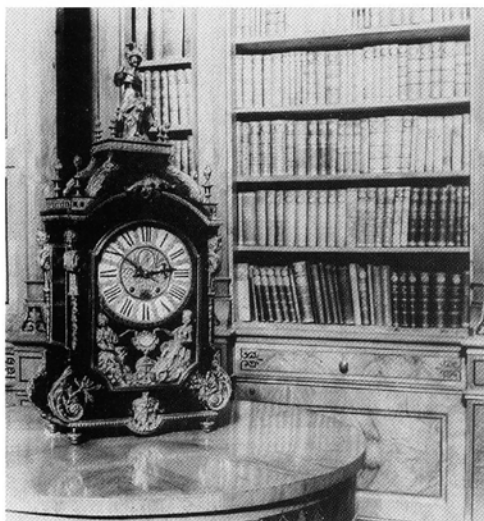
• FRANKL ALJONA
-Rab madár 1995. fotogram 13,5x17,5 cm

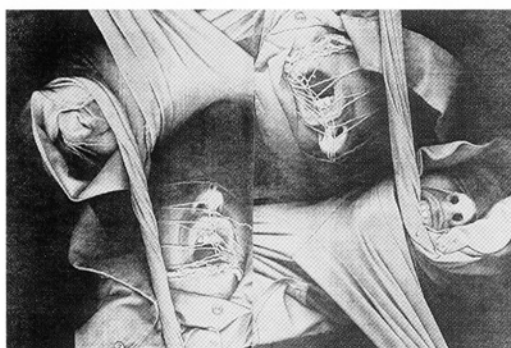
• DALLOS ISTVÁN
-Fedeb, 1995. fotogram, 135x100 cm

• JOKESZ ANTAL
-Végző kép, (1981) 82. 24x36 cm

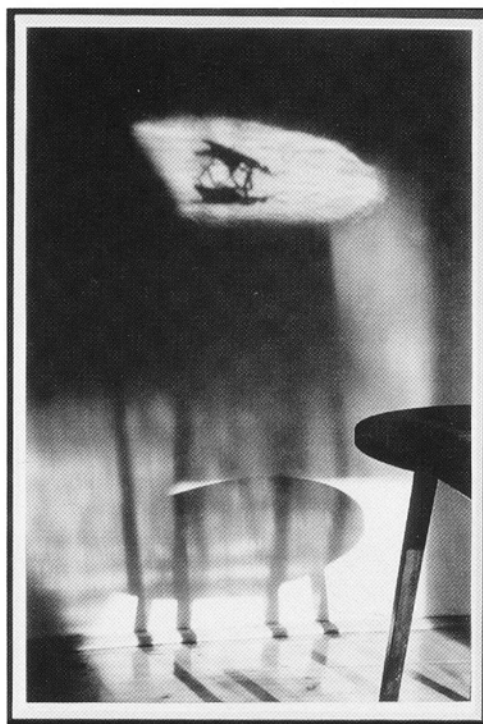
• HAMARITS ZSOLT
-Könyvtár, 1996. 10, 4x14, 2 cm üvegnegatív

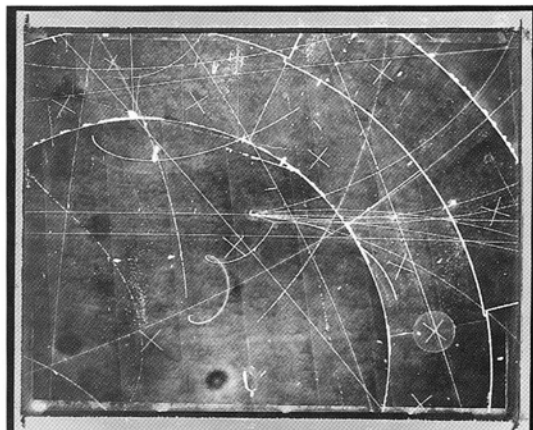
• HALBAUER EDE
-Létevényeim 2., fotó, xerox, 1985. 60x80 cm

• HORTI KÁLMÁN-Á.
-"/12", 1996. 18x24 cm

• HERENDI PÉTER
Bogaraskep III., 1990-94. pozitív síkfilmen, 37x26,5 cm

• KERÉKES GÁBOR
-CERN. 94.2, 1994., barit fotópapír, színezett 100x120 cm

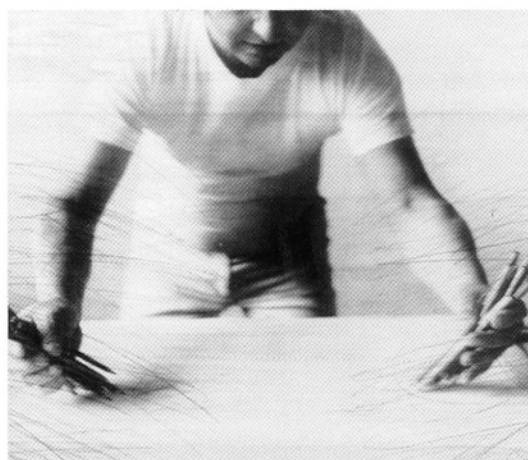
• KOVÁCS MELINDA
-Album I. (Tres portrés), 1992. 50x60 cm

• KALAPOS LÁSZLÓ
-Hat szeszélyes expozíció No.3., 1990., montázs 40x40 cm

• JUHÁSZ LÁSZLÓ
-Fall, 1990. 27x21 cm

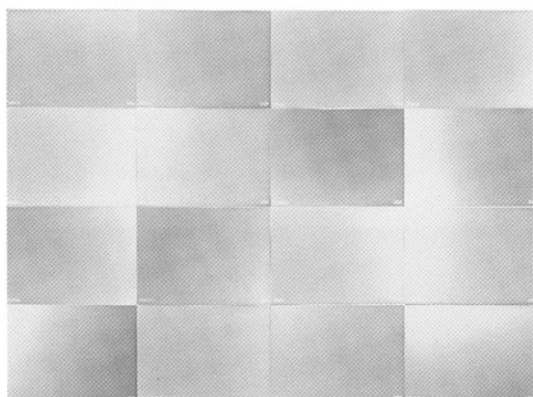
• KOCSIS IMRE
-Irkafirka II., 1982., színes ceruza 30x50 cm

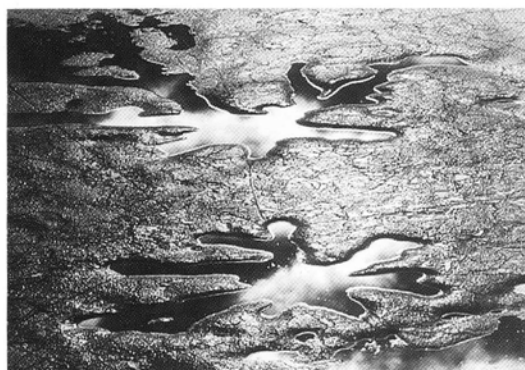
• KOVÁCS KATI
-Megrettent lovak, 1994. 50x70 cm

• KÖNIG FRIGYES
-Önfej nyomata, 1987. 70x40 cm

• LENGYEL ANDRÁS
-Itália felett az ég, 1989-90 fotó (kék), 96x73 cm

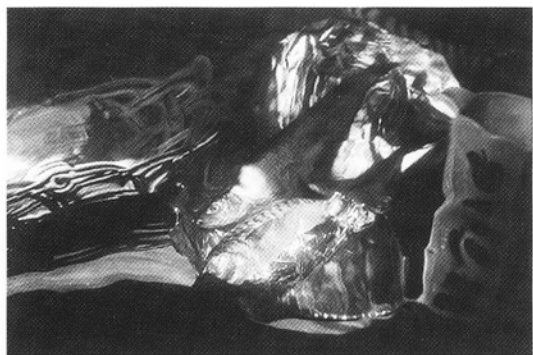
• MÁNFAI GYÖRGY
-Metamorfózis III., 1995. 15x22 cm

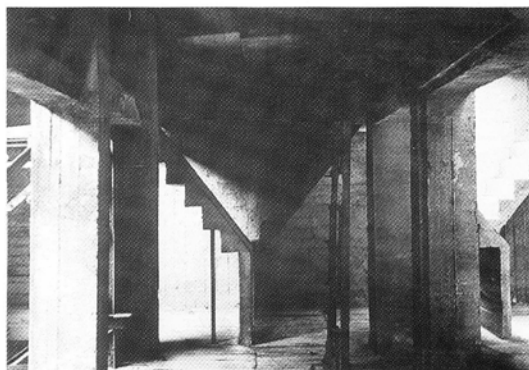
• MUDRÁK ATTILA
-Trabant, 1990. színezett 30x30 cm

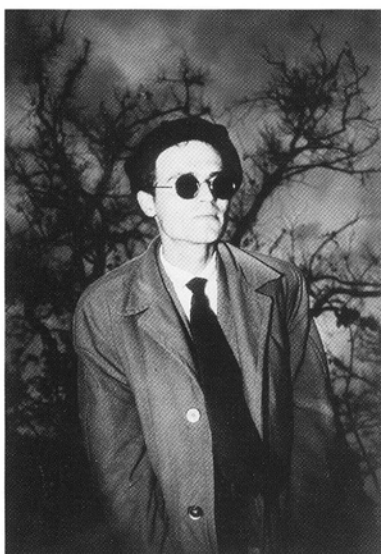
• MATKÓCSIK ANDRÁS
-A Három nővér, 1994. cibachrom 20x30 cm (Olga, Irina, Mária)

• PÁSZTOR GÁBOR
-Csendélet I., 1995. 32,5x48 cm

• ROSTA JÓZSEF
-Lépcső, 1989. fff 70x100 cm

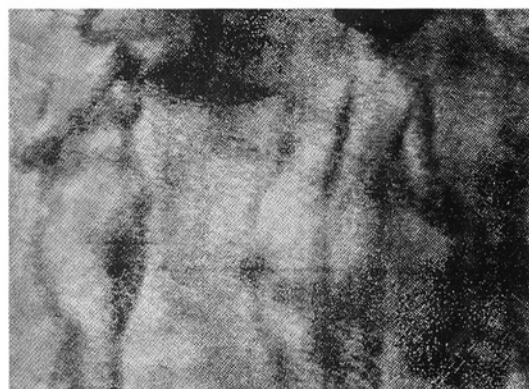
• PETHŐ SZABOLCS
-Monocolor-Portré I., 1993. fff film-színes 30x40 cm

• STB CSOPORT
-A parasztság velünk barcol, 1980. 70x100 cm

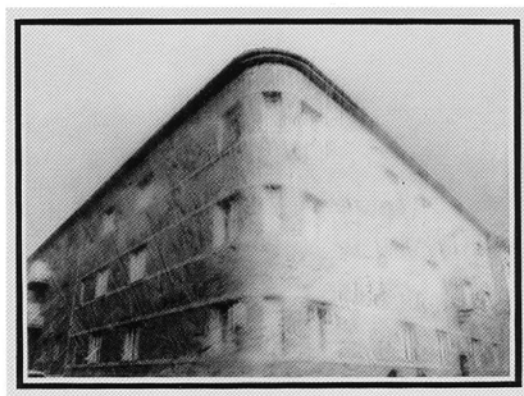
• TENGÖLICS LÁSZLÓ
-Kertem emlékei I. (Tavaszi), 1994. klórbrómézüst 21x21 cm

• SIPEKI GYULA
-Tisztelet az idős mesternek, 1982. színezett xerox 153x50 cm

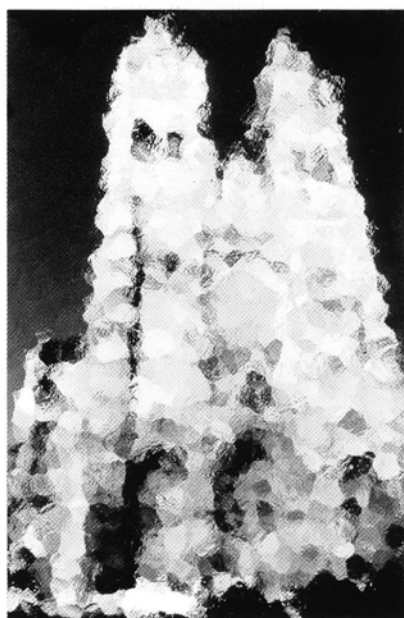
• SZAMÓDY ZSOLT
-Öregvár, Komárom, Szlovákia 1994. 38x28 cm

• HARNÓCZY ÖRS
-Lágy házak I-II., színezett fotó, 17x23 cm

• TATAI TIBOR
-Dick Tracy és én, színezett negatív 270x180 cm

• TILLAI ERNŐ
-Dóm, Tours 1994. 40x60 cm

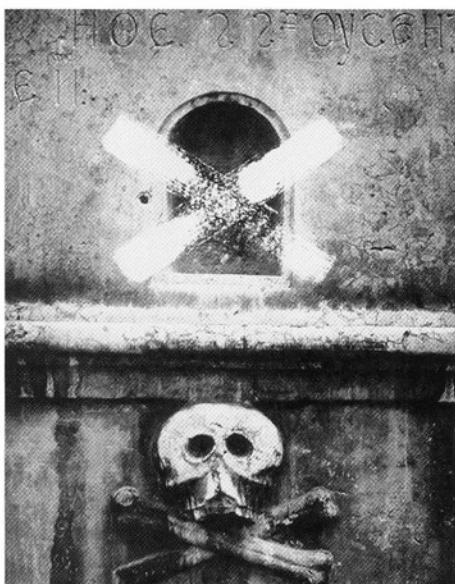

• SZIRÁNYI ISTVÁN
-Papíralom, 1994. 42x30 cm

• TAKÁCS ANTAL

-Kigyózó ágak, 1994. színes fotó 30x40 cm

• TUMBÁSZ ANDRÁS

-Befalazott ablak, 1992. f. színezett, 37x26 cm

• TÖRÖK LÁSZLÓ

-Aki No. 5, f. színezett fotó

• TUNDÓ KLÁRA

-Tér, 1994. fotogram, 13x18 cm

• TOBISCHKA GABRIELLA

-Memjegző I., színes fotó, 40x60 cm

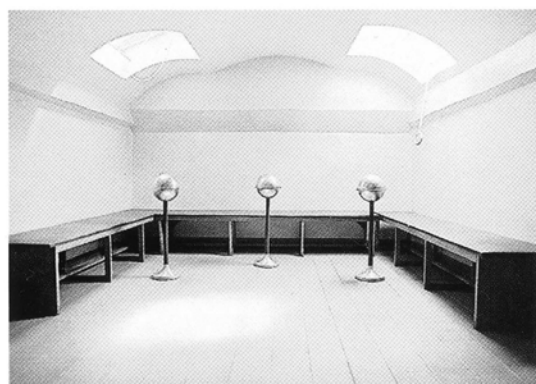
• ÚJVÁRI GÁBOR

-Emlékem egy városból (XVIII) 119, 1993. fekete-fehér, 21x28 cm

• VASS KÁLMÁN

-Cím nélkül, ff kontakt, 30x40 cm

• ZÁTONYI TIBOR

-"1984", 1984. 30x40 cm

X

E F B

1 • 9 • 9 • 6

jubileum

A KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE

BAJTAI LAJOS

- Széchenyi István emlékére, 1986. ff kékre színezve, 20x30 cm
- Ősgép I., 1982. ff kékre színezve, 19x28 cm
- Ősgép II., 1982. ff kékre színezve, 19x28 cm
- Ősgép III., 1982. ff kékre színezve, 19x28 cm
- Ősgép IV., 1982. ff kékre színezve, 19x28 cm

BALLA ANDRÁS

- A szék, 1985. ff, 105x105 cm
- Ádám, 1986. cibachrome, 103x103 cm
- Black Molly, 1990. ff színezett, 50x70 cm
- Thonet FG 3, 1992. színezett fotogram, 133x96 cm
- Széttört csendélet I-II., 1989-79. polaroid, 18x24 cm
- Fivérek, 1991. színezett ff, 60x50 cm
- Teraszon, 1988., cibachrome 70x100 cm

BARANYAY ANDRÁS

- Cigaretta- és ónárkép I-II., 1981. fotó, színes ceruza, 32x27 cm
- Ónárkép Jane Morris-szal, fotó, színes ceruza, 1986. 30x27 cm
- Ónárkép II., 1977., fotó, színes ceruza, 40x28 cm
- Ónárkép V., 1977., fotó, színes ceruza, 40x28 cm
- Tükörkép, 1982-94., fotó, színes ceruza, 29x40 cm

BARTA ZSOLT PÉTER

- Cím nélkül (Arc), 1993. ff 50x60 cm
- Cím nélkül (Fej), 1993. ff 50x60 cm
- Cím nélkül (Fél koponya), ff 1993. 50x60 cm

BENKŐ IMRE

- Havannai lakótelep, 1989. fotó, 22x33 cm

CSONTÓ LAJOS

- X, 1995., ff fotó, 50x50 cm

DALLOS ISTVÁN

- Fedeb, 1995. fotogram, 135x100 cm
- Meggzakadt összeköttetés, fotogram, 1995. 135x100 cm
- Svédfogó, fotogram, 135x100 cm

DEIM PÉTER

- Berda J. emlékére I-II-III., 1996. színezett nagyítás, 40x50 cm

FRANKL ALJONA

- Rab madár, 1995. fotogram, 13,5x17,5 cm
- Tollszem, 1995. fotogram, 13,7x17,5 cm
- Szelíd szárny, 1995. fotogram, 21x16 cm
- Borús idők, 1996. fotogram, 22x16 cm

HAGYMÁS ISTVÁN

- Fotogram I., -II.-III.-IV.-V., 1993. fotogram, 50x60 cm

HALBAUER ENDRE

- Lélményeim 1., 2., 3., 1985. fotó, xerox 60x80 cm

HAMARITS ZSOLT

- Kastély, 1996. üvegnegatív 9,8x10,5 cm
- Könyvtár, 1996. üvegnegatív 10,4x11,2 cm
- Kávéház, 1996. üvegnegatív 10,4x11,2 cm

HARNÓCZY ÖRS

- Lágy házak I-II.

HERENDI PÉTER

- Bogaraskép I., 1989., pozitív síkfilmen, 25x37 cm
- Bogaraskép II., 1990-94. pozitív síkfilmen, 26,5x37 cm
- Bogaraskép III., 1990-94. pozitív síkfilmen, 37x26,5 cm

HORTI KÁLMÁN

- "Á./12", 1996. 18x24 cm
- "Á/9", 1996. 30x40 cm

JOKESZ ANTAL

- Szembesítés, 1981/82. 24x36 cm
- Preparált idő, 1981/82. 24x36 cm
- Végző kép, 1981/82. 24x36 cm
- Privát Galaxy, 1980-95. 24x36 cm

JUHÁSZ LÁSZLÓ

- Day-dreaming, 1990. 5x10,5 cm
- Play, 1990. 21x27 cm
- Fall, 1990. 27x21 cm

KALAIPOS LÁSZLÓ

- Hat szeszélyes expozíció No.1., No.2, No.3, 1990. montázs 40x40 cm
- Kőmadarak, 1994. montázs 60x35 cm
- Grafika esőben, 1995. montázs 40x50 cm

KEREKES GÁBOR

- C.E.R.N. 94.2, 1994., barit fotópapír, színezett 100x120 cm

KOCIS IMRE

- Irkafirka I., 1982. síkfilm 35x50 cm
- Irkafirka II., 1982. színes ceruza 30x50 cm
- Irkafirka III., 1982. rajztábla 35x50 cm
- Irkafirka IV., 1982. 35x50 cm

KOVÁCS KATI

- Velencei történet, 1994. fotó 50x70 cm
- Bemutató, 1995. fotó 35x40 cm
- Nappali történet, 1982. fotó 50x70 cm
- Megrettent lovak, 1994. fotó 50x70 cm
- Száguldás, 1994. fotó 30x40 cm

KOVÁCS MELINDA

- Album I. (Tres portrés), 1992. ff 50x60 cm
- Album II. (Verres), 1992. ff 50x60 cm
- Album III. (Pedes), 1992. ff 50x60 cm

• KÖNIG FRIGYES

- Titanic emléklap, 1987. heliogravur 95x58 cm
- Őnfej nyomat, 1987. 70x40 cm
- Quodlibet, 1995. 69,5x49,5 cm

• LENGYEL ANDRÁS

- Itália felett az ég, 1989-90. fotó, color (kék), 96x73 cm

• MÁNFAI GYÖRGY

- B.N.a: H.K., 1996. színes, 18x24 cm
- Metamorfózis II., 1993. színes, 15x22 cm
- Metamorfózis III., 1995. színes, 15x22 cm
- Akvarell, 1994. színes, 15x22 cm

• MATKÓCSIK ANDRÁS

- A Három nővér (Olga, Irina, Mása), 1994. cibachrom, 20x30 cm

• MUDRÁK ATTILA

- Trabant, 1990. színezett ff, 30x30 cm
- Emlékmű, 1990. színezett ff, 30x30 cm
- Fal II., 1992. színezett ff, 30x30 cm

• PÁSZTOR GÁBOR

- Csendélet I., 1995. ff, 32,5x48 cm
- Csendélet II., 1995. ff, 32,5x48 cm

• PETHŐ SZABOLCS

- Monocolor-Portré I., 1993. ff film-színes 30x40 cm
- Monocolor-Portré II., 1993. papír 30x40 cm
- Nyúzópróba, 1995. 30x40 cm
- Aki IV., 1996. 30x40 cm

• ROSTA JÓZSEF

- Lépcső, 1989. ff 70x100 cm

• SIPEKI GYULA

- Tisztelet az idős mesternek, 1982. színezett xerox, 153-50 cm
- Tortakarika, 1980. színezett xerox, 50x50 cm
- Ősím emlékére, 1980. színezett xerox, 50x40 cm
- Táncosnő, 1979. színezett xerox, 70x40 cm
- Barátom P.I., 1976. színezett xerox, 24x30 cm

• STB CSOPORT

- Csoportkép Rousseau-val, 1980. színes, 45x70 cm
- A parasztság velünk barcol, 1980. színes, 70x100 cm
- Titanic I-VI., 1982. színes, 70x50 cm
- Munkaértekezlet Susan Sontaggal, 1980. színes, 70x50 cm
- Öncsoportkép, 1984. színes, 70x50 cm

• SZAMÓDY ZSOLT

- Nádas II., 1989. cibachrome 28x39 cm
- Erőd, pince, 1991/11/35 1991. cibachrome 30x40 cm
- Tatabányai mese II., V., VII. 1994. cibachrome 39x53 cm
- Öregvár, Komárom, Szlovákia 1994. cibachrome 38x28 cm
- Cirque de Gavarnie, 1995. cibachrome 35x53 cm

• SZIRÁNYI ISTVÁN

- Fényképező-gép-ember, 1976. fotó, 30,5x22 cm
- Desirée, 1989. fotó, 42x30 cm
- Transzparencia, 1989/96. fotó, 42x30 cm
- Papírálom, 1994. fotó, 42x30 cm

• TAKÁCS ANTAL

- Kígyózó ágak, 1994. színes fotó, 30x40 cm
- Kétszemközt, 1995. színes fotó, 18x24 cm
- Elmenőben, 1994. színes fotó, 30x40 cm
- Tanyasors, 1996. színes fotó, 22x32 cm

• HARNÓCZY ÖRS

- Lány házak I-II., színezett fotó, 17x23 cm

• TATAI TIBOR

- Dick Tracy és én, színezett negatív, 270x180 cm
- '94. Telén I. színes fotó, 273x205 cm
- '94. Telén II. színes fotó, 275x205 cm
- Kád I. színes fotó, 361x250 cm

• TENGÖLICS LÁSZLÓ

- Kertem emlékei I. (Tavaszi), 1994. klórbrómezüst kópia, 21x21 cm
- Kertem emlékei II. (Nyár), 1994. klórbrómezüst kópia, 21x21 cm
- Kertem emlékei III. (Ősz), 1994. klórbrómezüst kópia, 21x21 cm
- Kertem emlékei IV. (Tél), 1994. klórbrómezüst kópia, 21x21 cm

• TILLAI ERNŐ

- Tornyok sárga éggel, 1994. diarepró, 40x60 cm
- Dóm, Tours, 1994. diarepró, 40x60 cm

• TOBISCHKA GABRIELLA

- Elmozdulások, színes, 40x50 cm
- Faktura, színes, 40x60 cm
- Jonathan, színes, 40x50 cm
- Mennyegző I., színes, 40x60 cm
- Tükörképek, színes, 40x60 cm

• TUMBÁSZ ANDRÁS

- Triptichon A,B,C. 1995. ff. színezett, 54x32 cm
- Befalazott ablak, 1992. ff. színezett, 37x26 cm
- Falak III., (ablak III.) ff. színezett, 1993. 37x26 cm
- Kompozíció No. XI., 1994. ff. színezett, 37x27 cm
- Kompozíció No. VII., 1994. ff. színezett, 37x27 cm

• TUNDÓ KLÁRA

- Tér, 1994 fotogram 13x18 cm

• ÚJVÁRI GÁBOR

- Emléke egy városból XVIII/119, 1993. fekete-fehér, 21x28 cm
- Emléke egy városból XXXIII/2231, 1995. fekete-fehér, 24x34 cm
- Emléke egy városból XXXIII/2832, 1996. fekete-fehér, 24x34 cm
- Emléke egy városból X/513, 1990. fekete-fehér, 24x24 cm
- Emléke egy városból VIII/5472, 1990. fekete-fehér, 32x21,5 cm

• VASS KÁLMÁN

- Cím nélkül, ff kontakt, 30x40 cm

• ZÁTONYI TIBOR

- "1984", 1984. ff fotó, 30x40 cm

AZ ESZTERGOMI FOTÓBIENNÁLÉ RÉSZTVEVŐI, 1978-1996

ANDRÁSI TAMÁS, ARANYI SÁNDOR, ATTALAI GÁBOR, BABUSA SÁNDOR, BAJTAI LAJOS, BAKOS GÁBOR, BAKOS MIKLÓS, BALÁSY PÁL, **BALLA ANDRÁS**, BALLA DEMETER, **BALLA GERGŐ**, BANDSZÓK ISTVÁN, **BARANYAY ANDRÁS**, BARICZ KATALIN, BARTA ZSOLT, BÁNDI ANDRÁS, BÁRÁNY ZOLTÁN, BENKŐ IMRE, BENYHE JÁNOS, BEREKMÉRI ZOLTÁN, BIRKÁS ÁKOS, BLINCZINGER BÉLA, BODNÁR BARNABÁS, BOJTI ANDRÁS, BONYHÁDI KÁROLY, BORBÉLY TAMÁS, BOROS GYÖRGY, **BOZSÓ ANDRÁS**, BUDAI ENIKŐ, BUKÓ LÁSZLÓ, CONSTANTIN LÁSZLÓ, CZEIZEL BALÁZS, CSEPREGI CSEGE, CSERI LÁSZLÓ, CSÍK FERENC, **CSONTÓ LAJOS**, DALLOS ISTVÁN, DALLOS LÁSZLÓ, DEIM PÉTER, DEZSŐ MIHÁLY, DÍNER TAMÁS, DOBOS LÁSZLÓ, DOBOSY LÁSZLÓ, DOBRIK ISTVÁN, DREVENYÁK GYÖRGY, DRÉGELY IMRE, **ECK IMRE GÁBOR**, EIFERT JÁNOS, EPERJESI ÁGNES, E. SZABÓ ISTVÁN, FARKAS ANTAL, FAZEKAS GYÖRGY, FAZEKAS LAJOS, FÁBIÁN ANDRÁS, FÁBIÁN DÉNES, FÁKÓ ÁRPÁD, **FEJÉR ERNŐ**, FEJÉR ZOLTÁN, FEKETE GÁBOR, FIALA DE GÁBOR, FINTA EDIT, FLESCH BÁLINT, FORGÁCS PÉTER, FRANK ALJONA, FUSZENECKER FERENC, GALÁNTAI GYÖRGY, GALGÓCZY GYÖRGY, GÁLL SZABOLCS, GEDEON PÉTER, GELENCSÉR FERENC, GELLÉR B. ISTVÁN, GERMÁN PÉTER, GÉMES PÉTER, GÖNCZŐ ANDRÁS, GRÓSZ KATALIN, **GUNYHÓ MÁRTA**, GYARMATI ÉVA, GYENES ZSOLT, GYIMESI ÉVA, GYULAVÁRI JÓZSEF, HABIK CSABA, HAGYMÁS ISTVÁN, HAJAS TIBOR, HAJDÚ JÓZSEF, HAJTMANSZKY ZOLTÁN, **HALAS ISTVÁN**, HALÁSZ ANDRÁS, HALBAUER EDE, HAMARITS ZSOLT, HARIS LÁSZLÓ, HARNÓCZY ÖRS, HEGEDŰS GYÖRGY, HEMRICH KÁROLY, **HERENDI PÉTER**, IFJ. HORTI KÁLMÁN, HORTOBÁGYI GYÖRGY, HORVÁTH DÁVID, HORVÁTH ISTVÁN, HORVÁTH PÉTER, ILKU JÁNOS, INKEY TIBOR, **JANKOVSKY GYÖRGY**, JELENSZKY ISTVÁN, JOKESZ ANTAL, JÓRY JUDIT, KALAPOS LÁSZLÓ, KALMÁR LAJOS, KALOCSAI ENIKŐ, KAPOSI TAMÁS, KASSÁNYI JENŐ, KATKÓ TAMÁS, **KÁLMÁNDY FERENC**, KÁROLYI ZSIGMOND, **KECSKEMÉTI KÁLMÁN**, KELÉNYI BÉLA, KEMENESI ZSUZSA, KERESKES GÁBOR, KERESZTES ZOLTÁN, KISS ÁRPÁD, KLETT IBO, KOC SIS IMRE, KODOLÁNYI SEBESTYÉN, KOLESZÁR GÁBOR, KOLLÁR GYÖRGY, KOLLÁR ISTVÁN, KOVÁCS LÁSZLÓ PÉTER, **KOVÁCS MELINDA**, KOVÁCS PÉTER, KOVÁCS SÁNDOR, KÖNIG FRIGYES, KÖRTVÉLYESI LÁSZLÓ, KRISS GÉZA, KULCSÁR GYÖRGY, LEHOTKA LÁSZLÓ, **LENGYEL ANDRÁS**, LENGYEL CSABA, LISZY JÁNOS, LUGOSI LÁSZLÓ, LUX ANTAL, MAJOR ÁKOS, MAJOR TIBOR, MARSALKÓ PÉTER, MATKÓCSIK ANDRÁS, **MAURER DÓRA**, MÁNFAY GYÖRGY, MATZ KÁROLY, MIKITA VIKTOR, MOLNÁR ZOLTÁN, MÓNOS GÁBOR, MONTVAI ATTILA, MUDRÁK ATTILA, MUDRÁK BÉLA, NAGY ANDRÁS, NAGY PÉTER, NAGY SÁNDOR, **NAGY TAMÁS**, NEMESI TIVADAR, NÉMETH ZOLTÁN, NORMANTAS PAULIUS, NYILAS ILONA, OBERMAYER KÁROLY, ODOBINA TAMÁS, OLÁH NÁNDOR, OLÁH TIBOR, PATAKI ZOLTÁN, PÁCSER ATTILA, PÁL CSABA, **PÁSZTOR GÁBOR**, **PESTI ANDRÁS**, PETRÓCZI ANDRÁS, PETŐ SZABOLCS, PIKLER PÉTER, POLGÁR CSABA, PUSKÁS JÁNOS, PUSZTAI ZOLTÁN, REISZ PÉTER, RETEK TAMÁS, **ROSTA JÓZSEF**, RUZSONYI GÁBOR, SCHMALL KÁROLY, SIPAVICIUS TAMÁS, **SÍPEKI GYULA**, **SÍRÓ LAJOS**, SLAVEI TAMÁS, SOLTÉSZ ISTVÁN, SOLTÉSZ JENŐ, SOMOGYI LÁSZLÓ, SOÓS GYÖRGY, STALTER GYÖRGY, **STB CSOPORT**, SUGÁR

JÁNOS, SWIERKIEWICZ RÓBERT, SZABÓ ANTÓNIA, SZABÓ JUDIT, SZABÓ TAMÁS, SZAMÓDY ZSOLT, SZALAI TIBOR, **SZEGEDI MASZÁK ZOLTÁN**, **SZERENCÉS JÁNOS**, SZIKORA TAMÁS, SZÍJJÁRTÓ ERNŐ, SZILÁGYI LÁSZLÓ, SZILÁGYI LENKE, **SZIRÁNYI ISTVÁN**, SZUNYOGH LÁSZLÓ, **SZÜCS TIBOR**, TAHIN GYULA, TAKÁCS ANTAL, TAMÁS KATALIN, TAMÁSI PÉTER, TARJÁNI ANTAL, **TASNÁDI LÁSZLÓ**, TATAI TIBOR, TENGÖLICS LÁSZLÓ, TESZÉRI GYÖRGY, TILLAI ERNŐ, TIMÁR PÉTER, TOBISCHKA GABRIELLA, TÓTH GÁBOR, **TÓTH GYÖRGY**, TÖRÖK LÁSZLÓ, **TROMBITÁS TAMÁS**, **TUMBÁSZ ANDRÁS**, TUNDÓ KLÁRA, UJJ ZSUZSA, ÚJVÁRI GÁBOR, XERTOX CSOPORT, VADÁSZ GYÖRGY, VARGA GABRIELLA, VASS KÁLMÁN, VASVÁRI LÁSZLÓ SÁNDOR, VÁRADI ZOLTÁN, VÁRNAGY TIBOR, VÁRNAI LÁSZLÓ, VÁZSONYI BÉLA LÁSZLÓ, VENCSELLEI ISTVÁN, VESZELY FERENC, VETŐ JÁNOS, VÉCSY ATTILA, VÉKÁS MAGDOLNA, VINCZE MARIANN, VÖRÖSMARTY MAGDA, **WÁGNER FERENC**, ZÁTONYI TIBOR, ZSUFFA CSABA

(Díjazottak kiemelve)

AZ ESZTERGOMI FOTÓBIENNÁLÉ ZSŰRITAGJAI - 1978-1996

DR. ALBERTINI BÉLA, ATTALAI GÁBOR, BAK IMRE, BALLA ANDRÁS, BÁN ANDRÁS, BARANYAY ANDRÁS, DR. BÁRDOS ISTVÁN, DR. BEKE LÁSZLÓ, FÁBIÁN LÁSZLÓ, FEJÉR ERNŐ, FÉNER TAMÁS, GERA MIHÁLY, GYÖRI CSABA, HAJDU ISTVÁN, HEMZŐ KÁROLY, HORVÁTH BÉLA, KAPOSI ENDRE, KERESKES GÁBOR, KESZTHELYI FERENCNÉ, KOVÁCS ANIKÓ, MARKOVICS FERENC, MAURER DÓRA, MÁNYOKI ENDRE, PETERNÁK MIKLÓS, SZEGŐ GYÖRGY, SZEMADÁM GYÖRGY, **SZERENCÉS JÁNOS**, **TASNÁDI LÁSZLÓ**, TIMÁR PÉTER, TÓTH JÓZSEF, TÖRÖK LÁSZLÓ, TÖRÖK TAMÁS, VIRÁG JENŐ

AZ ESZTERGOMI FOTÓGRÁFIAI BIENNÁLÉ EDDIGI KIÁLLÍTÁSAI

- ESZTERGOMI VÁRMŰZEUM, RONDELLA GALÉRIA: 1978-1992
- BUDAPEST GALÉRIA, ÓBUDA, 1991
- ERNST MŰZEUM, BUDAPEST, 1993
- TORNyai J. MŰZEUM HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, 1993
- VÁROSI GALÉRIA, NYÍREGYHÁZA, 1993
- BALASSA BÁLINT MŰZEUM, ESZTERGOM, 1994
- MAGYAR INTÉZET, HELSINKI, 1994
- VIGADÓ GALÉRIA, BUDAPEST 1995
- AKTÍV ART GALÉRIA, SZENTENDRE, 1995
- MAGYAR INTÉZET, SZÓFIA, 1995
- FOTÓGRÁFIA HÁZA, PLOVDÍV, 1995
- DUNA MŰZEUM, EURÓPAI KÖZÉP GALÉRIA ESZTERGOM, 1996
- VÁRMŰZEUM, BUDAI KAPU GALÉRIA, ESZTERGOM, 1996
- ESZTERGOMI SZABADIDŐKÖZPONT, 1996
- ESZTERGOMI MŰVÉSZEK CÉHE GALÉRIÁJA, 1996
- BUDAPEST GALÉRIA, BUDAPEST KIÁLLÍTÓTERME, 1996
- BOLT GALÉRIA, BUDAPEST, 1996

A FOTÓ MEGJELENÉSE A XIX. SZÁZAD KÖZEPE TÁJÁN ...
 IGAZI CSODA VOLT. AZT MÁR TUDJUK, HOGY
 ELSŐSORBAN BIZONYOS TERMÉSZETI-TECHNIKAI TÖRVÉNYEK
 CSODÁS LEHETŐSÉGEKET KINÁLÓ FELTÁRULKOZÁSA. AMIT
 AZONBAN MÁIG SEM TISZTÁZTUNK KELLŐKÉPPEN. AZ AZ, HOGY
 AMIKOR A FOTÓ TECHNIKÁJA LEHETŐVÉ TETTE ÉS SAJÁTOSSA-
 GAIBAN MEG IS HATÁROZTA A KÉPALKOTÁSNAK EGY BIZONYOS
 MÓDJÁT, A MŰVÉSZET LEGMÉLYEBB TÖRVÉNYSZERŰSÉGEIT
 HOZTA MŰKÖDÉSBE. A TISZTÁZÁST ESZTÉTIKAI KULTÚRÁNKNAK
 AZ A GYENGÉJE AKADÁLYOZTA ÉS TÖBB KIVÁLÓ MODERN
 FILOZÓFUS ERŐFESZÍTÉSEI ELLENÉRE AKADÁLYOZTA MA IS,
 HOGY MŰVÉSZETSZEMLELETÜNK VEZÉRESZMÉJE A SZÉPSÉG.
 SENKI SEM TAGADHATJA, HOGY A MŰVÉSZETBEN FELISMERJÜK
 VAGY HIÁNYOLJUK A SZÉPSÉGET, VAGYIS HOGY SZÜKSÉGÜNK
 VAN RÁ. AZT SEM LEHET TAGADNI, HOGY A SZÉPSÉG IRÁNTI
 IGÉNYÜNKET KIELÉGÍTHETI AZ A FESTÉSZET IS, AMELYET A
 DOKUMENTUM-HŰSÉGŰ ÁBRÁZOLÁS TERÜLETÉRŐL A FOTÓ
 MINTEGY SZÁMŰZÖTT. DE EMELJÜK KI A FOTÓTÖRTÉNET HATAL-
 MAS ANYAGÁBÓL A LEGSZEBB KÉPEKET, S NÉZZÜNK KICSIT
 MAGUNKBA. AMIKOR AZT MONDJUK RÁJUK, HOGY SZÉPEK.
 EBBEN AZ ESETBEN MIT HONORÁL A JELEZŐ? A TÉRBŐL ÉS
 IDŐBŐL KIMETSZETT VALÓSÁG EGY DARABJÁT, VISSZAVERT
 FÉNYE VETÜLETÉT TARTJUK A KEZÜNKBEN. OLYAN TERET,
 AMELYBE NEM LÉPHETÜNK BE, MINT AHOGY A SZÍNHÁZBAN SEM
 MEHETÜNK FEL A SZÍNPADRA, HOGY KIÜSSÜK LAERTES KEZÉBŐL
 A MÉRGEZETT HEGYŰ TÖRT, S EGY OLYAN PILLANATOT, AMELY
 MŰLT, DE NEM MŰLIK, AMELYET SEM AZ IDŐ FOLYAMATÁBÓL
 VISSZAZOZNI, SEM A FOLYAMATBA VISSZAMERÍTENI NEM
 TUDUNK. A VALÓSÁGNAK EGY EREDETI ÁLLAPOTÁBAN MÁR NEM
 LÉTEZŐ, TÉRBEN-IDŐBEN TÁVOLI DARABJA —FIZIKAILAG
 MEGKÖZELÍTHETETLENÜL— CSAK KÉPPÉ VÁLTOZÁSRA VALÓ
 KÉPESSÉGÉT TUDATJA VELÜNK, AMI ANNYIT TESZ, HOGY FEHÉR,
 FEKETE ÉS SZÜRKE ÁTMENETI TÓNUSOK VAGY SZÍNES FOLTOK
 VÁLTAKOZÁSÁBAN CSAK AKKOR TEREMTHETÜNK ÖSSZEFÜGGÉST,
 HA EZEKET FÉNYKÉNT, TÁRGYAKKÉNT VAGY MINT ALAKOKAT
 ÉRTELMEZZÜK, VAGYIS A KÉP IS TUDATJA VELÜNK VALÓSÁGGÁ
 VISSZAVÁLTOZÁSRA VALÓ KÉPESSÉGÉT. ALKALMAZHAT A FOTÓS
 BÁRMILYEN BŰVÉSZTRÜKKÖT: HA NEM TUDJUK A KÉPÉT
 VALÓSÁKKÉNT ÉRTELMEZNI, VAGY HA ANNAK, AMIT BENNE
 VALÓSÁKKÉNT FÖLFEDEZÜNK, NINCIS SZÁMUNKRA OLYAN
 JELENTÉSE, AMELY SZOROSAN A KÉPHEZ, ÉPPEN EHEZ A
 KÉPHEZ TAPADVA HATOL BE GONDOLATAINK ÉS ÉRZELMEINK
 VILÁGÁBA, HOGY OTT EBBEN AZ ÖSSZEFORROTTÁGBAN MEG IS
 ŐRZÖDJÉK, ÉPPÜGY MINT A PAPIRON, SOSE FOGJUK RÁMON-
 DANI, HOGY SZÉP. A SZÉPSÉG TEHÁT IGENCSAK SZUBJEKTÍV
 DOLOG, OLYAN ÉLMÉNY, AMELY MÁSODLAGOS JELENTÉSKÉNT
 KÍSÉRI AZT, AMI FELTÉTELE: AZ ÉRDEKLŐDÉSÜNKET FELKELTŐ
 DOLOG FELISMERÉSÉT, OBJEKTÍV MEGÉRTÉSE ÁLTAL TÖRTÉNŐ
 FELELEVENÍTÉSÉT: A KÉP CSAK EZÁLTAL VÁLIK KÉPPÉ. A KÉP
 TEHÁT A LÉTNEK ÁTÉLT ÉS MEGÉRTETT FORMÁBAN VALÓ
 TOVÁBBÉLÉSE, ÚJ LÉTFORMÁJA: A LÉTNEK AZ ISMERETBEN VALÓ
 TOVÁBBÉLÉTEZÉSE, AMELY AZ ISMERETET NEM FOGALMI ÁTTÉTEL-
 BEN, HANEM KÉPKÉNT HORDOZZA. A FOTÓMŰVÉSZET ÁLTAL
 EBBEN A RADIKÁLIS FORMÁBAN DIKTÁLT ÉS EVIDENCIÁVÁ TETT
 KÉPTÖRVÉNY TESZI SZÜKSÉGESSÉ —HA FELISMERJÜK— AZ
 ESZTÉTIKA REVÍZIÓJÁT, ONTOLÓGIÁRA VALÓ VISSZAVEZETÉSÉT.

ELSŐSORBAN A DOKUMENTATÍV VOLTÁNÁL ÉS MECHANIKAI
 EREDETÉNÉL FOGVA ESZTÉTIKAILAG VITATOTT, A MŰVÉSZETBŐL
 SOKSZOR KIREKESZTETT FOTÓ JOBB MEGÉRTÉSE ÉS REHABILITÁ-
 CIÓJA SÜRGETI EZT, DE A KÉP MIBENLÉTÉNEK FELISMERÉSE
 KITERJESZTHETŐ: SZINTE BELÁTHATATLANUL SOKAT ADHATNA
 VALAMENNYI MŰVÉSZET PROBLÉMÁINAK VIZSGÁLATÁHOZ, HA
 AZOKHOZ NEM AZ ÉLVEZETBŐL ÉS A TETSZÉSBŐL, HANEM A
 VILÁG ÉS A LÉT MŰVÉSZET ÁLTAL TÖRTÉNŐ MEGÉRTÉSÉBŐL
 KIINDULVA KÖZELÍTENÉNK. GONDOLJUNK CSAK BELE, HOGY
 MIND A MŰVÉSZET GYAKORLATA, MIND ELMÉLETE SZEMPONT-
 JÁBÓL MILYEN NEVETSÉGES EREDMÉNYEKHEZ VETETETT MINDIG
 IS A FORMA ÉS A TARTALOM, ESZTÉTIKAI TISZTÁZATLANSÁGÁBÓL
 FAKADÓ SZÉTVÁLASZTÁSA, MIKÖZBEN NINCIS OLYAN FORMAI
 BRAVÚR, AMELYET AZ IGAZI MŰÉLVEZŐ ÉS A LEGEGYSZERŰBB
 EMBER NE ASZERINT ÉRTÉKELNE, HOGY MIT MOND EL A VILÁ-
 GRÓL, MIT MOND EL BENNE-ÁLTALA MAGÁRÓL A VILÁG, EZ
 ALÓL NINCIS ÉS SOHA NEM IS LESZ KIVÉTEL, EZ A TÖRVÉNY-
 SZERŰSÉG VALAMENNYI MŰVÉSZET EREDETÉBEN REJLIK, A
 FOTÓNAK IS KIKEZDHESETLEN, —MEGKERÜLHESETLEN HÁ-
 GYOMÁNYA.

NAGY ZOLTÁN KEZDETTŐL FOGVA ÖSZTÖNÖSEN
 RAGASZKODOTT A FOTÓ LEGMÉLYEBBEN GYÖKEREZŐ HAGYO-
 MÁNYAIHOZ, AMIT AZT RÓLA ANNAK IDEJÉN HEVESY IVÁN IS
 MEGÁLLAPÍTOTTA. KÉSŐBB, NEM OLYAN RÉGEN, EGY LEVÉLIN-
 TERJÚBAN TUDATOSAN IGY VALLOTT: "TANÚVÁ VÁLTAM, AKI
 FIGYELI ÉS A FÉNYKÉPEZŐGÉP ZÁRJA SEGÍTSÉGÉVEL EGY
 »IDŐSZELETET« RÖGZÍT. AZ IDŐ MINT KÉPALKOTÓ ELEM A
 FOTOGÁFIA LEGFONTOSABB, KITÜNTETHETŐ SAJÁTOSSAGA.
 NEM »ALKOTOK«, HANEM VALAMIT »DOKUMENTÁLOK«, AMI
 NÉLKÜLEM IS LÉTEZIK. A KOMPOZÍCIÓ FONTOS MARAD, DE
 250-ED MÁSODPERCNYI ÉLET LÜKTET BENNE. NAGY ÖRÖM
 ARRA GONDOLNI, HOGY A MINDENT KÖRÜLVÉVŐ VILÁG EGYES
 TÖREDÉKEI CSAK RÁM VÁRNAK, HOGY LÁTHATÓVÁ VÁLJANAK"
 MÉG EGY MONDATOT IDÉZEK, HOGY AZTÁN AHHOZ KAPCSOL-
 HASSAM, EGY MÉLTÁN NAGY TEKINTÉLYŰ FLOZÓFUSTÓL A
 MEGERŐSÍTÉSÉT. AZT MONDJA MÉG NAGY ZOLTÁN: "A FE-
 LADATOM AZ, HOGY FELMUTASSAM ŐKET (MÁRMINT A VILÁG
 ÁLTALA LÁTHATÓVÁ TETT TÖREDÉKEIT), IGY LESZ A »DOKU-
 MENTÁCIÓBÓL« »INTERPRETÁCIÓ« ÉS MOST GADAMER, AKI AZ
 URALKODÓ ESZTÉTIKAI FELFOGÁS REVÍZIÓJÁNAK LEGOKOSABB
 KEZDEMÉNYEZŐJE: "A DOLGOT CSAK ANNAK MEGVILÁGÍ-
 TÁSÁBAN LÁTJUK JELENTŐSNEK, AKI HELYESEN TUDJA NEKÜNK
 ÁBRÁZOLNI: ÍGY ÉRDEKLŐDÉSÜNK UGYAN A DOLOGRA
 IRÁNYUL, DE A DOLGOT CSAK AZ AZ ASPEKTUS ELEVENÍTI MEG,
 AMELYBEN MEGMUTATJÁK NEKÜNK."

NAGY ZOLTÁN TEHÁT UGYANÚGY JÁR EL, MINT A
 FOTÓTÖRTÉNET LEGNAGYOBB ALAKJAI, AKIK KITARTOTTAK A
 FOTÓ EREDETI ÉS EREDENDŐ, AZAZ KÖVETENDŐ RENDELTETÉSE
 MELLETT ÉS AZT KITELJESÍTVE, VÁLTOZÓ KÖRÜLMÉNYEK
 KÖZÖTT, ELTÉRŐ SZEMLELETI ALKATUK SZERINT MIND-MIND
 ÚJAT JELENTENI SEGÍTETTÉK A VILÁGOT. ...

RÉSZLET ROZGONYI IVÁN MEGNYITÓBESZÉDÉBŐL.
 ESZTERGOM, VÁRMŰZEUM BUDAI TORONY GALÉRIA
 1996. 10. 31.

WHEN PHOTOGRAPHY MADE ITS APPEARANCE AROUND THE MIDDLE OF THE 19TH CENTURY, IT WAS A REAL MIRACLE. NOW IT IS WELL KNOWN THAT PHOTOGRAPHY IS PRIMARILY THE REVELATION OF CERTAIN LAWS OF NATURE AND SCIENCE THAT OFFER MIRACULOUS OPPORTUNITIES. WHAT HAS NOT BEEN UNRAVELLED YET IS THE FACT THAT WHEN THE TECHNIQUE OF PHOTOGRAPHY MADE A NEW WAY OF IMAGE MAKING POSSIBLE, DETERMINING AT THE SAME TIME ITS CHARACTERISTICS, THE BASIC LAWS OF ART WERE SET INTO ACTION.

DESPITE THE EFFORTS OF MANY OUTSTANDING PHILOSOPHERS OF THE PAST AND PRESENT, THE CLEARING OF THIS ISSUE HAS BEEN HINDERED BY A DEFECT OF OUR AESTHETIC CULTURE, NAMELY, THAT THE CENTRAL IDEA IN OUR VIEW OF ART IS BEAUTY. IT CANNOT BE DENIED THAT WE EITHER RECOGNISE OR MISS BEAUTY WHEN DEALING WITH ART, WHICH MEANS WE NEED IT. IT CANNOT BE DENIED EITHER THAT OUR DEMAND OF BEAUTY CAN BE SATISFIED BY PAINTING, A BRANCH OF ART, THAT WAS SURPASSED IN THE FIDELITY OF DEPICTION BY PHOTOGRAPHY.

LET US, HOWEVER, TAKE A LOOK AT THE WORKS CONSIDERED TO BE THE MOST BEAUTIFUL IN THE HISTORY OF PHOTOGRAPHY. THEN LET US INTROSPECT WHEN SAYING THEY ARE BEAUTIFUL. WHAT QUALITY IS DESCRIBED BY THIS ADJECTIVE IN THIS CASE? WHAT WE HOLD IN OUR HAND IS A PROJECTION OF A PART OF REALITY EXCISED FROM SPACE AND TIME. IT IS A SPACE THAT CANNOT BE ENTERED AS WE CANNOT ENTER THE STAGE IN ORDER TO KNOCK THE POISONED DAGGER OUT OF LEARTES' HAND. IT IS A MOMENT THAT IS PAST BUT HAS NOT PASSED YET: A MOMENT THAT CANNOT BE RETRIEVED FROM THE FLYING TIME.

THIS PART OF REALITY DOES NOT EXIST IN ITS ORIGINAL CONDITION ANYMORE AND IS FAR IN SPACE AND TIME. IT CANNOT BE APPROACHED PHYSICALLY AND INFORMS US ONLY OF ITS CAPABILITY OF TRANSFORMING INTO A PICTURE, WHICH MEANS THAT WE ARE ABLE TO PERCEIVE THE MIXTURE OF WHITE, BLACK AND GREY TONALITY OR COLOUR SPOTS AS COHERENT ONLY IF WE INTERPRET THEM AS LIGHT, OBJECTS AND FIGURES. IN OTHER WORDS, THE PICTURE INFORMS US OF ITS CAPABILITY OF TRANSFORMING BACK INTO REALITY.

WHATEVER CONJURING TRICK THE PHOTOGRAPHER DOES WE WILL NEVER CONSIDER HIS OR HER PICTURE BEAUTIFUL IF WE CANNOT INTERPRET IT AS REALITY, OR IF ITS DISCOVERED REALITY DOES NOT HAVE A MEANING STUCK TO THIS PARTICULAR PICTURE THAT PENETRATE INTO THE WORLD OF OUR THOUGHTS AND FEELINGS WHERE IT WILL BE RETAINED IN THIS UNITY, THE WAY IT IS PRESERVED IN THE PHOTOGRAPHIC PAPER.

THUS BEAUTY IS HIGHLY SUBJECTIVE. IT IS AN EXPERIENCE, A SECONDARY PHENOMENON THAT ACCOMPANIES ITS PRECONDITION, THAT IS, THE RECOGNITION OF THINGS AROUSING OUR INTEREST AND THEIR RECOLLECTION AFTER OBJECTIVELY COMPREHENDING THEM. A PICTURE BECOMES A PICTURE ONLY BY MEANS OF THIS PROCESS. A PICTURE IS THE SURVIVAL OF EXISTENCE IN A COMPREHENDED AND EXPERIENCED WAY. IT IS A NEW MODE OF EXISTENCE, SURVIVING IN KNOWLEDGE, WHICH IS NOT REPRESENTED BY NOTIONS BUT BY PICTURES. THIS EVIDENT LAW CONCERNING PICTURES DICTATED IN THIS RADICAL WAY BY PHOTOGRAPHY MAKES IT NECESSARY TO REVISE AESTHETICS AND REDUCE IT TO ONTOLOGY. IT SEEMS TO BE URGENT WITH A VIEW TO A BETTER UNDER-

STANDING AND REHABILITATION OF THE PHOTOGRAPHY, WHICH IS OFTEN QUESTIONED AESTHETICALLY AND EVEN EXCLUDED FROM ART DUE TO ITS DOCUMENTARY QUALITY AND MECHANICAL NATURE. THIS PROCESS SHOULD ALSO BE EXTENDED TO THE WAY OF COMPREHENDING THE ESSENCE OF A PICTURE GENERALLY, SINCE IT WOULD CONTRIBUTE SIGNIFICANTLY TO THE STUDYING OF ALL KIND OF ISSUE IN ART, IF WE TACKLED THEM NOT ON THE BASIS OF ENJOYMENT AND PLEASURE THEY GIVE BUT BY UNDERSTANDING THE WORLD AND OUR EXISTENCE BY THE AID OF ART.

LET US CONSIDER HOW RIDICULOUS THE RESULT OF SEPARATING THE FORM FROM THE MEANING ON THE BASIS OF UNCLEAR AESTHETIC CONCEPTS HAS ALWAYS BEEN FROM THE POINT OF VIEW OF BOTH ART THEORY AND PRACTICE.

THERE IS NO, HOWEVER, SUCH A BRILLIANTLY EXECUTED TECHNIQUE THAT WOULD NOT BE EVALUATED BY BOTH THE CONNOISSEUR AND THE LAYMAN ACCORDING TO WHAT IT SAYS ABOUT THE WORLD AND WHAT THE WORLD SAYS ABOUT ITSELF THROUGH THE WORK OF ART. THERE IS NO EXCEPTION TO THIS RULE AND THERE WILL NEVER BE ONE. THIS RULE IS INHERENT IN THE ORIGIN OF EACH BRANCH OF ART AND IT IS ALSO A TRADITION OF PHOTOGRAPHY THAT CANNOT BE UNDERMINED AND EVADED.

LET ME RETURN TO ZOLTAN NAGY, SINCE ON HIS ACCOUNT I MENTIONED THE PRECEDING TRAIN OF THOUGHTS. FROM THE VERY BEGINNING HE HAS BEEN LOYAL TO THE MOST DEEPLY ROOTED TRADITIONS OF PHOTOGRAPHY, AS IT WAS OBSERVED BY IVAN HEVESY. NOT A LONG TIME AGO ZOLTAN NAGY HIMSELF DECLARED IN A LETTER-INTERVIEW: "I HAVE BECOME A WITNESS WHO RECORDS A 'PIECE OF TIME' BY THE HELP OF THE CAMERA. TIME, AS A CONSTRUCTIVE ELEMENT, IS THE MOST CHARACTERISTIC FEATURE OF PHOTOGRAPHY. I DO NOT CREATE SOMETHING NEW. I RECORD THE EVIDENCE OF SOMETHING THAT EXISTS INDEPENDENT OF ME. COMPOSITION IS STILL IMPORTANT BUT PULSATES WITH 250TH OF A SECOND LIFE. IT IS A GREAT PLEASURE TO KNOW THAT CERTAIN FRAGMENTS OF THE WORLD AROUND ARE WAITING ESPECIALLY FOR ME SO AS TO BECOME SEEN."

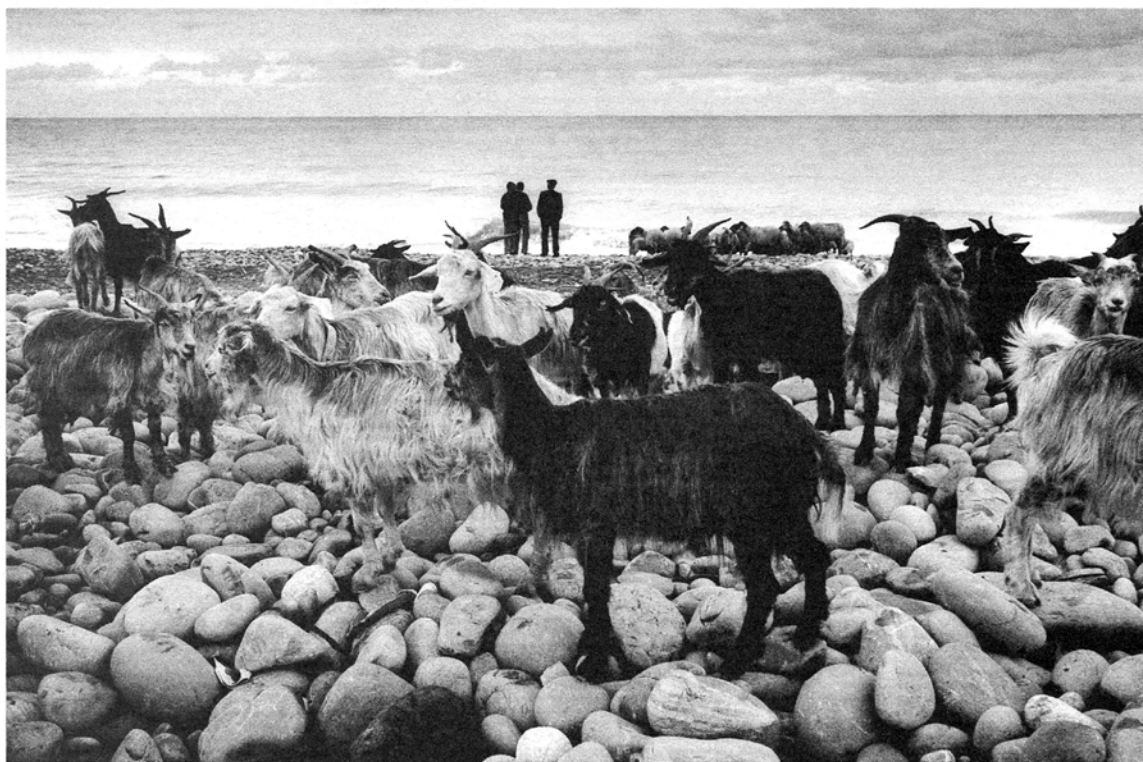
I WOULD LIKE TO CITE ANOTHER SENTENCE OF HIS AND THEN CONFIRM IT WITH THE THOUGHTS OF A PROMINENT FIGURE OF PHILOSOPHY.

ZOLTAN NAGY SAYS: "MY TASK IS TO SHOW THEM [I.E. THE FRAGMENTS OF THE WORLD MADE TO BE SEEN BY HIM]. THIS IS THE WAY RECORDING BECOMES INTERPRETING". NOW LET ME CITE GADAMER, WHO IS THE MOST SAGACIOUS INITIATOR OF THE REVISION OF THE PREDOMINANT AESTHETIC APPROACH: "WE CAN BE MADE TO REALISE THE SIGNIFICANCE OF A MATTER ONLY BY A PERSON WHO DEPICTS IT PROPERLY. IN THIS WAY OUR INTEREST IS ATTRACTED BY THE MATTER BUT THIS MATTER COMES TO LIFE IN THE PARTICULAR ASPECT IT IS SHOWN TO US."

THUS ZOLTAN NAGY ACTS AS THE MOST DISTINGUISHED FIGURES IN THE HISTORY OF PHOTOGRAPHY, WHO HAVE REMAINED FAITHFUL TO THE ORIGINAL FUNCTION OF PHOTOGRAPHY AND WHO, BRINGING IT TO PERFECTION, HAVE HELPED THE WORLD TO CONVEY NEW MEANINGS. 1996 OKTÓBER 30. RONDELLA GALÉRIA, ESZTERGOM

IVÁN ROZGONYI

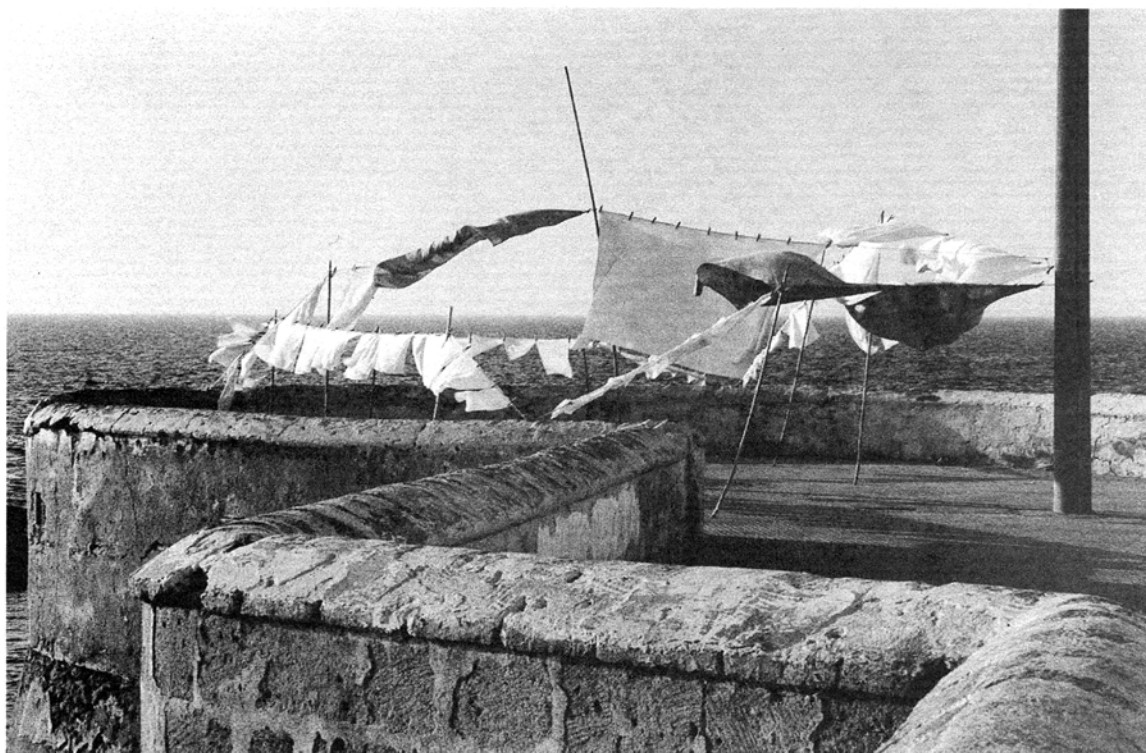
31. 10. 1996. ESZTERGOM, CASTLE GALLERY

Sant' Agata di Militello, 1990 • Állatvásár a tengerparton

Z O L T Á N N A G Y

ESZTERGOMI VÁRMÚZEUM GALÉRIÁJA

Galli Poli, 1970-es évek

Z O L T Á N N A G Y

ESZTERGOMI VÁRMŰZEUM GALÉRIÁJA

A X. ESZTERGOMI FOTÓGRÁFIAI BIENNÁLÉ RENDEZŐI

SZABADIDŐ KÖZPONT, ESZTERGOM

BUDAPEST GALÉRIA

ART FOTÓGRÁFIAI STÚDIÓ, ESZTERGOM

A X. ESZTERGOMI FOTÓGRÁFIAI BIENNÁLÉ KIÁLLÍTÁSAI

• Kerekes Gábor •

ESZTERGOMI MŰVÉSZEK CÉHE GALÉRIÁJA.

• Török László •

DUNA MÚZEUM, EURÓPAI KÖZÉP GALÉRIA, ESZTERGOM

• Mudrák Attila •

JÓZSEF ATTILA GALÉRIA, ESZTERGOM - OKT. 16.

• X. EFB. díjazottjainak tárlata •

BOLT GALÉRIA BUDAPEST - OKT. 29.

• Zoltán Nagy: "Üzenet délről" •

- VÁRMÚZEUM, RONDELLA GALÉRIA ESZTERGOM - OKT. 30.

• Kaposi Tamás emlékkiállítás •

- DUNA MÚZEUM, EURÓPAI KÖZÉP GALÉRIA, ESZTERGOM.

• Bozsó András •

- ESZTERGOMI MŰVÉSZEK CÉHE GALÉRIÁJA - NOV. 4.

• X. Esztergomi Fotográfiai Biennálé Jubileumi tárlata •

A BUDAPEST GALÉRIÁBAN - NOV. 7.

• FFS "válogatás" •

- SUGÁR GALÉRIA, ESZTERGOM - NOV. 8.

• X. Esztergomi Fotográfiai Biennálé "síkfilm" kiállítása •

A BALASSA BÁLINT MÚZEUMBAN, ESZTERGOM

• Art Fotográfiai Stúdió •

(ESZTERGOM) TÁRLATA A PRIMÁS PINCE GALÉRIÁBAN - NOV. 8.

A KIÁLLÍTÁSOKAT RENDEZTÉK

BALLA ANDRÁS, DETVAY JENŐ, MUDRÁK ATTILA, TÖRÖK
TAMÁS, TURÁNYI SÁNDOR

A KIÁLLÍTÁSOKAT MEGNYITOTTÁK

BALLA ANDRÁS, BÁN ANDRÁS, GERA MIHÁLY, KAPOSI
ENDRE, KEREKES GÁBOR, ROZGONYI IVÁN

MŰVÉSZETI VEZETŐ:

BALLA ANDRÁS

A JUBILEUMI KIADVÁNYT SZERKESZTETTE

BALLA ANDRÁS

TERVEZÉS ÉS TIPOGRÁFIA.

CSZ GRAFIKA • CSONTÓ LAJOS

REPRODUKCIÓK.

"SÍKFILM".

FIALA DE GÁBOR

"JUBILEUM".

MUDRÁK ATTILA

FORDÍTÁS.

CSIKAI ZSUZSA

NYELVI LEKTOR.

SZÉCHÉNYI PÉTER

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS ÉS KIVITELEZÉS

NOVOPRINT RT. DOROG

FELELŐS VEZETŐ.

MISEJE ATTILA ELNÖK, VEZÉRGAZGATÓ

KIADTA:

ESZTERGOMI SZABADIDŐ KÖZPONT

ISBN: 963-04-7438-7

